

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ρ' ΉΕ'

Τετάρτη 27 Σεπτεμβρίου 2006

Αθήνα, σήμερα στις 27 Σεπτεμβρίου 2006, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.48' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Β' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΟΥΡΛΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται η κυρία Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από την κ. Αγγελική Γκερέκου, Βουλευτή Κέρκυρας, τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Η Βουλευτής Κέρκυρας κ. ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΚΕΡΕΚΟΥ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο κ. Μαρίνος Σαμοΐλης διαμαρτύρεται για την ανέγερση οικοδομής, η οποία θέτει σε κίνδυνο το ιστορικό μνημείο των Ενετικών Τειχών της Κέρκυρας.

2) Ο Βουλευτής Β' Αθηνών κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία η Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων-Συλλόγων Ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη ζητεί τη λήψη μέτρων για την πρόληψη και μείωση των ακρωτηριασμών λόγω διαβήτη.

3) Η Βουλευτής Χίου κ. ΕΛΠΙΔΑ ΤΣΟΥΡΗ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Πάρεδρος του Δ.Δ. Βέσσας του Δήμου Μαστιχοχωρίων Χίου ζητεί την αποκατάσταση των επικίνδυνων κτηρίων του παραδοσιακού οικισμού Βέσσας.

4) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία η κ. Καπανταϊδάκη Κλεάνθη ζητεί την ικανοποίηση συνταξιοδοτικού της αιτήματος.

5) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο κ. Ριτζάκης Εμμανουήλ ζητεί την ικανοποίηση συνταξιοδοτικού του αιτήματος.

6) Ο Βουλευτής Αιτωλίας κ. ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Εμποροβιομηχανικός Σύλλογος Ι.Π. Μεσολογγίου ζητεί την επαναλειτουργία της Υπηρεσίας Ο.Δ.Δ.Υ. στην πόλη του Μεσολογγίου.

7) Ο Βουλευτής Ρεθύμνης κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΟΘΩΝΑΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία η Ομοσπονδία Επαγγελματιών Ενοικιαστών Περιπτέρων και Καπνοπωλών Ελλάδος ζητεί την ένταξη των ενοικιαστών περιπτέρων στους δικαιούχους από-

κτησης δικαιώματος άδειας περιπτέρου.

8) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΕΡΡΑΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία το Σωματείο Ιδιοκτητών Αυτοκινήτων ΤΑΞΙ Πατρών και Περιχώρων ζητεί να μη μεταφερθούν οι άδειες εδρών Ε.Δ.Χ. στους καποδιστριακούς δήμους.

9) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Δήμος Βοιών Λακωνίας ζητεί την αποζημίωση των τοματοπαραγωγών της περιοχής, που οι καλλιέργειές τους επλήγησαν από τον ιό των φύλλων της τομάτας.

10) Ο Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ και ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Β' Πειραιώς κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά, με την οποία ο σύλλογος γονέων παιδιών με δυσλεξία και μαθησιακά προβλήματα ζητεί την τοποθέτηση σχολικών ψυχολόγων στα σχολεία.

11) Ο Βουλευτής Σερρών κ. ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΜΟΥΣΙΩΝΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία η Ομοσπονδία Συλλόγων Αμβουκών Αμπελοκαλλιεργητών Ελλάδας ζητεί την προστασία της παραγωγής του τσίπουρου.

12) Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία η Ομάδα Παραγωγών Ακατέργαστου Καπνού της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Αταλάντης ζητεί την επαναβαθμολόγηση των καπνών.

13) Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Συνεταιρισμός Ακτινιδιοπαραγωγών Δ.Δ. Καστρίου Φθιώτιδας ζητεί να δοθεί στα μέλη του δικαίωμα εκπρόθεσμης υποβολής αιτήσεων για κατ' εξαίρεση ασφαλιστική κάλυψη.

14) Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Δήμαρχος Σπερχειάδας Φθιώτιδας ζητεί τη στελέχωση με δασοφύλακες των δασικών υπηρεσιών της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

15) Ο Βουλευτής Β' Αθηνών κ. ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Σύλλογος Διπλωματούχων Μηχανικών Δ.Ε.Η. ζητεί την εφαρμογή του «πόθεν έσχες» στα συνδικαλιστικά στελέχη της Δ.Ε.Η..

16) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθε-

σε αναφορά, με την οποία τα Σωματεία Εργαζομένων Ελληνικών Αμυντικών Συστημάτων ζητούν την υποστήριξη των εταιρειών της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας.

17) Ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Αχαΐας κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ και ο Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά, με την οποία οι Επιτροπές Εκπαιδευτικών Αρκαδίας και Μεσσηνίας του Π.Α.ΜΕ. διαμαρτύρονται για τις αποσπάσεις εκπαιδευτικών ειδικών σχολείων.

18) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία οι καθηγητές της Νοσηλευτικής του Τ.Ε.Ε. Κρήτης ζητούν να παραμείνει η ειδικότητα των βοηθών νοσηλευτών στα ΕΠΑ.Λ..

19) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία το Επιμελητήριο Ηρακλείου ζητεί την εξασφάλιση της επάρκειας της ηλεκτρικής ενέργειας στην Περιφέρεια της Κρήτης.

20) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Ειδικού Γυμνασίου-Λυκείου Αθηνών ζητεί την αντικατάσταση των παλαιών σχολικών λεωφορείων του ειδικού σχολείου.

21) Οι Βουλευτές Β' Αθηνών, Λασιθίου και Β' Πειραιώς κύριοι ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ, ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ και ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ αντίστοιχα, κατέθεσαν αναφορά, με την οποία η κ. Σελβίρα Αβραμίδου ζητεί αλλαγές στο Κληρονομικό Δίκαιο.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 11463/6-6-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Νικολάου Σαλαγιάννη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 57674/ΙΗ/30-6-06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 11463/6-6-06, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Νικόλαος Σαλαγιάννης σχετικά με την πρόσληψη Καθηγητών Φυσικής Αγωγής στα Τμήματα Αθλητικής Διευκόλυνσης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Στα Τμήματα Αθλητικής Διευκόλυνσης & στα Ειδικά Τμήματα Αθλητικής Διευκόλυνσης το κάθε άθλημα διδάσκεται από πτυχιούχους Φυσικής Αγωγής διορισμένους ή αδιόριστους, οι οποίοι υπερτερούν στον πίνακα κατάταξης που συντάσσεται στη Δ/ση Β/θμιας Εκπ/σης κάθε Νομού βάσει μορίων, σύμφωνα με την αριθμ. πρωτ. 33225/Γ4/2005 Υ.Α. που αφορά στα «Κριτήρια - Επιλογή Εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής στα Τ.Α.Δ & Ε.Τ.Α.Δ της χώρας».

Ο σκοπός που επιδιώκεται με τη λειτουργία των παραπάνω Τμημάτων είναι η ενίσχυση του εξωσχολικού αθλητισμού με την απελευθέρωση των ιδιαίτερων κλίσεων των μαθητών, καθώς και την ευρύτερη καλλιέργειά τους με τη βοήθεια συγκεκριμένων εξειδικευμένων προγραμμάτων άθλησης.

Επιπλέον, σύμφωνα και με την ανωτέρω Υπουργική Απόφαση αλλά και με προγενέστερες Υπουργικές Αποφάσεις, που αφορούσαν στην επιλογή των εκπαιδευτικών στα Τ.Α.Δ & Ε.Τ.Α.Δ, οι εκπαιδευτικοί Φυσικής Αγωγής προσλαμβάνονται τα τελευταία 15 έτη με σχέση εργασίας αναπληρωτή, και όχι ωρομισθίου.

Το ωράριο των ανωτέρω καθηγητών Φυσικής Αγωγής καλύπτεται ως ακολούθως:

-12 ώρες για α) προπονητική διαδικασία και β) μετακίνηση των μαθητών - συνοδεία

-09 ώρες για τη συμπλήρωση υπόλοιπου ωραρίου σε σχολεία Α/θμιας Εκπ/σης & Β/θμιας Εκπ/σης και για την ανεύρεση ταλέντων.

Ο Υφυπουργός
Γ. ΚΑΛΟΣ»

2. Στην με αριθμό 12218/27-6-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μιχάλη Χρυσοχοϊδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 64920/ΙΗ/11-7-06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 12218/27-6-06 την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Μιχ. Χρυσοχοϊδης, σχετικά με την ίδρυση δύο νέων Τμημάτων ΤΕΙ στο Παράρτημα του ΤΕΙ Λαμίας στο Καρπενήσι, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Για την ίδρυση νέου Τμήματος ΤΕΙ απαιτείται καταρχάς, σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο των ΤΕΙ (1404/83), η υποβολή πλήρους και τεκμηριωμένης πρότασης από τις Συνελεύσεις των ιδίων των Ιδρυμάτων.

Η πρόταση πρέπει να περιλαμβάνει στοιχεία όπως:

- Τη γνώση των σημερινών και την πρόβλεψη των μελλοντικών κόστους της οικονομίας - κοινωνίας σε στελέχη - πτυχιούχους του προτεινόμενου Τμήματος.

- Την εξασφάλιση ζήτησης στην αγορά εργασίας.

- Την εκτίμηση του κόστους λειτουργίας καθώς και τη σχέση του κόστους αυτού με το προσδοκώμενο αποτέλεσμα.

- Τη δυνατότητα εύρυθμης λειτουργίας, με την εξεύρεση των απαραίτητων χώρων λειτουργίας, με την εξασφάλιση της απαιτούμενης χρηματοδότησης και με την εξεύρεση κατάλληλου Εκπαιδευτικού και Διοικητικού προσωπικού κ.λπ.

- Τη δυνατότητα προσφοράς από τις τοπικές κοινωνίες κτηριακών εγκαταστάσεων, διευκολύνσεων στέγασης των φοιτητών κ.λπ.

- Το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών και το γενικό πλαίσιο δραστηριοτήτων και επαγγελματικής απασχόλησης και προοπτικές των πτυχιούχων.

Όλες οι προτάσεις των Ιδρυμάτων εισάγονται για γνωμοδότηση στο αρμόδιο Τμήμα του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας, το Συμβούλιο Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, όπως ο νόμος ορίζει, από το οποίο εξετάζονται και συνεκτιμώνται.

Από το ΤΕΙ Λαμίας δεν έχει υποβληθεί πρόταση για ίδρυση Τμημάτων ΤΕΙ στο Παράρτημα του Καρπενησίου. Εφόσον υποβληθεί, θα ακολουθηθεί η παραπάνω διαδικασία.

Όσον αφορά στο Τμήμα που λειτουργεί στο Καρπενήσι, σας γνωρίζουμε ότι πρόσφατα μετονομάστηκε σε Τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος, ώστε το γνωστικό του αντικείμενο να είναι περισσότερο ελκυστικό για τους υποψήφιους και οι πτυχιούχοι του να έχουν μεγαλύτερο εύρος επαγγελματικών προοπτικών.

Ο Υφυπουργός
ΣΠ. ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ»

3. Στην με αριθμό 11893/19-6-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Δημητρίου Κωνσταντάρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 61998/ΙΗ/6-7-06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 11893/19-6-06, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Δημ. Κωνσταντάρης σχετικά με το διορισμό των εκπαιδευτικών στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 3255/2004 (ΦΕΚ 138, 22.7.2004) από την έναρξη του σχολικού έτους 2005-2006 και εφεξής, οι διορισμοί εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στις κενές οργανικές θέσεις πραγματοποιούνται ως εξής:

αα) Σε ποσοστό 60% από όσους επιτυγχάνουν στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ και κατά τη σειρά της βαθμολογίας,

ββ) Σε ποσοστό 40% από ενιαίο πίνακα αναπληρωτών, ο οποίος συντάσσεται για κάθε έτος και στον οποίο κατατάσσονται κατά σειρά που εξαρτάται από την πραγματική προώθηση προσωρινού αναπληρωτή ή ωρομίσθιου εκπαιδευτικού σε δημόσια σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης αρμοδιότητας του ΥΠΕΠΘ.

Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 6 ανωτέρω νόμου, όσοι από τους αναπληρωτές του ενιαίου πίνακα συμπλήρωσαν κατά τις κείμενες διατάξεις την 30.6.2004 πραγματική προώθηση αναπληρωτή ή ωρομίσθιου εκπαιδευτικού τουλάχιστον

χιστον 30μηνών, διορίζονται κατά προτεραιότητα έναντι των εγγεγραμμένων στον πίνακα της περίπτωσης β της παρ. 2α του παρόντος άρθρου, το αργότερο μέχρι και το σχολικό έτος 2007-2008 με σειρά που εξαρτάται από την προαναφερθείσα συνολική πραγματική προϋπηρεσία την 30.6.2004.

Εξάλλου, σύμφωνα με την παράγραφο 5α του ανωτέρω Νόμου, από την έναρξη του σχ. έτους 2005-2006 η πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών εκπαιδευτικών στα σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης γίνεται από ενιαίο πίνακα που συντάσσεται για κάθε έτος και στον οποίο κατατάσσονται με αίτησή τους, οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί κατά σειρά που εξαρτάται από το σύνολο των μορίων τους ως ακολούθως:

γγ) Σε όσους έλαβαν τη βαθμολογική βάση κατά τον τελευταίο προ της συντάξεως του ως άνω πίνακα διαγωνισμό του ΑΣΕΠ, ένα μόριο για κάθε βαθμολογική μονάδα πάνω από τη βαθμολογική βάση.

δδ) Σε όσους έλαβαν τη βαθμολογική βάση κατά τον αντίστοιχο προτελευταίο διαγωνισμό, μισό μόριο για κάθε βαθμολογική μονάδα πάνω από τη βαθμολογική βάση.

Όσοι υπάγονται σε περισσότερες της μιας από τις ανωτέρω περιπτώσεις, λαμβάνουν αθροιστικά τα μόρια αυτών.

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι προς το παρόν δεν αντιμετωπίζεται το ενδεχόμενο αλλαγής του ποσοστού 60%-40%, ενώ το θέμα των πτυχιούχων που έχουν λάβει το πτυχίο τους πριν από την έναρξη των διαγωνισμών του ΑΣΕΠ, αντιμετωπίζεται επαρκώς μέσω του καταλόγου των αναπληρωτών.

Ο Υφυπουργός
Γ. ΚΑΛΟΣ»

4. Στις με αριθμό 13497 και 13502/21-8-06, 13511/22-8-06 ερωτήσεις των Βουλευτών κ.κ. Εμμανουήλ Στρατάκη, Εμμανουήλ Φραγκιαδουλάκη και Βασιλείου Κεγκέρογλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2478/29-9-06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση των ανωτέρω σχετικών ερωτήσεων και σε ότι αφορά τις αρμοδιότητές μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Το ΥΠΕΧΩΔΕ είναι αρμόδιο αποκλειστικά, για την αποκατάσταση των ζημιών σε κτήρια μετά από θεομηνίες (πλημμύρες, πυρκαγιές, κατολισθήσεις) σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 2576/98.

2. Επισημαίνεται ότι τα μέτρα αποκατάστασης για ζημιές από πλημμύρες, κατολισθήσεις και πυρκαγιές λαμβάνονται εφόσον, οι καταστροφές που προκαλούνται έχουν τον χαρακτήρα θεομηνίας και πλήττουν ευρύτερες περιοχές και όχι μεμονωμένες οικοδομές.

3. Η Νομαρχιακή Αυτ/ση Ηρακλείου έστειλε αίτημα προς την Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (ΥΑΣ) του ΥΠΕΧΩΔΕ, στο οποίο αναφέρεται ότι οι σχετικές καταστάσεις καταγραφής και εκτίμησης ζημιών σε κτήρια, θα υποβληθούν μετά την ολοκλήρωσή τους από την αρμόδια επιτροπή που ήδη έχει συγκροτήσει η Νομ/κή Αυτ/ση Ηρακλείου.

4. Το ΥΠΕΧΩΔΕ θα εξετάσει τη δυνατότητα οριοθέτησης του Δ.Δ. Λιγόρτυνου του Δήμου Αστερουσίων του Νομού Ηρακλείου, μετά την υποβολή των σχετικών καταστάσεων καταγραφής ζημιών από την αρμόδια επιτροπή της Νομαρχιακής Αυτ/σης Ηρακλείου.

Ο Υφυπουργός
Θ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ»

5. Στην με αριθμό 13576/24-8-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μιλτιάδη Βέρρα δόθηκε με το υπ' αριθμ. 85393/ΙΗ/12-9-06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 13576/24-8-06, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Μιλτιάδης Βέρρας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η κατάργηση Σχολικής Μονάδας πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν.2640/98 « Δευτεροβάθμια

Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις» {Α/206}. Σε ότι αφορά την περιοχή Αχαΐας το ΥΠ.Ε.Π.Θ. δεν έχει προβεί σε καμία κατάργηση Τεχνικού Επαγγελματικού Εκπαιδευτήριου.

Τα Επαγγελματικά Λύκεια και οι Επαγγελματικές Σχολές αποτελούν ενιαίο σύστημα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης της χώρας μας.

Σχετικά με την κατάργηση τομέων και ειδικοτήτων σας γνωρίζουμε ότι κανένας τομέας και καμία ειδικότητα δεν έχει καταργηθεί. Στο σύνολό τους οι τομείς και οι ειδικότητες θα λειτουργήσουν στα Επαγγελματικά Λύκεια και Επαγγελματικές Σχολές.

Όσον αφορά στο 8α και 10α Τ.Ε.Ε Πάτρας υπάρχει η πρόβλεψη την επόμενη σχολική χρονιά, 2007-08, να μετατραπούν σε Επαγγελματικές Σχολές, επομένως δεν τίθεται ζήτημα μελλοντικής κατάργησής τους.

Οι τομείς και οι ειδικότητες που υπάρχουν στα Τ.Ε.Ε. θα συνεχίζουν να λειτουργούν στο σύνολο τους στα Επαγγελματικά Λύκεια και στις Επαγγελματικές Σχολές.

Ο Υφυπουργός
Γ. ΚΑΛΟΣ»

6. Στην με αριθμό 13142/24.7.06 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Βασιλείου Οικονόμου, Αθανασίου Μωραΐτη, Μιχάλη Καρχιμάκη και Γεωργίου Ντόλιου δόθηκε με το υπ' αριθμ. Φ900α/5179/8724 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της υπ' αριθμ. 13142/24.7.06 ερώτησης, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Βασίλης Οικονόμου, Θανάσης Μωραΐτης, Μιχάλης Καρχιμάκης και Γεώργιος Ντόλιος, σχετικά με την εκπαίδευση Στελεχών του Στρατού Ξηράς, σας γνωρίζουμε ότι:

Το 2005, το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο, κάνοντας χρήση της δυνατότητας που του δίνει το άρθρο 15 του ΝΔ 445/74, αποφάσισε η εκπαίδευση των ΕΜΘ να λαμβάνει χώρα με μέριμνα των Μειζόνων Σχηματισμών σε σχολεία της περιοχής ευθύνης τους αντί στις Σχολές Εφαρμογής Όπλων-Σωμάτων. Με τον τρόπο αυτό οι εκπαιδευόμενοι δεν είναι πλέον υποχρεωμένοι να αποχωρίζονται τις οικογένειές τους για έναν μήνα, όπως συνέβαινε στο παρελθόν.

Η επιλογή των ΕΜΘ που θα εκπαιδεύονται γίνεται από τις Διευθύνσεις Όπλων-Σωμάτων/ΓΕΣ και κοινοποιείται στους Μείζονες Σχηματισμούς. Είναι διαρκείας τεσσάρων (4) εβδομάδων, όπως ορίζει το Αναλυτικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης (ΑΝΑΠΕΚ) και αφορά τους ΕΜΘ όλων των Όπλων και Σωμάτων. Η συγκεκριμένη εκπαίδευση δεν αφορά στην ειδικότητα ή στην εξειδίκευση των ΕΜΘ σε ένα συγκεκριμένο οπλικό σύστημα αλλά στην απόκτηση γενικών στρατιωτικών γνώσεων. Έχει διαπιστωθεί μέσα από τη διαδικασία των επιθεωρήσεων ότι μεγάλος αριθμός ΕΜΘ υστερεί σε αυτό το σημείο. Για την εξοικείωση των ΕΜΘ με τα οπλικά συστήματα νέας τεχνολογίας λειτουργούν άλλα σχολεία.

Η εκπαίδευση των ΕΜΘ περιλαμβάνει ασκήσεις ακριβείας, οι οποίες εκτελούνται στους χώρους εκπαίδευσής του Συντάγματος, τις πρώτες πρωινές ώρες, υπό κανονικές πάντοτε καιρικές συνθήκες. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται με τους κληρωτούς οπλίτες, χωρίς να έχει προκύψει κάποιο πρόβλημα.

Όσον αφορά στη συμπεριφορά των εκπαιδευτών προς τους ΕΜΘ στη διάρκεια της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής άσκησης, στην οποία αναφέραμε, αυτή υπήρξε η προβλεπόμενη από τη Στρατιωτική Αγωγή και Δεοντολογία. Δεν αναφέρθηκε κάποιο περιστατικό απαξιωτικής ή προσβλητικής συμπεριφοράς εκπαιδευτού.

Η στέγαση των ΕΜΘ σε θαλάμους του Στρατοπέδου δεν είναι υποχρεωτική. Γίνεται σε εθελοντική βάση, για τη διευκόλυνσή τους και μόνο και χωρίς καμία απολύτως οικονομική επιβάρυνση. Σας κάνουμε γνωστό ότι οι θάλαμοι του Στρατοπέδου όπου έλαβε χώρα η συγκεκριμένη άσκηση, στην οποία αναφέραμε, είχαν ανακαινισθεί πρόσφατα και ήταν σε άριστη κατάσταση.

Στις 22 Ιουνίου 2006, κατά την εκτέλεση της, προβλεπόμενης

από το πρόγραμμα, διέλευσης στίβου μάχης, έλαβε χώρα τραυματισμός εκπαιδευόμενου ΕΜΘ της ΣΠΒ. Η διάγνωση ήταν «συνδεδεμένη κάκωση αριστερού γόνατος.» Στον τραυματία παρασχέθηκαν άμεσα οι πρώτες βοήθειες στο ιατρείο του Στρατοπέδου. Στη συνέχεια διεκομίσθη στο 411 ΓΣΝ και από εκεί στο ΓΠΝ Τριπόλεως. Την επομένη, με μέριμνα του 11 ου ΣΠ, διεκομίσθη στο 401 ΓΣΝΑ και, στις 27 Ιουνίου 2006, εισήχθη στην Ορθοπεδική Κλινική. Το συμβάν αναφέρθηκε ιεραρχικά, όπως ορίζει η ΠαΔ 9-8/ΓΕΣ/1^ο/ΕΓ. Στη διάρκεια των ιατρικών εξετάσεων διαπιστώθηκε ότι ο τραυματίας είχε ιστορικό προηγούμενου τραυματισμού στο ίδιο σημείο (είχε μάλιστα υποβληθεί σε χειρουργική θεραπεία), γεγονός που δεν ανέφερε, ως όφειλε, πριν τη διέλευση του στίβου μάχης.

Τα σχετικά έγγραφα τα οποία αιτείσθε αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 2β του Ν. 2472/1997. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να σας κοινοποιηθούν.

Στη διάρκεια της εκπαίδευσης οι θάλαμοι στέγασης των ΕΜΘ μένουν κλειδωμένοι. Τον υπόλοιπο χρόνο, τη φύλαξη του οπλισμού και των προσώπων τους αντικειμένων αναλαμβάνουν οι ΕΜΘ. Αντιλαμβάνεσθε ότι η ανάθεση της φύλαξης σε κληρωτούς οπλίτες θα ήταν αντίθετη στη στρατιωτική δεοντολογία. Στο συγκεκριμένο στρατόπεδο, εξάλλου, οι κληρωτοί οπλίτες ήταν λίγοι και επιβαρυνμένοι ήδη σημαντικά με τις τακτικές υπηρεσίες τους.

Η εκπαίδευση αποβλέπει στη ενίσχυση του επαγγελματισμού των ΕΜΘ. Δεν είναι δυνατόν ένα στέλεχος που δεν κατέχει βασικά στρατιωτικά θέματα να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις σημερινές απαιτήσεις του Στρατού Ξηράς.

Τέλος, θεωρούμε ότι οι ΕΜΘ θα πρέπει να αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση για τους ΕΠΟΠ και τους κληρωτούς οπλίτες γεγονός το οποίο, κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα, μέσω της παρεχόμενης εκπαίδευσης έχει ήδη σε μεγάλο βαθμό επιτευχθεί.

Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ι. ΜΕΪΜΑΡΑΚΗΣ

7. Στην με αριθμό 13031/19.7.06 ερώτηση της Βουλευτού κ. Ασημίνας Ξηροτύρη-Αικατερινάρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 43707/9.8.06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της παραπάνω ερώτησης, και σύμφωνα με σχετικό έγγραφο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) πραγματοποιήθηκαν τη Δευτέρα 17 -7, την Τρίτη 18 -7 και την Τετάρτη 19 -7, δύο τεχνικές συσκέψεις και μία συντονιστική άτυπη σύσκεψη, ενώ για την αντιμετώπιση του προβλήματος συνεκλήθη και το Συντονιστικό Νομαρχιακό Όργανο (ΣΝΟ).

Ως πρώτα μέτρα επίλυσης του προβλήματος, τα οποία προτάθηκαν από πλευράς της Δ/σης Υδάτων της ΠΚΜ και ειδικών επιστημόνων για την άμεση αντιμετώπιση της απορρύπανσης της περιοχής από τα διασταλάζοντα λύματα ήταν:

1. Άμεση άντληση των υπαρχόντων λιμναζόντων λυμάτων από όλα τα σημεία.

2. Άμεση απόξεση του επιφανειακού στρώματος εδάφους από περιοχές όπου αυτό είναι εφικτό, όπως οικόπεδα και μικρά κτήματα. Μεταφορά του εδάφους, που ρυπάνθηκε αυτού και απόθεση στη χωματερή των Ταγαράδων. Στη συνέχεια μεταφορά και τοποθέτηση στις πληγείσες περιοχές νέου εδάφους μη ρυπασμένου από άλλη περιοχή.

3. Άμεση διάνοιξη της κοίτης του ρέματος της Αγίας Παρασκευής.

Το μέτρο 2 της απόξεσης επιφανειακού εδάφους από μικρές εκτάσεις υλοποιήθηκε άμεσα.

Επίσης, μετά την υποβολή των αιτημάτων του Συνδέσμου Ο.Τ.Α. Μείζονος Θεσσαλονίκης (Σ.Ο.Τ.Α.Μ.Θ.), εξασφαλίστηκε από το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α χρηματοδότηση ύψους 250.000 ευρώ για την κατάσβεση της πυρκαγιάς και 200.000 ευρώ στους Δήμους Θέρμης, Μίκρας και Βασιλικών για αποκατάσταση ζημιών των

πολιτών. (αποκατάσταση εδαφών).

Επίσης, μετά από την από 28-7-2006 πρόταση του Υφυπουργού ΕΣ.Δ.Δ.Α και Προέδρου της Κεντρικής Επιτροπής του Προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», πρόκειται να υπογραφεί άμεσα, απόφαση για την ένταξη στο Πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ», έργου με τίτλο «Έργα αποκατάστασης χώρου κατολίσθησης απορριμμάτων Χ.Υ.Τ.Α. Ταγαράδων» (Υποπρόγραμμα 2: «Τοπική ανάπτυξη και Προστασία Περιβάλλοντος», Μέτρο 2.13: «Οριζόντιες δράσεις - διαχείριση απορριμμάτων») με προϋπολογισμό 3.000.000 ευρώ, πίστωση έτους 2006 2.000.000 ευρώ και φορέα υλοποίησης το Σύνδεσμο Ο.Τ.Α. Μείζονος Θεσσαλονίκης (Σ.Ο.Τ.Α.Μ.Θ.).

Με το έργο αυτό, όπως μας πληροφόρησε ο Σ.Ο.Τ.Α.Μ.Θ., θα ενισχυθούν άμεσα τα πρηνή και θα επεκταθεί το δίκτυο συλλογής βιοαερίου και στραγγισμάτων προς αποτροπή μελλοντικής διολίσθησης ή και πυρκαγιάς. Το πρόβλημα των στραγγισμάτων θα επιλυθεί οριστικά με την κατασκευή εργοστασίου επεξεργασίας τους σε 4^ο βαθμό. Οι διαδικασίες του διαγωνισμού έχουν ολοκληρωθεί και αν δεν υπάρξει καθυστέρηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο, προβλέπεται έναρξη κατασκευής του τον Σεπτέμβριο. Επίσης, εδώ και πέντε μήνες, προχωρεί με γρήγορους ρυθμούς το ενταγμένο στο Ταμείο Συνοχής έργο της ανάπλασης έκτασης 190 στρεμμάτων το οποίο περιλαμβάνει συλλογή του βιοαερίου και μεταφορά του στο εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 5 MW, που είναι ήδη έτοιμο.

Για τα θέματα ασφάλειας τροφίμων καθώς και αποζημιώσεων φυτικής και ζωικής παραγωγής, αρμόδιο να σας απαντήσει είναι το συνενωτικό Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Ο Υφυπουργός
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΑΚΟΣ

8. Στην με αριθμό 13260/26.7.06 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Εμμανουήλ Φραγκιαδουλάκη, Δημητρίου Ανδρουλάκη, Αγγελικής Γκερέκου, Λεωνίδα Γρηγοράκου, Ιωάννου Δημαρά, Βασιλείου Κεγκερογλου, Μιχάλη Καρχιμάκη, Σταύρου Μπένου, Στυλιανού Ματζαπετάκη, Κων/νου Ρόβλια, Ευαγγελίας Σχοιναράκη-Ηλιάκη και Αναστασίου Χωρέμη δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΤΚΕ/Φ2/18084/10.8.06 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμ. πρωτ. 13260/26-7-06 που κατέθεσαν στη Βουλή οι βουλευτές κ.κ. Μ. Φραγκιαδουλάκης, Μ. Ανδρουλάκης, Α. Γκερέκου, Λ. Γρηγοράκος, Γ. Δημαράς, Β. Κεγκερογλου, Μ. Καρχιμάκης, Σ. Μπένος, Σ. Ματζαπετάκης, Κ. Ρόβλιας, Ε. Σχοιναράκη-Ηλιάκη και Α. Χωρέμης, σχετικά με την υπηρεσιακή εξέλιξη των δημοσίων υπαλλήλων που έχουν αποσπασθεί σε γραφεία Βουλευτών, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το σύστημα βαθμολογικής εξέλιξης και προαγωγών των δημοσίων υπαλλήλων ρυθμίζεται από τις διατάξεις του ν. 3260/2004 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα (ν.2683/1999).

Οι υπάλληλοι που πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου για την επιλογή τους ως προϊσταμένων οργανικών μονάδων, συμπεριλαμβάνονται στις κρίσεις για επιλογή στην υπηρεσία στην οποία ανήκουν οργανικά, ανεξαρτήτως εάν αυτοί υπηρετούν στην οργανική τους θέση ή είναι αποσπασμένοι σε κάποια άλλη υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένων και των γραφείων των Βουλευτών. Οι αποσπασμένοι υπάλληλοι δηλαδή, που πληρούν τις προϋποθέσεις επιλογής συμπεριλαμβάνονται στις κρίσεις χωρίς να χρειάζεται προηγουμένως να διακοπεί η θητεία τους προκειμένου αυτοί να είναι υποψήφιοι. Σε περίπτωση δε που επιλεγούν ως προϊστάμενοι οργανικών μονάδων, επέρχεται αυτοδίκαιη παύση της απόσπασής τους από την τοποθέτησή τους ως προϊσταμένων (άρθρο 68 παρ. 6 του Υ.Κ.), εφόσον οι διατάξεις με τις οποίες αποσπασθήκαν ή μετακινήθηκαν δεν ρυθμίζουν διαφορετικά το εν λόγω θέμα.

Σε κάθε περίπτωση ο αποσπασμένος υπάλληλος θα πρέπει να ενημερώνονται από την υπηρεσία σας για το ενδεχόμενο της

επιλογής τους ως προϊσταμένων οργανικών μονάδων ενόψει και της πρόβλεψης της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3260/2004 που τους δίνει τη δυνατότητα να υποβάλλουν έγγραφη δήλωση ότι δεν επιθυμούν να κριθούν, ώστε να αποφευχθεί στην περίπτωση επιλογής τους και παραίτησής τους (άρθρο 8 παρ. 11 του ν. 3260/2004) η στέρηση του δικαιώματος επιλογής του ως προϊσταμένου οργανικής μονάδας για μια τριετία.

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω διάταξη της παρ. 11 του άρθρου 8 του ν.3260/2004, σύμφωνα με την οποία δίνεται η δυνατότητα σε προϊστάμενο με αίτησή του να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του, ύστερα από απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου το οποίο συνεκτιμά για το λόγο αυτό τις υπηρεσιακές ανάγκες, αποτελεί δικαίωμα του υπαλλήλου και δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως «τιμωρία» λόγω του γεγονότος ότι η παραίτησή του αυτή συνοδεύεται από τη στέρηση του δικαιώματος επιλογής του ως προϊσταμένου οργανικής μονάδας για μία τριετία.

Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν για όλους τους υπαλλήλους, αποσπασμένους ή μη και ως εκ τούτου η σύγχυση και η ανησυχία που δημιουργείται στους αποσπασμένους δημοσίου υπαλλήλους στα γραφεία των Βουλευτών όσον αφορά την απόρριψη εξελίξεως τους στην υπηρεσία στην οποία υπάγονται οργανικά, είναι, κατά την άποψή μας, αβάσιμη.

Σημειώνουμε όμως ότι είναι απορίας άξιο γιατί ειδικώς τώρα δημιουργείται «σύγχυση και ανησυχία» αφού η διάταξη της παρ.11 του άρθρου 8 του ν. 3260/2004 είναι όμοια με εκείνη της παρ. 11 του άρθρου 36 του ν.2190/1994 όπως ίσχυε τότε. Αντίστοιχη ρύθμιση υπάρχει επίσης και στον ισχύοντα Υ.Κ. του 1999 (βλ. άρθρο 85 παρ. 6), για την οποία ουδέποτε διατυπώθηκε οποιαδήποτε ανησυχία.

Ο Υφυπουργός
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ*

9. Στην με αριθμό 11810/15-6-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Άγγελου Μανωλάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΑΠΦ21/124/ΑΣ2 157δ/9-8-06 έγγραφο από την Υπουργό Εξωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Απάντηση στην υπ' αριθμ. 11810 από 15.06.2006 ερώτηση του Βουλευτού κ. Άγγελου Μανωλάκη η οποία μας διεβιβάσθη με το υπ' αριθμ. Α.Π. 7017/4/6261 από 10/7/2006 έγγραφο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης (Γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου)».

Στις 18 Ιανουαρίου 2006, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προέβη στη σύσταση προσωρινής Επιτροπής για τη διερεύνηση της εικαζόμενης χρήσης ευρωπαϊκών χωρών από τη C.I.A. για τη μεταφορά υπόπτων τρομοκρατικών ενεργειών. Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του έτους, η προσωρινή Επιτροπή οργάνωσε ακροάσεις υπευθύνων αξιωματούχων κρατών μελών, ΜΚΟ και δημοσιογράφων, ενώ πραγματοποίησε επισκέψεις σε διάφορες χώρες (Η.Π.Α., Π.Γ.Δ.Μ.) για να συναντηθεί με αρμόδιους φορείς.

Στις 6 Ιουλίου, η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υιοθέτησε την ενδιάμεση έκθεση της Επιτροπής, η οποία δεν περιέχει καμία αναφορά στην Ελλάδα. Αντιθέτως για χώρες για τις οποίες διαπιστώθηκε ότι είχαν πραγματοποιηθεί πτήσεις της C.I.A. για τη μεταφορά υπόπτων, υπάρχει ρητή μνεία, όπως λ.χ. για την Ιταλία, τη Σουηδία κ.λπ..

Η Ελλάδα συνενγάζεται στενά με την Επιτροπή για τη διερεύνηση της υπόθεσης, τόσο σε Κυβερνητικό επίπεδο όσο και σε Κοινοβουλευτικό, μέσω των Ελλήνων Ευρωβουλευτών (Δημητρακόπουλος, Λαμπρινίδης) που συμμετέχουν σε αυτή αλλά και με την παρουσία εθνικών μας βουλευτών (Γαρουφαλιάς, Αράπογλου) κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της.

Παράλληλα, σε εθνικό επίπεδο και κατόπιν ερευνής που διεξήχθη από τον Εισαγγελέα Εφετών Κρήτης, ύστερα από παραγγελία του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, δεν προέκυψε κάποιο στοιχείο που να τεκμηριώνει την ύπαρξη μυστικών φυλακών της C.I.A. στη Σούδα όπως είχε αναφερθεί σε ορισμένα δημοσιεύματα. Για το πόρισμα της Έρευνας ενημερώθηκε και ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης κ. Terry Davis.

Ειδικότερα ως προς τα δημοσιεύματα περί αφίξεως και παραμονής στο αεροδρόμιο Ηρακλείου Κρήτης, ιδιωτικού μεταφορικού αεροσκάφους, υπό στοιχεία νηολογίου των Η.Π.Α., η έρευνα του Αντιεισαγγελέα Εφετών Κρήτης απεφάνθη ως προς το αβάσιμο αυτών και έθεσε την υπόθεση στο αρχείο.

Η Υπουργός
ΝΤΟΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ*

10. Στην με αριθμό 12477/4-7-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Στυλιανού Ματζαπετάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β-1678/8-8-06 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 12477/4-7-2006 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Στ. Ματζαπετάκης, η οποία μας κοινοποιήθηκε με το με αριθμό 7017/4/6314/28-7-2006 έγγραφο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, σχετικά με την πρόληψη των ατυχημάτων, θέτουμε υπόψη σας τα εξής:

Το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών κατάρτισε το Στρατηγικό Σχέδιο για τη βελτίωση της Οδικής Ασφάλειας στην Ελλάδα για τα έτη 2006 - 2010. Σύμφωνα και με την Ευρωπαϊκή πολιτική για την οδική ασφάλεια, καθορίστηκε ως στόχος του σχεδίου ο αριθμός των νεκρών σε οδικά ατυχήματα στη χώρα μας το έτος 2010, να είναι μειωμένος κατά 50% σε σχέση με αυτόν του έτους 2000.

Στο πλαίσιο του υπόψη προγράμματος υλοποιούνται διάφορες δράσεις. Μια εξ αυτών είναι η υπό επεξεργασία και προώθηση αναθεώρηση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας. Κεντρική λογική του νέου κώδικα είναι η θέσπιση σύγχρονου πλαισίου αντιμετώπισης της παραβατικότητας με ιδιαίτερα αποτρεπτικό χαρακτήρα, όσον αφορά στις παραβάσεις εκείνες που θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη ζωή. Στόχος του νέου κώδικα είναι να αποτελέσει ένα εύληπτο και λειτουργικό κείμενο, που θα καταστεί κτήμα του κάθε πολίτη και θα δράσει προληπτικά για την αντιμετώπιση του προβλήματος της οδικής ασφάλειας και της κυκλοφορίας επί των οδών, γενικότερα.

Βασικό στοιχείο του νέου κώδικα αποτελεί η απλοποίηση των διαδικασιών που προβλέπονται και η αποπλοκή της πλειοψηφίας των πταισματικών παραβάσεων, καθώς και κάποιων πλημμεληματικών, ενώ θεσπίζει βαρύτερες ποινές για εκείνες τις παραβάσεις που οδηγούν στην πρόκληση ατυχημάτων με σοβαρές συνέπειες. Με αυτή τη λογική παραβάσεις που αφορούν στην υπερβολική ταχύτητα, στην οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ, στην μη παραχώρηση προτεραιότητας, στη μη χρήση προστατευτικής ζώνης και κράνους κ.λπ. αντιμετωπίζονται με μεγαλύτερη αυστηρότητα. Η αύξηση των προστίμων των συγκακριμένων ποινών δεν αποτελεί εισπρακτικό μέτρο αλλά αντικατοπτρίζει τη σοβαρότητα με την οποία η ελληνική νομοθεσία αντιμετωπίζει τις εν λόγω παραβάσεις. Η ύπαρξη χαμηλών ποινών σε παραβάσεις που στοιχίζουν ανθρώπινες ζωές θα απαξίωνε την ίδια τη ζωή.

Άλλωστε στόχος του νέου κώδικα είναι ο εξορθολογισμός των προστίμων και για τον λόγο αυτόν προβλέπεται μείωση των διοικητικών προστίμων σε παραβάσεις που δε θίγουν την οδική ασφάλεια και δεν προκαλούν σοβαρές επιπτώσεις.

Με τον ίδιο στόχο προωθούνται σειρά μέτρων με πρωτεύοντα σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου της οδικής ασφάλειας στη χώρα όπως η εντατικοποίηση των τεχνικών ελέγχων των οχημάτων και η επέκτασή τους και σε άλλες κατηγορίες, όπως τα δίκυκλα, καθώς και η αναδιάρθρωση του συστήματος εκπαίδευσης και εξέτασης των υποψηφίων οδηγών. Όσον αφορά το σύστημα εξέτασης, ολοκληρώθηκε η επέκταση του μηχανογραφικού συστήματος θεωρητικής εξέτασης σε όλες τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται επίσης και στο θέμα της διαρκούς ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για τις αλλαγές του νέου κώδικα αλλά και για υφιστάμενες διατάξεις που φαίνεται ότι δεν είναι ευρέως γνωστές. Έχει αποφασιστεί να δοθεί η δυνατότητα επαρκούς ενημέρωσης του κοινού για τις αλλαγές και τις νέες διατάξεις καθώς στόχος του νέου κώδικα δεν

είναι να αιφνιδιάσει τους πολίτες αλλά να τους ενημερώσει και να τους προφυλάξει από τους κινδύνους των οδικών μετακινήσεων. Ήδη το υπουργείο δρομολόγησε την παραγωγή ενημερωτικού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή σχετικά με τον νέο κώδικα οδικής κυκλοφορίας.

Εξέχοντα ρόλο στην όλη προσπάθεια αποτελεί τέλος η ένταξη της κυκλοφοριακής αγωγής στο εκπαιδευτικό μας σύστημα, με σκοπό την εκπαίδευση των ατόμων από μικρή ηλικία και τη δημιουργία μιας περισσότερο ευαισθητοποιημένης γενιάς πολιτών για τους οποίους η σωστή κυκλοφοριακή αγωγή θα αποτελέσει στάση ζωής.

Ο Υπουργός
ΜΙΧΑΛΗΣ Κ. ΛΙΑΠΗΣ»

11. Στην με αριθμό 13241/26-7-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Στυλιανού Ματζαπετάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β-1687/9-8-06 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 13241/26-7-2006 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Στυλιανός Ματζαπετάκης, σχετικά με τον έλεγχο της λαθρεπιβίβασης στα Μ.Μ.Μ., σύμφωνα και με το έγγραφο 482/Δ.Σ./1-8-2006 του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών, θέτουμε υπόψη σας:

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2669/1998 (άρθρο 2,παρ.1,περ. η), για τον έλεγχο του κομίστρου αρμόδιος είναι ο Ο.Α.Σ.Α..

Ο Ο.Α.Σ.Α. στο πλαίσιο του θεσμικά κατοχυρωμένου επιτελικού ρόλου του έχει αρμοδιότητα και την ευθύνη για τη διενέργεια ελέγχου καταβολής κομίστρου και επιβολής προστίμων στους επιβάτες που δεν φέρουν το αντίστοιχο κόμιστρο, ενώ παράλληλα έχει εκχωρήσει την αρμοδιότητα αυτή και στους Φορείς Εκτέλεσης Συγκοινωνιακού Έργου.

Στο σύστημα των Αστικών Συγκοινωνιών της Αθήνας που αποτελείται από 6 Φορείς, (ΕΘΕΛ - ΗΛΠΑΠ - ΗΣΑΠ - ΑΜΕΛ - ΤΡΑΜ - ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ) παροχής συγκοινωνιακού έργου, απασχολούνται σήμερα εργαζόμενοι που είτε εργάζονται ως μόνιμο προσωπικό ελέγχου, είτε απασχολούνται εθελοντικά για τη διενέργεια ελέγχου επιβατών εκτός ωραρίου.

Συγκεκριμένα, στον έλεγχο κομίστρου απασχολούνται συνολικά περίπου 550 εργαζόμενοι (μόνιμο προσωπικό και εθελοντές) και διενεργούν καθημερινά ελέγχους στο επιβατικό κοινό σε όλα τα μέσα Μαζικής Μεταφοράς (Λεωφορεία, Τρόλλευ, Ηλ. Σιδηρόδρομος, Μετρό, Τραμ, Προαστιακός). Η διαδικασία αυτή επικουρείται με 100 εποχικούς ελεγκτές κομίστρου, ενώ με τη λήξη των συμβάσεών τους έχουν εγκριθεί οι διαδικασίες για την πρόσληψη νέου μόνιμου προσωπικού 90 ατόμων που θα απασχοληθεί αποκλειστικά στον υπόψη έλεγχο.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του γενικότερου ανασχεδιασμού του συστήματος των Αστικών Συγκοινωνιών της Αθήνας λαμβάνονται σταδιακά μέτρα για τη συνολική αναδιοργάνωση της διαδικασίας ελέγχου κομίστρου προκειμένου να επιτευχθεί:

- Μείωση του ποσοστού λαθρεπιβίβασης σε όλα τα Μ.Μ.Μ. μέσω της αύξησης του προσωπικού ελέγχου και της παράλληλης αύξησης του επιβαλλόμενου προστίμου.

- Αύξηση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών και διασφάλιση ομοιόμορφης άσκησης ελέγχου κομίστρου σε όλο το Σύστημα Αστικών Συγκοινωνιών της Αθήνας.

- Καταγραφή συγκεντρωτικών στοιχείων ελέγχου και παραβατικότητας από όλους τους Φορείς και αξιοποίησής τους για την εξαγωγή συμπερασμάτων από τον Ο.Α.Σ.Α. προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα, όπου απαιτείται.

- Ενιαία διαδικασία αντιμετώπισης των παραβατών, με αναθεώρηση του Νομικού πλαισίου που διέπει τον έλεγχο κομίστρου, προκειμένου να εξασφαλισθεί η υποστήριξη των ελεγκτών κομίστρου σε ειδικές περιπτώσεις ελέγχου (μη παροχή στοιχείων από τον παραβάτη, εντοπισμός πλαστών ή παραποιημένων κομίστρων, κ.τ.λ.), και η παραπομπή τους στις Αστυνομικές Αρχές και την Εισαγγελία.

- Πρόσληψη προσωπικού ασφαλείας των συγκοινωνιών (Αστυνομία Μεταφορών) προκειμένου να ενισχύσει τους ελεγκτές στο δύσκολο έργο της διεξαγωγής ελέγχου κομίστρου.

Το ΥΠ.Μ.Ε. και οι συγκοινωνιακοί φορείς θεωρούν ως βασική προτεραιότητα τη μείωση του ποσοστού λαθρεπιβίβασης το οποίο σήμερα κυμαίνεται από 6 έως 11% (ανάλογα με τον Φορέα), ώστε να συγκλίνει με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά ποσοστά (3-5%), ενώ παράλληλα μέσω της εφαρμογής ενός συνολικά αναδιοργανωμένου συστήματος ελέγχου, αναμένεται η παροχή υπηρεσιών ελέγχου υψηλής ποιότητας με σεβασμό προς τον επιβάτη, καθώς και η καθολική βελτίωση της εικόνας που διατηρεί το επιβατικό κοινό ως προς το προσωπικό και τη διαδικασία ελέγχου, όπως εκτελείται στο σύστημα των αστικών συγκοινωνιών της Αθήνας.

Ο Υπουργός
ΜΙΧΑΛΗΣ Κ. ΛΙΑΠΗΣ»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο αναφορών και ερωτήσεων της Πέμπτης 28 Σεπτεμβρίου 2006.

Α. ΑΝΑΦΟΡΕΣ-ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής).

1. Η με αριθμό 12898/14.7.2006 ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με την ίδρυση Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου Ευρύτερης Περιοχής Ηρακλείου.

Β. ΑΝΑΦΟΡΕΣ-ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής).

1. Η με αριθμό 13541/23.8.2006 ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Εμμανουήλ Στρατάκη προς τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, σχετικά με τις προδιαγραφές και τη διαδικασία κατασκευής του λιμανιού στο Τυμπάκι της Κρήτης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης: «Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας».

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδρίασή της στις 6 Σεπτεμβρίου 2006 να συζητηθεί το νομοσχέδιο σε δύο έως τρεις συνεδριάσεις, ανάλογα με τη συμμετοχή των συναδέλφων Βουλευτών. Σήμερα θα συζητήσουμε το νομοσχέδιο επί της αρχής.

Κύριε Υπουργέ, έχετε να κάνετε κάποιες νομοτεχνικές βελτιώσεις στο νομοσχέδιο;

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης):

Ναι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης):

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω κάποιες προσθήκες ή φραστικές βελτιώσεις.

Στον τίτλο του σχεδίου νόμου μετά τη λέξη: «βίας», προστίθενται οι λέξεις: «και άλλες διατάξεις».

Στο άρθρο 1, στο στοιχείο 2, οι περιπτώσεις β' και γ' αναδιατυπώνονται ως ακολούθως:

«β' στην οικογένεια περιλαμβάνονται, εφόσον συνοικούν, συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τετάρτου βαθμού και πρόσωπα των οποίων επίτροπος, δικαστικός παραστάτης ή ανάδοχος γονέας έχει ορισθεί μέλος της οικογένειας, καθώς και κάθε ανήλικο πρόσωπο που συνοικεί στην οικογένεια.

γ' οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στη μόνιμη σύντροφο του άνδρα ή στο μόνιμο σύντροφο της γυναί-

κας και στα τέκνα, κοινά ή ενός εξ αυτών, εφόσον τα πρόσωπα αυτά συνοικούν, ως και στους τέως συζύγους».

Στο άρθρο 6, παράγραφος 1, μετά τις λέξεις: «Ποινικού Κώδικα» τίθεται: «ή με συνεχή συμπεριφορά προξενεί εντελώς ελαφρά κάκωση ή βλάβη της υγείας του, με την έννοια του εδαφίου β' της παραπάνω διάταξης».

Στο άρθρο 11, παράγραφος 2, στοιχείο α', διαγράφεται η λέξη «επαναλάβει» και αντ' αυτής τίθεται η λέξη: «τελέσει».

Στο άρθρο 11, παράγραφος 2, στοιχείο γ', διαγράφεται η λέξη «του».

Στο άρθρο 16 μετά τη λέξη: «ανήλικου» διαγράφονται οι λέξεις: «η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα ενηλικίωσής του» και αντ' αυτών τίθεται: «η έναρξη της προθεσμίας παραγραφής αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωσή του».

Στο άρθρο 17 διαγράφεται το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2.

Στην παράγραφο 5 του άρθρου 342 του Ποινικού Κώδικα -μιλώ για την τροπολογία τώρα- όπως τροποποιείται, διαγράφονται οι λέξεις: «αρχίζει από την ημέρα ενηλικίωσής του ανήλικου» και αντ' αυτών τίθεται «αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωση του ανήλικου». Είναι η ίδια, δηλαδή, ρύθμιση που ανέφερα και πριν για το άρθρο 16.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Υπουργέ, έχει γίνει άρθρο η τροπολογία.

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης):

Για το άρθρο 17, με συγχωρείτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Θα παρακαλέσω οι προσθήκες και οι τροποποιήσεις αυτές να κατατεθούν στα Πρακτικά και να διανεμηθούν στους συναδέλφους.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Αναστάσης Παπαληγούρας καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες προσθήκες-φραστικές βελτιώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι ο Γενικός Γραμματέας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας κ. Απόστολος Σταύρου ορίζει Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο τον κ. Κωνσταντίνο Τασούλα. Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Ορέστης Κολοζώφ ορίζει Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο την κ. Βέρα Νικολαΐδου.

Το λόγο έχει η Εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας, κ. Κρινιώ Κανελλοπούλου.

ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η οικογένεια, δηλαδή το κατ'εξοχήν ασφαλές περιβάλλον, γίνεται πολλές φορές χώρος βίαιης συμπεριφοράς συχνά κατά των γυναικών, αλλά και κατά των παιδιών και κατά κάθε αδύναμου μέλους της. Έτσι, αν η οικογένεια είναι καταφύγιο γαλήνης και αρμονίας, η ενδοοικογενειακή βία συνιστά αντίφαση και ανακολουθία.

Είναι η βία μεταξύ ατόμων που σχετίζονται με ιδιαίτερη σχέση αίματος ή εξ αγχιστείας και η ιδιαιτερότητά της βασίζεται ακριβώς σ' αυτό το γεγονός. Προϋποθέτει, δηλαδή, εκμετάλλευση αυτής της σχέσης εμπιστοσύνης, κατάχρηση αυτής της οικείας σχέσης και κατάχρηση εξουσίας.

Βασίζεται, λοιπόν, ακριβώς σ' αυτήν την ιδιαιτερότητα και ως ιδιαίτερη νομίζω ότι πρέπει να τη δούμε. Είναι ολέθρια για τα θύματά της, αλλά αποτελεί και απειλή για τον κοινωνικό ιστό, γιατί αυτοτρέφεται σ' έναν καταστροφικό φαύλο κύκλο.

Η ενδοοικογενειακή βία υπερβαίνει τα κοινωνικά, οικονομικά, θρησκευτικά και πολιτιστικά όρια. Θίγει βεβαίως την ισότητα ανδρών και γυναικών, αλλά και τις ατομικές ελευθερίες και τα ατομικά δικαιώματα γενικότερα.

Σύμφωνα με κάποιες έρευνες του Συμβουλίου της Ευρώπης από το 1992, μία στις τέσσερις γυναίκες έχει υπάρξει θύμα ενδοοικογενειακής βίας κατά τη διάρκεια της ζωής της, ενώ υπολογίζεται ότι το 6% έως και το 10% των γυναικών υπομένουν κάθε χρόνο τη βία στην οικογένεια.

Στις ΗΠΑ υπολογίζουμε τα θύματα -γυναίκες- της βίας σε περίπου τρία εκατομμύρια, ενώ ξεδεύονται 3.000.000.000 έως 5.000.000.000 δολάρια το χρόνο σε ιατρικές φροντίδες για τα θύματα αυτά.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση πάνω από εξακόσιες γυναίκες το χρόνο πεθαίνουν ως θύματα της ενδοοικογενειακής βίας, ενώ περίπου τεσσαερισήμις χιλιάδες παιδιά εξετάζονται κάθε χρόνο σε νοσοκομεία, κακοποιημένα από γονείς ή συγγενικά πρόσωπα, τα σαράντα έξι δε από αυτά θα υποκύψουν τελικά στα τραύματά τους.

Στην Ευρώπη περισσότερο από το 1/3 των καταγγελλθέντων βιαιών περιστατικών αφορά φαινόμενα ενδοοικογενειακής βίας, ενώ μια στις επτά γυναίκες έχει υπάρξει θύμα βιασμού μέσα στην οικογένεια.

Στην Ελλάδα δεν έχουμε, δυστυχώς, ακόμη απόλυτα σαφή στοιχεία. Υπολογίζουμε, όμως, ότι τα νούμερα είναι, δυστυχώς, ακόμη μεγαλύτερα από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά μία έρευνα, υπολογίζουμε ότι στην Ελλάδα, περίπου σε μία στις τρεις οικογένειες η γυναίκα έχει υπάρξει θύμα βίας.

Η έννοια της βίας είναι βεβαίως κάτι το πολύ δύσκολο να προσδιοριστεί. Στη Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε., όπου συζητήθηκε το θέμα το 1993, ορίστηκε ως βιαιότητα η οποιαδήποτε πράξη που προκαλεί ή που δύναται να προκαλέσει βλάβη ή σωματικό, σεξουαλικό ή ψυχολογικό πόνο, συμπεριλαμβανομένης και της απειλής για τέτοιες πράξεις, του εξαναγκασμού ή της αυθαίρετης στέρησης της ελευθερίας είτε στη δημόσια είτε στην ιδιωτική ζωή.

Έτσι, η βία μέσα στην οικογένεια έχει πολλές μορφές: Σωματική κάκωση μέχρι ανθρωποκτονία, ψυχολογική βία, λεκτική ή ηθική απειλή που μεταφράζεται συχνά σε προσβολές, που στοχεύουν στον υποβιβασμό ή την εξαθλίωση του θύματος και σεξουαλική βία που περιλαμβάνει από την προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας μέχρι την επίθεση, την εκμετάλλευση και το βιασμό.

Σημαντικό, βέβαια, μέρος της ενδοοικογενειακής βίας είναι και η βία απέναντι στα παιδιά. Αυτό γίνεται χειρότερο, γιατί -

όπως έχει αποδειχτεί-, αυτό το παιδί θα αναπαράγει, μεγαλώνοντας, τις ίδιες συμπεριφορές και στην κοινωνία, αλλά και στην ίδια του την οικογένεια. Έχει αποδειχτεί ότι περίπου το 85% των παιδιών που ζουν σε περιβάλλον με ενδοοικογενειακή βία, θα επαναλάβει αυτές τις συμπεριφορές μεγαλώνοντας, θα γίνει, δηλαδή, μελλοντικός θύτης.

Οι συνέπειες δε της ενδοοικογενειακής βίας είναι συχνά μη αναστρέψιμες. Η βία μπορεί να έχει συνέπειες στην ψυχική υγεία του θύματος, στην ικανότητά του για εργασία, στο σεβασμό προς τον εαυτό του. Στα δε παιδιά, όπως είπα και προηγουμένως, η κατάσταση είναι χειρότερη. Τα παιδιά συχνά οδηγούνται σε κατάθλιψη ή ακόμα και σε αυτοκτονία.

Νομίζω ότι είναι ανώφελο σήμερα να ασχοληθούμε με το πού οφείλεται αυτό το γεγονός: σε ψυχολογικούς παράγοντες, σε κοινωνικές αντιλήψεις, στη μειονεκτική θέση της γυναίκας. Αλλά δεν νομίζω ότι είναι αυτό το θέμα μας σήμερα εδώ. Αυτό που έχει σημασία, είναι πώς θα αντιμετωπίσουμε και θα καταπολεμήσουμε αυτό το φαινόμενο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας έμενε δυστυχώς επί χρόνια κρυφό. Αυτό οφείλεται, βεβαίως, στο ότι τέτοια φαινόμενα αφορούν κυρίως τον ιδιωτικό βίο, αλλά οφείλεται και σε κοινωνικά στερεότυπα και προκαταλήψεις, στο ότι η γυναίκα πολλές φορές φοβόταν ότι η μαρτυρία της μπορούσε να στραφεί εναντίον της. Τα πράγματα βεβαίως δυσκόλεψε ακόμη περισσότερο και η οικονομική της εξάρτηση από τον άντρα ή ακόμη και τα αισθήματα ενοχής απέναντι στην οικογένειά της. Μην ξεχνάμε ότι και ο θύτης, τελικά, είναι και αυτός μέλος της οικογένειας. Σήμερα, όμως, δεν είναι έτσι πια. Δεν μπορούμε να ισχυριστούμε ότι δεν ξέρουμε. Έχουμε σήμερα συγκλονιστικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η κοινή γνώμη γνωρίζει πια πολύ καλά την αλήθεια.

Η Διεθνής Αμνηστία το Μάρτη του 2004 είχε εκδώσει έκθεση που καταγγέλλει, μέσα από την παρουσίαση πολλών περιπτώσεων, τις βιαιότητες των οποίων οι γυναίκες είναι θύματα. Υπογραμμίζει δε και την ατιμωρησία ή την επιείκεια, της οποίας τυγχάνουν συχνά οι δράστες αυτών των πράξεων.

Σφυγμομέτρηση που πραγματοποιήθηκε κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 1999 σε δεκαπέντε κράτη-μέλη, έδειξε ότι τώρα πια το φαινόμενο της βίας στην οικογένεια είναι απόλυτα γνωστό στην κοινή γνώμη και κατανοείται πλέον σε βάθος η σοβαρότητά του. Αλλά ακόμη και εάν τέτοια φαινόμενα παραμένουν κρυφά, έχουμε -νομίζω- ηθικό χρέος, έχουμε υποχρέωση να σπάσουμε επιτέλους αυτήν τη σιωπή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν έχουμε πια δικαίωμα να μην παραδεχόμαστε ότι η ενδοοικογενειακή βία δεν είναι ιδιωτική υπόθεση, αποτελεί σοβαρή παθολογία που παραβιάζει τις ατομικές ελευθερίες. Δεν μπορεί πια να επιτρέψουμε η οικογένεια να γίνεται τόπος καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Άλλωστε, ένας από τους ρόλους του νόμου είναι και η διαχείριση της βίας και άρα, ο περιορισμός της.

Άλλωστε και το Σύνταγμά μας, το Σύνταγμα της Ελλάδας, θεσπίζει κατ' αρχήν με το άρθρο 4 την ισότητα και τα ίσα δικαιώματα των δύο φύλων, αναγνωρίζοντας την ισότητα όλων ενώπιον του νόμου. Ταυτόχρονα, εισάγει και την έννοια της θετικής ισότητας, θεσπίζοντας θετικά μέτρα που αποκαθιστούν τη φυσική ανισότητα. Παράλληλα, με το άρθρο 20 προστατεύει την οικογένεια και τη μητρότητα. Επίσης, είναι γνωστό ότι προστατεύει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και απαγορεύει την εξευτελιστική και βάνανση μεταχείριση, όπως και κάθε μορφή βίας, καθώς και την ψυχολογική. Με την Αναθεώρηση δε του 2002 και τη θεωρία της τριτενέργειας, τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και για τους ιδιώτες και επομένως αφορούν και τις ενδοοικογενειακές σχέσεις.

Με βάση, λοιπόν, την αρχή του σεβασμού της ανθρωπίνης προσωπικότητας και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, η Κυβέρνηση φέρνει επιτέλους στη Βουλή ένα πλήρες και ενιαίο νομοθέτημα, με σκοπό να αντιμετωπίσει το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας. Ανταποκρίνεται έτσι κατ' αρχήν πλήρως στις συνταγματικές κατοχυρώσεις. Προσαρμόζεται, όμως, επιτέλους και στις επιταγές της διεθνούς νομοθεσίας.

Ήδη, από το Δεκέμβρη του 1979 το θέμα έχει τεθεί στη Γενί-

κή Συνέλευση του Ο.Η.Ε. και έχει υιοθετηθεί σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διάκρισης απέναντι στις γυναίκες. Ξανά το Δεκέμβριο του 1993 η Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. υιοθετεί διακήρυξη για την εξάλειψη της βίας έναντι των γυναικών, στην οποία αναφέρθηκε και στην αρχή της ομιλίας μου. Και το πρόγραμμα δράσης που υιοθετήθηκε στο Πεκίνο το Σεπτέμβριο του 1995 ενδυναμώνει τελικά τη θέση αυτή. Αλλά και το Συμβούλιο της Ευρώπης, στην Κοινοβουλευτική του Συνέλευση το 2004, συνειδητοποιεί τη σοβαρότητα της κατάστασης και εκδίδεται οδηγία ξεκινώντας εκστρατεία εναντίον της ενδοοικογενειακής βίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 1997 ψήφισε υπέρ της ανάγκης λήψης μέτρων για την προστασία της γυναίκας μέσα στην οικογένεια και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε ένα πρόγραμμα δράσης για την ευαισθητοποίηση και τη δημιουργία υποδομών, ιδιωτικών και δημόσιων, για την καταπολέμηση της βίας που αφορά παιδιά, γυναίκες και εφήβους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν σχέδιο νόμου είναι προϊόν μακρού διαλόγου του Υπουργείου με τους αρμόδιους φορείς. Αναφέρω ενδεικτικά ορισμένους από αυτούς: το Υπουργείο Υγείας, καθηγητές του Αστικού και Ποινικού Δικαίου, το Συνήγορο του Πολίτη, το Ευρωπαϊκό Λόμπι Γυναικών, τη Διεθνή Αμνηστία, την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα των Ανθρώπων και βεβαίως τη Γενική Γραμματεία Ισότητας.

Θέλω εδώ να τονίσω ότι κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην αρμόδια επιτροπή, υπήρξε σύσσωμη αποδοχή αυτού του σχεδίου νόμου τόσο από την Πρόεδρο της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα των Ανθρώπων όσο από τον αρμόδιο Συνήγορο του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού, αλλά και από την Πρόεδρο της Ελληνικής Αντιπροσωπείας του Ελληνικού Λόμπι Γυναικών, οι οποίοι ακούστηκαν στην επιτροπή μας.

Το παρόν σχέδιο νόμου προτείνει τέσσερις μεγάλες μεταρρυθμιστικές τομές. Κατ' αρχήν σε ό,τι αφορά την έννοια της οικογένειας, η καινοτομία βρίσκεται στο ότι η οικογένεια δεν είναι πλέον η «στενή οικογένεια», αλλά η έννοια της οικογένειας επεκτείνεται και στις περιπτώσεις σταθερής συμβίωσης ανδρών και γυναικών.

Μία δεύτερη μεγάλη καινοτομία είναι το θέμα του βιασμού μέσα στην οικογένεια. Δηλαδή, για πρώτη φορά αντιμετωπίζεται ο βιασμός μεταξύ συζύγων. Δεν νοείται πια η έννοια του συζυγικού καθήκοντος, κάτι που άλλωστε θεωρείται πλέον δεδομένο στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι και η χώρα μας προσαρμόζεται επιτέλους στις σύγχρονες αντιλήψεις περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Μία τρίτη καινοτομία είναι ότι αναφέρεται στη βία στα παιδιά, γιατί καθίσταται επιτέλους και στη χώρα μας σαφές ότι η σωματική τιμωρία σε βάρος των παιδιών δεν συμπεριλαμβάνεται πια στα επιτρεπτά μέτρα σωφρονισμού, κάτι που και αυτό θεωρείται ήδη δεδομένο στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και που σήμερα είναι δεκτό στις περισσότερες ψυχολογικές έρευνες και στις παιδαγωγικές μεθόδους. Αυτή είναι και η σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, αλλά και η θέση του Συνηγόρου του Πολίτη. Τα παιδιά δε στο νομοσχέδιο αυτό προστατεύονται ιδιαίτερα, διότι δεν θεωρούνται θύματα μόνο όταν η σχετική πράξη στρέφεται εναντίον τους, αλλά και όταν τελείται απλώς ενώπιόν τους. Και αυτό βεβαίως γίνεται, για να εμποδιστεί κάθε αρνητική επιρροή που θα μπορούσε να υπάρξει στην εξέλιξη αυτού του παιδιού.

Μία τέταρτη μεγάλη μεταρρύθμιση, θεωρώ ότι είναι η ποινική διαμεσολάβηση. Το νομοσχέδιο εισάγει έναν πρωτοπόρο θεσμό, το θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης. Δίνεται, δηλαδή, η δυνατότητα -μόνο στα πλημμελήματα, θέλω να το τονίσω αυτό- για την αποκατάσταση της αρμονικής συμβίωσης μέσα στην οικογένεια, με προϋποθέσεις βέβαια, δηλαδή με την προϋπόθεση ότι ο θύτης δεν θα επαναλάβει τέτοια πράξη στο μέλλον και ότι θα παρακολουθήσει και ένα ειδικό συμβουλευτικό πρόγραμμα.

Η διαδικασία είναι πάρα πολύ απλή. Ο θύτης και το θύμα καλούνται ενώπιον του εισαγγελέα, προκειμένου να υπάρξει κάποιος συμβιβασμός. Εδώ, για να προλάβω ορισμένες αντιρρήσεις, οι οποίες υπήρξαν και στην επιτροπή, θα ήθελα να τονί-

σω ότι κατ' αρχήν θεωρώ ότι ο θεσμός της οικογένειας είναι θεσμός ο οποίος δικαιούται προστασίας. Είναι θεσμός που προστατεύεται και από το Σύνταγμα και νομίζω ότι έχουμε υποχρέωση κατ' αρχήν να τον προστατεύσουμε. Μην ξεχνάμε, όπως είπα και προηγουμένως, ότι και ο θύτης είναι μέλος της οικογένειας και ότι η τιμωρία αυτή μπορεί να έχει αντανάκλαση σε ολόκληρη την οικογένεια. Δεύτερον, η διαμεσολάβηση -το είπα και πριν- αφορά μόνο πλημμελήματα. Τέλος, όπως ήδη ισχύει σε πολλά ευρωπαϊκά ή αμερικανικά δικαστήρια, η χώρα μας υποχρεούται να συμμορφωθεί και προς την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία επιβάλλει στα κράτη-μέλη την προώθηση της διαμεσολάβησης στις ποινικές υποθέσεις το αργότερο μέχρι το Μάρτη του 2006. Και έπειτα, ήδη ισχύει ένας τέτοιος θεσμός σε ό,τι αφορά τους ανήλικους δράστες, οι οποίοι καλούνται σε συνδιαλλαγή με το θύμα τους.

Ακόμα, εάν τελικά υπάρξει συμβιβασμός, πρώτον, δεν εμποδίζεται η λύση του γάμου. Ακόμα, κάποιες οργανώσεις -το άκουσα κυρίως από φεμινιστικές οργανώσεις- ισχυρίζονται ότι ο θύτης με τη διαμεσολάβηση θα μπορούσε να αναγκάσει την απόφαση του θύματος. Αυτό δεν ισχύει. Κατ' αρχήν, η απάντηση είναι ότι αυτό θα μπορούσε να γίνει ούτως ή άλλως, αλλά, αντίθετα, θεωρώ ότι εν προκειμένω η πολιτεία στηρίζει τη γυναίκα και αυτό τίθεται ως αντίβαρο της αντρικής εξουσίας επί αυτής. Δίνονται περισσότερα κίνητρα στο θύμα να καταγγείλει την πράξη και το βοηθούν να θέσει τέρμα σε σχετικές συμπεριφορές με τη βοήθεια τρίτου. Τέλος, το προτρέπουν να αναζητήσει βοήθεια, χωρίς η σχετική καταγγελία να το εμπλέκει σε ποινική διαδικασία. Ας μην ξεχνάμε ότι πρόκειται πάντα για την ίδια οικογένεια. Έπειτα, εάν πάλι το θύμα δεν αποδεχθεί τη διαμεσολάβηση, αυτό βεβαίως δεν θα έχει καμία συνέπεια. Η ποινική διαδικασία κινείται σύμφωνα με τα ισχύοντα και μόνο εάν ο δράστης συμμορφωθεί προς το αποτέλεσμα της διαμεσολάβησης, θα εξαλειφθεί η ποινική αξίωση της πολιτείας.

Τέλος, θεωρώ ότι στο ερώτημα μήπως έτσι δίνουμε στον εισαγγελέα αρμοδιότητα δικαιοδοτικού χαρακτήρα, η απάντηση είναι ότι ήδη ασκεί τη δικαιοδοτική λειτουργία. Έτσι, λοιπόν, δεν μπορούμε να δεχθούμε ότι παραβιάζεται η αρχή της διάκρισης των λειτουργιών.

Θα ήθελα ακόμα να προσθέσω ότι το παρόν σχέδιο νόμου εισάγει νέες αξιόπινες συμπεριφορές. Αξιόπινες συμπεριφορές θεωρούνται αυτές που προσβάλλουν τη σωματική ακεραιότητα, την υγεία, την προσωπική ελευθερία, τη γενετήσια αξιοπρέπεια, τη γενετήσια ελευθερία, μεταξύ άλλων, τη σωματική βία, απόλυτη ή ψυχολογική, τη βία κατά πραγμάτων, την απειλή, τον ψυχικό ή σωματικό βιασμό, το βασανισμό, την τρομοκρατία και σήμερα, μετά από τις αλλαγές που έκανε ο Υπουργός, συμπεριλαμβάνεται και η ελαφρά βία, όταν βεβαίως ασκείται κατ' εξακολούθηση. Επεκτείνεται η έννοια της σωματικής βλάβης για συμπεριφορές που μέχρι σήμερα υπάγονταν στην έννοια των βασανιστηρίων και σε ό,τι αφορά τις αστικές διατάξεις, εξομοιώνεται η άσκηση της οικογενειακής βίας με τη μοιχεία και τη διαγαμία και γίνεται πλέον μαχητό τεκμήριο για τη λύση του γάμου. Τέλος, προβλέπονται και κάποια μέτρα κοινωνικής συμπαράστασης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πάταξη της ενδοοικογενειακής βίας βεβαίως είναι αποτέλεσμα πολλών παραγόντων, που δεν αναφέρονται αναγκαστικά στο νόμο αυτό. Είναι αποτέλεσμα αλλαγής νοοτροπίας, εκπαίδευσης, παιδείας, ενημέρωσης, πρόληψης ακόμα και οικονομικής ανεξαρτησίας των γυναικών. Είναι επίσης βέβαιο ότι ο νόμος αυτός δεν θεσπίζει νέες δομές κοινωνικής συμπαράστασης, αλλά δεν είναι αυτός ο ρόλος του. Άλλωστε, υπάρχει ήδη ένα στοιχειώδες πλέγμα υποδομών, όπως το τηλεφωνό άμεσης βοήθειας, οι συμβουλευτικοί σταθμοί -δεν χρειάζεται να τα πω όλα σήμερα εδώ- τα ιδρύματα της Εκκλησίας, των δήμων, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις κ.λπ..

Θεωρώ, λοιπόν, ότι καλό είναι να αξιοποιήσουμε κατ' αρχήν τις υπάρχουσες υποδομές και να τις καλύτερεύσουμε, κάτι που θα εξασφαλίσει και την άμεση εφαρμογή του νόμου αυτού. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε και στο μέλλον να δημιουργήσουμε καινούργιες τέτοιες υποδομές. Το να ψηφίσουμε αυτό το σχέδιο νόμου δεν εμποδίζει ούτε την ύπαρξη

καινούργιων υποδομών ούτε την καλύτερη και περισσότερη ενημέρωση στο μέλλον. Αντίθετα, όμως, χωρίς την ύπαρξη νομοθετημένων διατάξεων προστασίας των θυμάτων, κανείς δεν μπορεί να προσφέρει στα θύματα αυτά την προστασία που τους χρειάζεται, για να διαφυλάξουμε την αξιοπρέπεια και την ελευθερία τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μπορεί η ενδοοικογενειακή βία να υπάρχει ανεξαρτήτως κοινωνικής ή οικονομικής τάξης, ανεξαρτήτως μορφωτικού επιπέδου, ανεξαρτήτως πολιτιστικής κατάρτισης, ανεξαρτήτως ανεπτυγμένου ή μη ανεπτυγμένου κράτους. Εκεί, όμως, που βρίσκεται η διαφορά, είναι σ' αυτό που κάνουμε για να την προλάβουμε ή για να την καταστειλουμε. Οφείλουμε ως κράτος και ως κοινωνία να μην κλείσουμε τα μάτια. Δεν αρκεί, όμως, να καταδώσουμε ή να προλάβουμε τα φαινόμενα ενδοοικογενειακής βίας. Πρέπει να την καταπολεμήσουμε με συγκεκριμένα και αποτελεσματικά νομοθετικά μέτρα. Αυτός είναι ο ρόλος των Κοινοβουλίων, αυτό είναι το χρέος όλων μας.

Θα ήθελα να αναφερθώ, όπως σε ανάλογη συζήτηση η αναπληρωτής Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης, στο εξής. Όταν η αγάπη γίνεται πόνος, έχουμε αποτύχει στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Όταν ανθίζει, μπορούμε να πούμε πως κάνουμε ένα βήμα ακόμα προς την προστασία τους. Γι' αυτό και θα ήθελα σήμερα να καλέσω όλες τις πτέρυγες της Βουλής, ανεξαρτήτως ιδεολογίας, να ψηφίσουν αυτό το σχέδιο νόμου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούβλας): Ευχαριστούμε την κ. Κανελλοπούλου.

Μετά από σύμφωνη γνώμη της εισηγήτριας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Τζάκρη και της Κοινοβουλευτικής Εκπροσώπου του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Νικολαΐδου, θα προηγηθεί ο κ. Κουβέλης, γιατί είναι και ο μόνος εκ μέρους του κόμματός του που συμμετέχει στην Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος, που τώρα συνεδριάζει.

Το λόγο έχει ο κ. Κουβέλης.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Ευχαριστώ και εσάς, κύριε Πρόεδρε και τις δύο συνάδελφους που μου παραχώρησαν τη σειρά τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι θετικό το γεγονός ότι η Βουλή καλείται να νομοθετήσει και να προωθήσει ένα σχέδιο νόμου, το οποίο επιγράφεται: «Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας». Και είναι εξαιρετικά θετικό το γεγονός, για το λόγο ότι αναγνωρίζεται για πρώτη φορά στα χρονικά του νομοθετικού έργου της Βουλής ότι υπάρχει θέμα, ότι υπάρχει ζήτημα και μάλιστα εξαιρετικά έντονο, το ζήτημα της ενδοοικογενειακής βίας και πρέπει ο νομοθέτης να αντιμετωπίσει αυτό το τεράστιο πρόβλημα, το οποίο είναι και ατομικό και κοινωνικό. Ακόμη και η σημειολογία, αν θέλετε, του νομοσχεδίου δρά θετικά και κατά τούτο νομίζω ότι ορθά καλείται η Εθνική Αντιπροσωπεία να διατυπώσει τις απόψεις της για ένα τόσο σημαντικό ζήτημα.

Θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί ότι μας αρκούν οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα ή και οι διατάξεις του Αστικού Δικαίου για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας. Ενδεχομένως ναι. Το γεγονός, όμως, ότι σήμερα συστηματοποιείται η νομική αντιμετώπιση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας αποτελεί μία προωθημένη θέση του νομοθετικού έργου της Εθνικής Αντιπροσωπείας, όπως επίσης -ο λόγος οφείλει να είναι αντικειμενικός- είναι θετικές οι ρυθμίσεις που ήρθαν με τις τροποποιήσεις που μας έδωσε σήμερα ο αρμόδιος υπουργός, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, που αφορούν στη διεύρυνση των ορίων της έννοιας «οικογένεια», όπως επίσης είναι θετική και η ρύθμιση, η οποία σήμερα εισάγεται και η οποία αφορά και στην αξιολόγηση της ελαφράς σωματικής βλάβης σε βάρος του ατόμου, προκειμένου να έχουμε την εφαρμογή των διατάξεων του συγκεκριμένου νομοσχεδίου για την ενδοοικογενειακή βία.

Πρέπει, όμως, να επιστημόνουμε ευθύνες εξ αρχής ότι η ενδοοικογενειακή βία αφορά κυρίως το γυναικείο φύλο. Ας μην κρυβόμαστε πίσω από ψευδώνυμα και ας μην υποστηρίζουμε την άποψη ότι μέρος της ενδοοικογενειακής βίας είναι και ο θύτης.

Ο θύτης είναι συνήθως ο αρσενικός, είναι ο άνδρας. Αυτό μαρτυρά η ίδια η ζωή, αυτό μαρτυρούν όλες οι σχετικές καταγραφές, οι οποίες κατά καιρούς έχουν γίνει και -λυπάμαι- με ιδιαίτερη ένταση εμφανίζονται τα τελευταία χρόνια. Ίσως να εμφανίζονται με ιδιαίτερη ένταση, διότι είναι μεγαλύτερη η χειραφέτηση και η διεκδίκηση εκ μέρους των γυναικών, που δεν αποκρύπτουν παράνομες και ποινικά κολάσιμες συμπεριφορές των ανδρών.

Ενδεχομένως και αυτό το στοιχείο πρέπει να το συναξιολογήσουμε ως ένα στοιχείο, το οποίο έχει οδηγήσει στην αποκάλυψη πολύ περισσότερων υποθέσεων παράνομης ενδοοικογενειακής βίας απ' ό,τι στο πρόσφατο ή και στο απώτερο παρελθόν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει όμως ταυτόχρονα να επισημαίνουμε ότι η ενδοοικογενειακή βία, βεβαίως και με μία διαταξική διάσταση, έχει βαθύτατα κοινωνικά αίτια. Και αυτά τα βαθύτατα κοινωνικά αίτια χρειάζονται την κατάλληλη αντιμετώπιση. Χρειάζονται συλλογικούς φορείς, οι οποίοι πρέπει με τη νόμιμη εκπροσώπησή τους να παρεμβαίνουν. Χρειάζονται την παρέμβαση των κρατικών αρμοδίων φορέων, χρειάζονται την παρέμβαση ειδικών επιστημόνων, κοινωνικών λειτουργών, παιδοψυχολόγων, ψυχολόγων ή και ψυχιάτρων πάρα πολλές φορές. Και αυτό βεβαίως θα μου πει κάποιος ότι δεν αφορά τον πυρήνα του νομοσχεδίου που συζητάμε, αλλά εγώ θα υποστηρίξω την άποψη ότι αφορά τον πυρήνα της ευθύνης της πολιτείας και του κράτους, που πρέπει να λαμβάνει όλα εκείνα τα μέτρα τα οποία πράγματι μπορούν θετικά να συντρέχουν για την προληπτική αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας.

Έτσι, λοιπόν, το σύστημα πρόληψης είναι απόν, ή, αν θέλετε, για να μην ισοπεδώω τα πράγματα, είναι ελάχιστα επαρκές ένα σύστημα πρόληψης της ενδοοικογενειακής βίας.

Έχω αντιρρήσεις με τις επί μέρους ρυθμίσεις του νομοσχεδίου. Έχω, για παράδειγμα, αντίρρηση για το γεγονός ότι δεν καθιερώνεται το λεγόμενο «οικογενειακό δικαστήριο», το οποίο με μεγαλύτερη γνώση, με μεγαλύτερη εμπειρία και πληρότητα θα μπορούσε να αντιμετωπίζει παράνομες συμπεριφορές, οι οποίες αναφέρονται στη λεγόμενη «ενδοοικογενειακή βία». Γνωρίζω τον αντίλογο του κυρίου Υπουργού, όπως διατυπώθηκε και στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή, ότι δεν είναι δυνατόν να ιδρύουμε ειδικά δικαστήρια ή να έχουμε ειδικούς δικαστές για κάθε περίπτωση.

Πρέπει να σας πω ότι με την αρχή της άποψης αυτής συμφωνώ, αλλά εδώ πρόκειται για ένα ιδιαίτερο ζήτημα. Πρόκειται για την οικογένεια με ιδιαίτερότητα, πρόκειται για τις σχέσεις ανθρώπων που συνυπάρχουν και πέρα από τη συμβατική έννοια της οικογένειας, πρόκειται εν τέλει για το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας, που ένα οικογενειακό δικαστήριο θα μπορούσε επιτυχέστερα και επωφελέστερα να το αντιμετωπίσει ως φαινόμενο. Σε καμία περίπτωση το οικογενειακό δικαστήριο δεν πρέπει να το κατατάξουμε στην ίδια κατηγορία με άλλα ειδικά ποινικά δικαστήρια, τα οποία κάποιοι αναζητούν.

Είναι, όμως, έντονη η αντίρρησή μου για την ποινική διαμεσολάβηση. Η ποινική διαμεσολάβηση -θα τα πούμε και στη συζήτηση επί των άρθρων- όπως δομείται, νομίζω ότι είναι αναποτελεσματική και θα οδηγήσει σε περαιτέρω επιπλοκές -σε ό,τι αφορά στις σχέσεις των ανθρώπων, οι οποίοι κινούνται στο πλαίσιο της, όπως οριοθετείται, έννοιας της ενδοοικογενειακής βίας και μετά τις τροποποιήσεις που έφερε ο κύριος Υπουργός.

Εξακολουθώ κύριε Υπουργέ, να έχω την άποψη ότι ελέγχεται και συνταγματικά η ποινική διαμεσολάβηση την οποία εισάγετε. Δίδετε αρμοδιότητες στον εισαγγελέα, τις οποίες δεν δικαιούται. Και πρέπει να σας πω ότι αυτό το θέμα έχει αποχολήσει και τη γαλλική έννομη τάξη και έχει αποφανθεί το γαλλικό δικαστήριο ότι είναι αντισυνταγματική η ρύθμιση του ποινικού συμβιβασμού κατά τη γαλλική έννομη τάξη. Εγώ υποστηρίζω ότι είναι αντισυνταγματική και για την ελληνική έννομη τάξη, πέρα από τα άλλα προβλήματα που θα δημιουργήσει αυτός ο τρόπος αντιμετώπισης των ζητημάτων της ενδοοικογενειακής βίας.

Βεβαίως είναι θετικό το γεγονός ότι σε καμία περίπτωση η ποινική διαμεσολάβηση δεν εμποδίζει την προώθηση ρυθμίσε-

ων, όπως για παράδειγμα το διαζύγιο λόγω κλονισμού της εγγάμου σχέσεως ή το ότι ο ποινικός συμβιβασμός μπορεί να καταργείται από την ώρα που το θύμα θα δηλώσει ότι δεν επιθυμεί τον ποινικό αυτό συμβιβασμό. Έχω, όμως, την εντύπωση ότι μπορεί να λειτουργεί πάρα πολλές φορές ως μια θεσμική παραμυθία ο ποινικός συμβιβασμός, που θα εμπλέκει περαιτέρω τα ζητήματα. Και κατά τούτο είμαι αντίθετος. Και επειδή θεωρώ καίριο και σημαντικό αυτό το ζήτημα, για το λόγο αυτό και δεν θα ψηφίσω επί της αρχής το σχέδιο νόμου, παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζω -και το είπα με απόλυτη πολιτική ειλικρίνεια- ότι έχει θετικές διατάξεις και μάλιστα μετά την εισαγωγή ρυθμίσεων που ήλθαν σήμερα με τις τροποποιήσεις που επέφερε ο κύριος Υπουργός.

Θέλω επίσης να επισημάνω ότι είναι πάρα πολύ θετικό το γεγονός ότι με το άρθρο 24 του σχεδίου νόμου, που αφορά στην κατάχρηση ανηλίκων σε ασέλγεια, καλούμαστε να ρυθμίσουμε -και στη βάση των δεδομένων που μ' ένα δραματικό και έντονο τρόπο εμφανίζονται-, ένα ζήτημα εξαιρετικά ευαίσθητο, εξαιρετικά σημαντικό και εξαιρετικό απειλητικό για τα παιδιά και για την κοινωνία συνολικότερα. Και κατά τούτο οι ρυθμίσεις που εισάγετε, κύριε Υπουργέ, είναι εξαιρετικά θετικές αναφορικά με την τροποποίηση του άρθρου 342 του Ποινικού Κώδικα, που αφορά στην κατάχρηση ανηλίκων σε ασέλγεια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώνοντας την ομιλία μου επί της αρχής του σχεδίου νόμου και με την επιφύλαξη να διατυπώσω, όπως έπραξα και στην επιτροπή, τις επί μέρους παρατηρήσεις μου για τα άρθρα, θέλω για μια άλλη φορά να επισημάνω ότι η ενδοοικογενειακή βία έχει ως θύμα και αναφορικά το γυναικείο φύλο. Και οφείλει τούτη εδώ η Βουλή να συμπεριλάβει την αναφορά και την επισημάνση αυτή και στην εισηγητική έκθεση, αλλά και στη συγκεκριμένη διάταξη του ορισμού της ενδοοικογενειακής βίας. Διαφορετικά, φοβάμαι ότι μέσα από τη γενίκευση του θέματος και τη μη οριοθέτηση και τον προσδιορισμό -και ο προσδιορισμός είναι το γυναικείο φύλο- αποφεύγουμε να πούμε ολόκληρη την αλήθεια. Η αλήθεια είναι ότι ο βασικός δραματικός πρωταγωνιστής της ενδοοικογενειακής βίας είναι, δυστυχώς, η γυναίκα.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ: Δεν είναι ο βασικός.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Είναι ο αποκλειστικός, κυρία Μερεντίτη και η οποία ακραία εξαίρεση μπορεί να έχει ως θύμα έναν αρσενικό, δεν συνιστά λόγο αναιρετικό του ισχυρισμού που διατυπώνω με έμφαση και με εξαιρετικά έντονο τρόπο. Μπορεί να υπάρχει μια ακραία εξαίρεση, αλλά η γυναίκα είναι το θύμα. Και αυτό πρέπει να το δούμε και πρέπει να το αντιμετωπίσει το νομοσχέδιο σε συμφωνία με το Σύνταγμα, με την πρόσφατη Αναθεώρηση του Συντάγματος που έγινε το 2001. Και σε συμφωνία με το πρόγραμμα δράσης της Παγκόσμιας Διάσκεψης του Πεκίνου. Δεν πρέπει να κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλό μας.

Καταψηφίζω, λοιπόν, για τους λόγους που ανέφερα, επί της αρχής το σχέδιο νόμου, με την επιφύλαξη να διατυπώσω και τη θετική μου άποψη για επί μέρους ρυθμίσεις.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Κουβέλη.

Το λόγο έχει τώρα η εισηγήτρια του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Θεοδώρα Τζάκη.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΗ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατ' αρχήν η νομοθετική ρύθμιση για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας αποτέλεσε πάγιο αίτημα του γυναικείου κινήματος. Επομένως, η κατάθεση του παρόντος νομοσχεδίου από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και τα συναρμόδια Υπουργεία είναι ένα θετικό βήμα.

Έχοντας την πεποίθηση ότι πρόκειται για μια ολοκληρωμένη ρύθμιση, ήμασταν έτοιμοι να δεχθούμε την ψήφιση του προτεινόμενου νομοσχεδίου κατ' αρχήν και να προτείνουμε τροποποιήσεις στα επί μέρους άρθρα, όπου αυτό κρίνονταν αναγκαίο, προς το σκοπό της επιτυχούς αντιμετώπισης του φλέγοντος αυτού ζητήματος που συνιστά μέγιστο πρόβλημα παγκοσμίως.

Ωστόσο η προσεκτική ανάγνωση του προτεινόμενου προς ψήφιση νομοσχεδίου, σε συνδυασμό και με την εισηγητική του

έκθεση, αποτέλεσαν για μας μια δυσάρεστη έκπληξη και προκάλεσαν ανάμικτα συναισθήματα απογοήτευσης και ανησυχίας για την προχειρότητα με την οποία αντιμετωπίστηκαν οι νομικές, κοινωνικές και οικονομικές παράμετροι αυτού του σοβαρότατου ζητήματος και για τον παντελώς εσφαλμένο και αναχρονιστικό προσανατολισμό του, όπως αυτός ρητά διακηρύσσεται στην εισηγητική του έκθεση και αναλύεται ειδικότερα στη συνέχεια στις επί μέρους διατάξεις του.

Το πνεύμα του προτεινόμενου νομοσχεδίου αποτυπώνεται με σαφήνεια στην αιτιολογική του έκθεση. Ήδη, με την πρώτη παράγραφο αυτής, οι νομοθετούντες παίρνουν θέση δηλώνοντας ρητά ότι «Σκοπός του παρόντος σχεδίου νόμου είναι να αντιμετωπισθεί το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας... ώστε να ενισχυθεί η αρμονική συμβίωση των προσώπων στο πλαίσιο της οικογένειας». Με το παρόν σχέδιο νόμου η πολιτεία δεν επιδιώκει να παρέμβει «στην ιδιωτική ζωή των μελών της οικογένειας και δεν θίγει ήθη, αξίες και αρχές, όπως αυτές διαμορφώνονται στην ελληνική κοινωνία».

Αμέσως παρακάτω οι νομοθετούντες προσθέτουν: «...αφ' ετέρου δε ο νομοθέτης ανταποκρίνεται προς τις συνταγματικές υποχρεώσεις για παροχή αυξημένης προστασίας στην οικογένεια».

Για ποια οικογένεια μιλάμε όμως; Για ποια ήθη, αξίες και αρχές κόπτεται -μην τυχόν και τα θίξει- ο προτεινόμενος νόμος, που θέλει μάλιστα να τα διατηρήσει «όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί στην ελληνική κοινωνία»; Να σας πω επί λέξει ποια ήθη εννοεί ο νομοθέτης; Το ήθος της λογικής της ελληνικής κοινωνίας του 1960, που δεχόταν περιχαρής ότι «Το ξύλο βγήκε από τον παράδεισο» και των αντίστοιχων ασμάτων της εποχής του τύπου «Θέλω τα χάρδια μου και τη σφαλιέρα μου από τον άνθρωπο που αγαπώ»; Αυτά τα ήθη τρέμουμε να μην αγγίξουμε;

Γιατί ποιος από μας μπορεί βάσιμα να ισχυρισθεί ότι το φαινόμενο της βίας δεν είναι παλιά μάλιστα της κοινωνίας μας και δεν συνδέεται άρρηκτα με την πατριαρχική δομή της ελληνικής κοινωνίας και οικογένειας, που είναι και η βασική γενεσιουργός αιτία για την ύπαρξή του; Είναι άραγε δίκαιος και σωστός ο προσανατολισμός ενός νόμου για την αντιμετώπιση της βίας μέσα στην οικογένεια, όταν δεν ενδιαφέρεται καθόλου για την κατάσταση του θύματος, που στο 98% των περιπτώσεων είναι η γυναίκα και τα παιδιά - μάρτυρες της καθημερινής βιαιότητας- αλλά κόπτεται αποκλειστικά και μόνο για τη στήριξη και τη διατήρηση της οικογένειας με οποιουδήποτε όρους;

Όταν συζητούμε για τη βία στην οικογένεια, πρέπει να ομολογήσουμε πρώτα τι είδους κοινωνία και τι είδους οικογένεια θέλουμε. Θέλουμε μια οικογένεια υγιή, με άτομα που ελεύθερα θα αναπτύσσουν την προσωπικότητα και τις ικανότητές τους μέσα στα πλαίσια αυτής και θα κάνουν πράξη τον καθημερινό σεβασμό στα στοιχειώδη συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα του ανθρώπου και στην αρχή της ισότητας ή θέλουμε τη διατήρηση της έννοιας της οικογένειας με κάθε κόστος, μόνο και μόνο γιατί δεν αντέχουμε ως κοινωνία να δεχθούμε ότι τα παιδιά μπορούν να μεγαλώνουν και με διαζευγμένους γονείς και μάλιστα να αναπτύσσονται πολύ καλύτερα από ό,τι θα αναπτύσσονταν σε μία προβληματική οικογένεια; Άλλωστε αυτός ο φρικτός θεσμός της ποινικής διαμεσολάβησης που τόσο αβυσάνιστα προτείνετε με το παρόν νομοσχέδιο, απηχεί ακριβώς αυτήν την αντίληψη σας: Καλύτερα μια οικογένεια μ' ένα προβληματικό γονιό, που τρομοκρατεί και κακοποιεί σύζυγο και τέκνα, παρά καθόλου οικογένεια!

Μια κατ' άρθρον κριτική ανάγνωση, όμως, των νέων διατάξεων θα σας αποδείξει πόσο αδιάφοροι στέκεστε απέναντι στα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας και πόσο αγωνιάτε για τη διατήρηση των παραδοσιακών δομών της ελληνικής κοινωνίας, ακόμη, και όταν αυτές οι δομές είναι βάρβαρες, απάνθρωπες και ξεπερασμένες σε κάθε χώρα που σέβεται τον εαυτό της και τους πολίτες της.

Άρθρο πρώτο: Ορισμοί. Όσον αφορά την έννοια της ενδοοικογενειακής βίας, ο παρών νόμος επιλέγει να ποινικοποιήσει μόνο τις σωματικές βλάβες και από αυτές μόνο τις σοβαρότερες και επαχθέστερες, ήτοι την απλή σωματική βλάβη, τη επι-

κίνδυνη σωματική βλάβη, τη βαριά σωματική βλάβη, τη θανατηφόρα σωματική βλάβη και την ανθρωποκτονία. Με μια λέξη, αν το θύμα δεν χρειαστεί νοσοκομείο, δεν υπάρχει λόγος να συζητούμε για οικογενειακή βία.

Και για να γίνει σε όλους κατανοητό τι εννοώ, πρέπει να σας εξηγήσω ότι στην έννοια της απλής σωματικής βλάβης, που ο προτεινόμενος νόμος υπαγάγει στην αυξημένη προστασία των διατάξεων για την ενδοοικογενειακή βία, ανήκουν μόνο οι σοβαρότερες σωματικές βλάβες, όπως κατάγματα, τραύματα βαθιά, απώλειες μελών του σώματος και γενικά οι εμφανείς και διακριτές κακώσεις στο σώμα με επιβλαβή αποτελέσματα στη μορφική ακεραιότητα του σώματος.

Αντίθετα, ενέργειες όπως το ράπισμα με το χέρι, η κλωτσιά, το τράβηγμα των μαλλιών, η βίαιη απώθηση προς έναν τοίχο ή μία πόρτα στη διάρκεια μιας φιλονικίας, εμπίπτουν στην έννοια των όλως ελαφρών και ασήμαντων σωματικών βλαβών, που ο προτεινόμενος νόμος με θρασύτητα και αναισχυντία αποκλείει από την έννοια της ενδοοικογενειακής βίας, ακόμη και αν αυτές συμβαίνουν κατ' εξακολούθηση, είναι επαναλαμβανόμενες. Το θύμα μιας τέτοιας και καθημερινής ακόμη κακοποίησης μέσα στην οικογένεια, προστατεύεται όπως και αν υφίστατο την κακοποίηση αυτή από κάποιο ξένο, εκτός της οικογενειακής στέγης του, όπου όμως θα ήταν σχεδόν αδύνατο να υποστεί τη μεταχείριση αυτή καθημερινά, γιατί στην περίπτωση που κινδυνεύει από έναν ξένο σπεύδεις να προστατευτείς στην ασφαλή για σένα οικία σου. Αν, όμως, η κακοποίηση αυτή συμβαίνει μέσα στο σπίτι σου, πού θα πας για να προστατευτείς; Γι' αυτόν το λόγο χρειαζόμαστε το νόμο για τη βία μέσα στην οικογένεια, αλλά ένα νόμο ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό και όχι ακρωτηριασμένο από το πρώτο του κίολας άρθρο.

Με ποια κριτήρια, ποια προεργασία και ποια εμπειρία καταλήξατε να αρνείστε να ρυθμίσετε το μεγαλύτερο ποσοστό των κρουσμάτων ενδοοικογενειακής βίας, που αφορά την ψυχολογική βία, τη λεκτική βία και την ελαφρά σωματική βία; Όταν οι άνδρες βιαιοπραγούν με τους τρόπους αυτούς, δεν έχουν ακριβώς τον ίδιο σκοπό όπως και όταν βιαιοπραγούν με πρόκληση σοβαρότερων σωματικών βλαβών, ήτοι για να ελέγξουν και να εξουσιάζουν τις συζύγους και τα παιδιά τους; Είναι προφανές ότι όχι μόνο αγνοείτε τη βία στην οικογένεια σαν φαινόμενο και τις αιτίες που την προκαλούν, αλλά ούτε ενδιαφερθήκατε να την ερευνήσετε ούτε και να την καταλάβετε ούτε και να την αντιμετωπίσετε.

Παρακάτω, στην παράγραφο 2 του άρθρου 6, θελήσατε να θεσπίσετε μια διακεκριμένη παραλλαγή του εγκλήματος της επικίνδυνης σωματικής βλάβης επιβάλλοντας αυστηρότερα όρια ποινής, ακριβώς διότι είναι μία επικίνδυνη σωματική βλάβη που προκαλείται στα πλαίσια της οικογένειας και τούτο κάνει την πράξη σοβαρότερη. Ωστόσο, μεταφέρατε τη διάταξη τόσο πρόχειρα και ασφαλιμένα, που στην ουσία την καταστήσατε ανεφάρμοστη. Και αμέσως θα εξηγήσω τι εννοώ:

Επικίνδυνη σωματική βλάβη είναι μία κατ' αποτέλεσμα απλή σωματική βλάβη, -δηλαδή ένα κάταγμα, ένα τραύμα- που τελέστηκε με τρόπο που μπορούσε να προκαλέσει στον παθόντα κίνδυνο για τη ζωή του ή βαριά σωματική βλάβη. Τι λέτε, όμως, εσείς με τον παρόντα νόμο; Ότι αν ο σύζυγος προκαλέσει στη σύζυγό του μια απλή σωματική βλάβη, που είναι δυνατό να της προκαλέσει κίνδυνο ζωής ή βαριά σωματική βλάβη, τότε και μόνο τότε έχουμε επικίνδυνη σωματική βλάβη! Ε, λοιπόν, να σας ενημερώσω ότι μία απλή σωματική βλάβη από μόνη της δεν μπορεί να προκαλέσει ούτε κίνδυνο ζωής ούτε βαριά σωματική βλάβη. Ένα σπασμένο σαγόνι, μία ελαφρά διάσειση, ένα κομμένο δάχτυλο δεν θα θέσουν σε κίνδυνο τη ζωή του θύματος! Ο τρόπος με τον οποίο προκλήθηκε η σωματική βλάβη, είναι που καθιστά τη βλάβη, επικίνδυνη και έτσι ατυχώς, όπως το γράφεται στο νόμο, θα έχουμε στην πράξη προφανείς επικίνδυνες σωματικές βλάβες στα πλαίσια της οικογένειας και δεν θα μπορεί ο δικαστής να τις υπαγάγει στο νέο νόμο, γιατί δεν θα πληροίται το πραγματικό της διάταξης που θεσπίσατε.

Ερχόμαστε τώρα στο σοβαρότερο πρόβλημα της επίμαχης διάταξης. Θεωρώ πως θα πρέπει να στοιχειοθετείται το αδίκημα της επικίνδυνης σωματικής βλάβης στα πλαίσια της οικογένειας

και να επισύρει τη μεγαλύτερη ποινή που προβλέπεται κατά το ρητό ορισμό του νόμου και στην περίπτωση που έχουμε κατ' αποτέλεσμα μια όλως ελαφρά ή εντελώς ασήμαντη σωματική βλάβη, που τελέστηκε όμως με τρόπο που μπορούσε να προκαλέσει στο θύμα κίνδυνο για τη ζωή του ή βαριά σωματική βλάβη. Για σκεφθείτε την περίπτωση που ο δράστης σύζυγος επιτίθεται στη σύζυγό του με μαχαίρι. Ο παθών αμύνεται και από τη διαμάχη τελικά ο παθών σύζυγος διασώζεται με κάποιες αμυχές.

Με τη διάταξή σας, αυτή η σωματική βλάβη δεν εμπίπτει στην έννοια της επικίνδυνης σωματικής βλάβης μέσα στην οικογένεια, με αποτέλεσμα ο δράστης σύζυγος να αντιμετωπίζει τη μειωμένη ποινή που αντιμετωπίζει ο κάθε ξένος δράστης βάσει του άρθρου 309 του Ποινικού Κώδικα, το δε θύμα να μην απολαμβάνει καμία προστασία παρά αυτήν που είχε ως τώρα. Αλλά δεν είναι άδικο η σύζυγος αυτή να στερείται όλων των ευεργετικών διατάξεων ενός νόμου για την ενδοοικογενειακή βία, απλώς και μόνο γιατί ήταν αρκετά ικανή για να αποφύγει την πρόκληση σοβαρής σωματικής βλάβης από το βίαιο σύζυγό της;

Άρθρο 6, παράγραφοι 2β' και 2γ': Με τη διάταξη του άρθρου 6, παράγραφος 2γ', τροποποιείτε τον Ποινικό Κώδικα στην περίπτωση της σκοπούμενης βαριάς σωματικής βλάβης και την τιμωρείτε όχι μόνο αν ο δράστης γνώριζε ότι από την πράξη του με βεβαιότητα θα προκύψει βαριά σωματική βλάβη του θύματος και το επιθυμούσε (άμεσος δόλος α' βαθμού), αλλά και αν χωρίς να το επιθυμεί αυτό το αποτέλεσμα, ωστόσο το αποδεχόταν (άμεσος δόλος β' βαθμού). Ορθότερο κρίνουμε ότι είναι να τιμωρείται ο σύζυγος για βαριά σκοπούμενη σωματική βλάβη του άλλου συζύγου και στην περίπτωση που ενδεχόμενου δόλου, δηλαδή όταν γνώριζε ότι από την πράξη του ενδέχεται να προκαλέσει στο σύζυγό του βαριά σωματική βλάβη και ωστόσο το αποδεχόταν.

Γι' αυτό πρέπει να περιληφθεί στην υποκειμενική υπόσταση της βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης στα πλαίσια του γάμου και ο ενδεχόμενος δόλος, ώστε να τιμωρείται, κατά το άρθρο 6 παράγραφος 2γ', ο δράστης σύζυγος που προκάλεσε βαριά σωματική βλάβη στη γυναίκα του όχι μόνο αν ήταν βέβαιος ότι από την πράξη του η γυναίκα του θα πάθαινε αυτήν τη βλάβη -θα έμενε φυτό- αλλά και αν απλώς το πιθανολογούσε και ωστόσο συνέχισε να τη χτυπά.

Άρθρο 6, παράγραφος 4: Ακολούθως, στην παράγραφο 4 του άρθρου 6, η αιτιολογική σας έκθεση διακηρύσσει ότι θεωρούνται ως διακεκριμένες μορφές του εγκλήματος, ο βασανισμός του θύματος και η πρόκληση ψυχικής βλάβης, ιδίως με πράξεις εγκλεισμού και απομόνωσης του θύματος. Πώς, όμως, θα διαπιστωθεί η ύπαρξη ψυχικής βλάβης; Ο νόμος απαιτεί, πρώτον, το θύμα να υποστεί τουλάχιστον απλή σωματική βλάβη και, δεύτερον, το θύμα θα πρέπει να αποδείξει ότι η σωματική βλάβη αυτή συνιστά μεθοδευμένη πρόκληση ψυχικού πόνου ικανού να του επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη. Δηλαδή ούτε λίγο ούτε πολύ πρέπει να αποδείξει η σύζυγος ότι ο δράστης σύζυγος της την παντρεύτηκε επειδή τη μισούσε θανάσιμα και την κακοποιούσε με σκοπό να την εξοντώσει ηθικά! Αυτά δεν μπορούν να αποδειχθούν ποτέ σε αίθουσα δικαστηρίου και αν εσείς εμμένετε σ' αυτό, μου δίνετε την εντύπωση ότι δεν γνωρίζετε τη δικαστηριακή πραγματικότητα.

Με τις διατάξεις των άρθρων 7, 8 και 9 επιχειρείτε να δημιουργήσετε διακεκριμένες παραλλαγές, που να συνιστούν επιβαρυντικές περιστάσεις των εγκλημάτων της παράνομης βίας, της παράνομης απειλής και της προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας. Το σωστό είναι σε καθένα από τα εγκλήματα αυτά να προσθέσετε μόνο το πρόσωπο του δράστη και του θύματος με την ιδιότητά τους και, επίσης, τη νέα αυξημένη ποινή. Το να αλλάζετε την αντικειμενική υπόσταση του κάθε εγκλήματος, ουσιαστικά σημαίνει ότι θεσπίζετε νέα εγκλήματα με διατάξεις δυσεφάρμοστες και προβληματικές.

Για παράδειγμα, ποιος θα ερμηνεύσει το εάν η προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας γίνεται με ιδιαίτερα ταπεινωτικό τρόπο, όπως απαιτείται από το νέο νόμο, ώστε να είναι ποινικά κολάσιμη και τότε είναι απλώς ταπεινωτική, ώστε να είναι ποινι-

κά αδιάφορη; Νομίζω ότι θα μπορούμε σ' έναν ερμηνευτικό κυκεώνα που δεν το απαιτεί το υπάρχον 337 άρθρο του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 8. Στο βιασμό και στην κατάχρηση σε ασέλγεια μέσα στο γάμο δεν θα αναφερθώ, διότι επιτέλους εναρμονίστηκε η χώρα μας με τις επιταγές όλων των χωρών που θέλουν να σέβονται τον εαυτό τους. Θέλω να σημειώσω μόνο ότι η προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 338, παράγραφος 1 του Ποινικού κώδικα που εισάγεται με το άρθρο 7, παράγραφος 2 του προτεινόμενου νομοσχεδίου, παραβλέπει ότι ενώ ορθώς στο άρθρο 336 του Ποινικού Κώδικα έχουν εξομοιωθεί από άποψη βαρύτητας η συνουσία με όλες τις άλλες σεσέλγεις πράξεις, ακριβώς αντίθετα, στο άρθρο 338 του Ποινικού Κώδικα, η συνουσία εξομοιώνεται μόνο με την παρά φύση ασέλγεια, που τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, ενώ η τέλεση των υπολοίπων σεσέλγων πράξεων αντιμετωπίζεται με ηπιότερες ποινές, π.χ. τουλάχιστον φυλάκιση έξι μηνών. Αυτή η διαφοροποίηση των ποινών δεν έχει καμία δικαιολογητική βάση. Στο άρθρο 338 θα έπρεπε να αντιμετωπίζεται με ενιαία ποινή κάθειρξης έως δέκα ετών η συνουσία ή άλλη σεσέλγη πράξη που τελείται με κατάχρηση της παραφροσύνης του άλλου ή της από οποιαδήποτε αιτία προερχόμενης ανικανότητάς του να αντισταθεί.

Έρχομαι τώρα στο σοβαρότατο θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης που τον είδαμε για πρώτη φορά στο ελληνικό ποινικό δικαίκο σύστημα πρόσφατα με το άρθρο 45Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπου ο εισαγγελέας μπορεί να απέχει από την ποινική δίωξη ενός παραβάτη ανήλικου.

Τι σχέση έχει αυτή η φιλοσοφία του άρθρου 45Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που επιθυμεί να δώσει μια δεύτερη ευκαιρία στον ανήλικο δράστη που τελεί για πρώτη φορά ένα ελαφράς απαξίας έγκλημα, με την ποινική διαμεσολάβηση που θεσπίζει ο νέος νόμος, επιτρέποντας την ατιμωρησία σ' έναν ανήλικο δράστη που βιαιοπραγεί κατά ενός μέλους ή μελών της οικογένειάς του συστηματικά και για πολύ καιρό, μέχρι που κάποια στιγμή κάποιος τρίτος ή το θύμα φθάνουν να καταγγείλουν κάποια από τις επιθέσεις αυτές;

Για να ενεργοποιηθεί ο θεσμός της διαμεσολάβησης, ο δράστης -εμφανιζόμενος στο δικαστήριο- πρέπει και αρκεί να το δηλώσει, χωρίς να υποχρεούται καν να παραδεχτεί την ενοχή του. Για να πετύχει τη διαμεσολάβηση ο δράστης, αρκεί να δώσει το λόγο της τιμής του ότι δεν θα ξαναχτυπήσει τη γυναίκα του, ότι θα παρακολουθήσει ένα συμβουλευτικό πρόγραμμα -το οποίο ένας Θεός ξέρει- τότε θα οργανωθεί στη χώρα μας- και ότι θα καταβάλει μια εύλογη χρηματική ικανοποίηση στην κακοποιημένη γυναίκα του.

Πουθενά ο προτεινόμενος νόμος δεν ορίζει αν ο ιατρός που θα καθορίσει το συμβουλευτικό πρόγραμμα που θα παρακολουθήσει ο δράστης, στο τέλος θα πρέπει να συντάξει μια έκθεση-πραγματογνωμοσύνη αναφορικά με την ψυχολογική και διανοητική κατάσταση του δράστη, παρά μόνο αναφέρεται ότι ο ιατρός αυτός στο τέλος θα δώσει μια πιστοποίηση στον ασθενή δράστη ότι εκείνος παρακολούθησε τις συνεδρίες που του προτάθηκαν.

Και λοιπόν; Είμαστε τόσο απόλυτα σίγουροι ότι ο δράστης αποθεραπεύτηκε τελείως; Ποιος μας λέει ότι αυτός είναι κατάλληλος για πατέρα, σύζυγος, γιος ή θυγατέρα; Μας ενδιαφέρει τελικά αν ο δράστης μπορεί να αποτελέσει ξανά υγιές μέλος της οικογένειας, ή μας ενδιαφέρει μόνο να περατώσει τις συνεδρίες και να είναι τυπικά νόμιμος απέναντί μας;

Αν ο δράστης δεχθεί την ποινική διαμεσολάβηση, ο εισαγγελέας ερωτά και το θύμα εάν επιθυμεί και αυτό την ποινική διαμεσολάβηση και του δίνει προθεσμία το πολύ τριών ημερών για να σκεφτεί, μόνο όμως εφόσον το θύμα τη ζητήσει την προθεσμία αυτή. Τώρα το πόσοι θα πιέσουν το θύμα να δώσει μια δεύτερη ευκαιρία στο δράστη σύζυγο, είτε αυτοί είναι συγγενείς είτε είναι και τα αστυνομικά όργανα, το γνωρίζουμε όλοι, γιατί ζούμε στην Ελλάδα και ξέρουμε τι σημαίνει η διατήρηση της οικογένειας με κάθε κόστος.

Εφόσον η σύζυγος αρνηθεί, η δίκη θα συνεχιστεί σε βάρος του συζύγου της, ωστόσο η ίδια θα έχει στιγματισθεί στα μάτια των δικαστών ως τουλάχιστον σκληρή γυναίκα που δεν δέχτηκε

να δώσει μια δεύτερη ευκαιρία στο σύζυγό της, δίχως κανείς να αναλογιστεί ότι για τη γυναίκα αυτή η κακοποίηση που καταγγέλλθηκε, είναι μόνο ένας κρίκος σε μια μακρά αλυσίδα κακοποιήσεων που προηγήθηκαν και που είχαν μικρότερη είτε την ίδια ένταση με την καταγγελία και βρήκε για πρώτη φορά το κουράγιο να ζητήσει βοήθεια από τις αρχές. Και τούτο, γιατί κανείς δεν θέλει να καταλάβει ότι το θύμα της κακοποίησης είναι αυτό που χρειάζεται μια δεύτερη ευκαιρία για να ζήσει και όχι ο δράστης της κακοποίησης, γιατί μια δεύτερη ευκαιρία γι' αυτόν σημαίνει μια νέα ευκαιρία για να αποτελειώσει το έργο της κακοποίησης που του διέκοψε το θύμα με την καταγγελία του.

Αν λοιπόν και η σύζυγος δεχτεί τη διαμεσολάβηση, τότε ο εισαγγελέας εκδίδει διάταξη και η υπόθεση τίθεται στο αρχείο, οπότε επέρχονται τα εξής ανήκουστα αποτελέσματα: Αν περάσουν τρία χρόνια και ο ενδιαφερόμενος δράστης συμμορφωθεί με τους όρους της διαμεσολάβησης, ήτοι εμφανισθεί στις συνεδρίες που ορίζει ο σύμβουλος και δεν καταγγελλεί άλλο περιστατικό βίας μέσα στην οικογένειά του, τότε η διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης ολοκληρώνεται και η ποινική αξίωση της πολιτείας για το έγκλημα που συνιστά η πράξη του δράστη, εξαλείφεται οριστικά, δηλαδή -με μια λέξη- το έγκλημα παραγράφεται.

Με απλά λόγια, πλημμελήματα που στον Ποινικό Κώδικα παραγράφονται σε χρονικό διάστημα οχτώ ετών, τώρα που θεσπίζεται δήθεν κάτι βαρύτερο, παραγράφονται σε τρία μόλις έτη. Και για να μη μας μείνει καμία απορία, ο νόμος στο άρθρο 13 το λέει δύο φορές, αφού ρητά διευκρινίζει ότι η άσκηση ποινικής δίωξης για πράξη για την οποία εξαλείφθηκε η ποινική αξίωση της πολιτείας λόγω ολοκληρώσεως της ποινικής διαμεσολάβησης, είναι απαράδεκτη.

Θέλω, όμως, να σταθώ και σε μερικές άλλες παραμέτρους της ποινικής διαμεσολάβησης που ορίζουν οι παράγραφοι 3 και 4 και δίνουν τη δυνατότητα της ποινικής διαμεσολάβησης, όταν το θύμα είναι ανήλικο και δράστης είναι ο φυσικός ή ο θετός του γονέας.

Εν προκειμένω, ορίζεται ότι αν το θύμα της κακοποίησης είναι το ανήλικο παιδί, τη διαμεσολάβηση για λογαριασμό του την ενεργεί ο εισαγγελέας ανήλικων με τον ασκούντα την επιμέλεια του τέκνου, εφόσον βέβαια ο τελευταίος δεν είναι ο δράστης του αδικήματος.

Στην παράγραφο αυτή κατ' αρχήν εντοπίζεται η εξής αντίφαση: Αφ' ενός μεν η κακοποίηση του ανήλικου, κατά το άρθρο 4 του νομοσχεδίου, συνιστά λόγο για αφαίρεση της γονικής μέριμνας από το δράστη γονέα με πρωτοβουλία του εισαγγελέα και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 1532 του Αστικού Κώδικα και αφ' ετέρου δίνουμε τη δυνατότητα της ποινικής διαμεσολάβησης στο δράστη της κακοποίησης, ώστε με μόνη την υπόσχεσή του να μην ξαναχτυπήσει το παιδί, όχι μόνο να αποφευχθεί να του αφαιρεθεί η γονική μέριμνα, αλλά να παίρνει ξανά το παιδί και να πηγαίνει σπίτι για να ολοκληρώσει την κακοποίηση που ήδη ξεκίνησε σε βάρος του παιδιού.

Τι κάνουμε εδώ; Καλούμε τον εισαγγελέα να κρίνει δίχως καμία βοήθεια από κοινωνική υπηρεσία ή από κάποια κοινωνική λειτουργό, για το αν ο συγκεκριμένος γονέας λέει αλήθεια όταν υπόσχεται να μην κακοποιήσει ξανά το παιδί και όταν υπόσχεται ότι θα παρακολουθήσει το συμβουλευτικό πρόγραμμα που του προτείνονται. Έτσι του επιτρέπουμε ξανά το γονέα να πάρει στο σπίτι του ένα ανήλικο παιδί, που θα είναι παντελώς απροστάτευτο στα χέρια του. Και είναι τόσο ανάληγο αυτό το νομοσχέδιο, που δεν προβλέπει καν μια κοινωνική υπηρεσία που θα συνεπικουρεί τον εισαγγελέα στο έργο του και που στη συνέχεια θα επιβλέπει το περιβάλλον του ανήλικου και τη συμπεριφορά του γονέα.

Κατά τη γνώμη μας, ο θεσμός της ποινικής διαμεσολάβησης πρέπει να αποσυρθεί τελείως από το νομοσχέδιο. Είναι τόσο σοβαρή η φύση των αδικημάτων που το νομοσχέδιο αφορά, τόσο σημαντική η ιδιότητα του δράστη και του θύματος στο έγκλημα ως μέλη οικογένειας και τόσο μεγάλη η απαξία αυτών των αδικημάτων και η ανταπόκρισή τους στην κοινωνία, που δεν επιτρέπεται για κανένα λόγο η θεραπευτική και αναμορφωτική

αγωγή, στην οποία πράγματι πρέπει να υποβληθεί ο δράστης, να γίνεται άλλοθι του για την απαλλαγή του από την ποινή που ο νόμος προβλέπει για την πράξη του.

Ως έσχατη, όμως, λύση και εν όψει της εμμονής σας να θεσπίσετε το θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης για τα επίμαχα εγκλήματα, θα μπορούσατε να προβείτε στις εξής τροποποιήσεις του νομοσχεδίου:

Πρώτον, η κατ' αρχήν να μην επιτρέπεται ποινική διαμεσολάβηση αν το θύμα είναι ανήλικος ασχέτως του ποιος είναι ο φερόμενος ως δράστης.

Δεύτερον, όταν το θύμα της βίας είναι ενήλικος, να επιτρέπεται η εφαρμογή του θεσμού της ποινικής διαμεσολάβησης, μόνο αν κατά δήλωση του ίδιου του θύματος το καταγγελλόμενο περιστατικό βίας είναι το πρώτο περιστατικό βίας που τελεί ο δράστης μέσα στην οικογένεια.

Τρίτον, όσο ο δράστης που δέχτηκε τη διαμεσολάβηση παρακολουθεί το συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα, να μένει εκτός της οικογενειακής στέγης και κατά τις επισκέψεις του να παρακολουθείται από κοινωνική λειτουργό.

Τέταρτον, αντίστοιχη ψυχολογική στήριξη να παρέχεται και στο θύμα της οικογενειακής βίας σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος που θα παρακολουθεί ο δράστης.

Πέμπτον, μετά το πέρας του προγράμματος, ο υπεύθυνος ιατρός να συντάσσει έκθεση-αναφορά για την ψυχολογική και διανοητική κατάσταση του δράστη και του θύματος και να γνωμοδοτεί για τη δυνατότητα του δράστη να επιστρέψει στην οικογενειακή στέγη, καθώς και για την προσφορότητα μιας τέτοιας ενέργειας. Το δε θύμα με κανένα τρόπο να μην υποχρεούται να δεχθεί το δράστη πίσω στην οικογένεια μόνο και μόνο επειδή απλώς παρακολούθησε τις συνεδρίες.

Σ' όλη τη διάρκεια της τριετίας που θα αποτελέσει το χρόνο δοκιμασίας του δράστη της ενδοοικογενειακής βίας, η οικογένεια θα πρέπει να παρακολουθείται από την αρμόδια υπηρεσία της Κοινωνικής Πρόνοιας, π.χ. ένα κέντρο φροντίδας οικογένειας, ώστε να βεβαιώνεται ότι πραγματικά ο δράστης δεν σκοπεύει πια τα μέλη της οικογένειάς του και όχι να αρκούμαστε στο γεγονός ότι το θύμα δεν προέβη σε νέα καταγγελία εντός της τριετίας.

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, αναγνωρίζω ως θετική την τροποποίηση που έχει φέρει ήδη ο Υπουργός όσον αφορά την εισαγωγή στην έννοια της οικογενειακής βίας και της όλως ελαφράς σωματικής βλάβης. Από 'κει και πέρα όμως ζητούμε, για να μπορέσουμε να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο κατ' αρχήν –και λέμε ότι δεν μπορούμε να το πράξουμε σε διαφορετική περίπτωση– να αποσυρθεί τελείως ο απαράδεκτος θεσμός της δικαστικής διαμεσολάβησης ή εν πάση περιπτώσει να τεθεί αυτός υπό τις προϋποθέσεις, που μόλις παραπάνω αναλυτικά σας ανέφερα. Διαφορετικά, αρνούμαστε να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο επί της αρχής.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι ο Βουλευτής κ. Αριστείδης Μουσιώνης ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας του στο εξωτερικό.

Εγκρίνει η Βουλή;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Νικολαΐδου έχει το λόγο.

ΒΕΡΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, συζητάμε ένα υπαρκτό πρόβλημα. Το ξέρουμε, το αναγνωρίζουμε και είναι γνωστό ότι οι γυναίκες δεν το βγάζουν τόσο εύκολα προς τα έξω. Επίσης, είναι γνωστό ότι υπάρχει μια έξαρση του προβλήματος στις σημερινές συνθήκες, παρ' ότι δυστυχώς μέχρι σήμερα στοιχεία από τη χώρα μας δεν υπάρχουν. Το δήλωσε μάλιστα και η εισηγήτρια του κυβερνώντος κόμματος, κάνοντας μια προσπάθεια να παρουσιάσει στοιχεία από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Βέβαια για την Ευρωπαϊκή Ένωση, θα μπω στον πειρασμό να

πω ότι μέχρι σήμερα όλα τα μέτρα που πήραν δήθεν για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, δεν έχουν κάποιο αποτέλεσμα από τη στιγμή που η νομοθεσία τους είναι τέτοια, ώστε να επιτρέπει την ίδρυση, για παράδειγμα, στη Φιλανδία κόμματος παιδοφιλόφιλων από τη μία και από την άλλη διατηρείται σε παρανομία το Κομμουνιστικό Κόμμα της Γερμανίας. Είναι βέβαια θετικό το ότι δεν θεωρείται αυτό φυσιολογικό φαινόμενο.

Πού εμφανίζεται περισσότερο η ενδοοικογενειακή βία; Οπωσδήποτε στις οικογένειες που έχουν κοινωνικά προβλήματα, σ' αυτούς που είναι καταδικασμένοι να ζουν στη φτώχεια, στην ανέχεια, με τους σημερινούς μισθούς και τις σημερινές αυξήσεις των 77 λεπτών, σ' αυτήν την κατάσταση, σ' αυτές τις κοινωνικές συνθήκες. Όχι ότι δεν υπάρχει το πρόβλημα στις άλλες οικογένειες, των μεγαλοεπιχειρηματιών, απλά εκεί το πρόβλημα έχει τη ρίζα του στο χρήμα, στα μερίδια των επιχειρήσεών τους και είναι τόσο αδιάτακτοι που πολλές φορές παίρνουν τον νόμο οι ίδιοι στα χέρια τους. Εμφανίζεται λοιπόν το πρόβλημα και είναι καθαρό στις οικογένειες που έχουν κοινωνικά προβλήματα και κύρια είναι σε βάρος των γυναικών.

Θα συμφωνήσω ότι το μεγαλύτερο ποσοστό αφορά τη βία κατά των γυναικών, η οποία, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο με συγκεκριμένες οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές αιτίες. Είναι μία ακραία φυλετική διάκριση των ταξικών εκμεταλλευτικών κοινωνιών.

Η κατά καιρούς διατυπωμένη θέση τόσο στα ντοκουμέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και από τις ελληνικές κυβερνήσεις και του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και της Νέας Δημοκρατίας, αλλά και από ένα μεγάλο τμήμα μη κυβερνητικών οργανώσεων ότι το φαινόμενο αυτό μπορεί, για παράδειγμα, να πλήξει γυναίκες οποιασδήποτε ηλικίας ανεξαρτήτως παιδείας, εισοδήματος ή κοινωνικής θέσης, είναι διατυπωμένο σε απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 9/12/2005, που αφορούσε την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και τυχόν μελλοντικές ενέργειες. Το ίδιο ισχύει, για παράδειγμα και για τη διατύπωση που λέει ότι πρόκειται για ένα φαινόμενο που δεν γνωρίζει γεωγραφικά, φυλετικά ή ταξικά όρια, από την εισήγηση που κατατέθηκε στις 25/11/2004, στην ελληνική Βουλή από τις έντεκα Βουλευτίες της Νέας Δημοκρατίας και είναι σχετικό με το θέμα που συζητάμε.

Κατά την άποψή μας, αυτές οι διατυπώσεις αποκρύπτουν εσκεμμένα την ουσία του προβλήματος, ότι η βία δηλαδή κατά των γυναικών είναι μία μορφή φυλετικής καταπίεσης που είναι άρρηκτα δεμένη με την ταξική κοινωνία. Όσο και αν δεν θέλετε να το παραδεχθείτε ή να το ακούσετε, ο καπιταλισμός είναι μία ταξική εκμεταλλευτική κοινωνία, γι' αυτό είναι και κοινωνία διπλής εκμετάλλευσης της γυναίκας, μια κοινωνία φυλετικής καταπίεσης.

Η οικονομική ανεξαρτησία κάθε γυναίκας είναι ουσιαστικός παράγοντας, για να έχει και κάθε γυναίκα τη δυνατότητα να αντισταθεί, να αποκρούσει τη βία που υφίσταται μέσα στο σπίτι ή και έξω από αυτό, για να μπορέσει να καταγγείλει και να απεμπλακεί από τον άνδρα δυνάστη.

Ο αποπροσανατολισμός και οι επιφανειακές ερμηνείες του προβλήματος, έχουν κατά την άποψή μας ένα στόχο, να αποκρύψουν πρώτα από τις γυναίκες θύματα, αλλά και από ολόκληρη την κοινωνία τις πραγματικές αιτίες εμφάνισής του, δηλαδή τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που καθιστούν τη γυναίκα, πολίτη δεύτερης κατηγορίας και θύμα της ανδρικής βίας.

Η γυναίκα που είναι το πρώτο θύμα της ανεργίας, της μερικής απασχόλησης, των νέων απελευθερωμένων εργασιακών σχέσεων και που στην κυριολεξία συνθλίβεται μέσα στις μυλόπετρες των αναδιρθρώσεων, που υποκαθιστά με την προσωπική της εργασία τις ευθύνες του κράτους για κοινωνική προστασία, δεν μπορεί να αποκρούσει βίαιες συμπεριφορές, γιατί ακριβώς κρατιέται από αυτό το ίδιο το ταξικό κράτος, δέσμια σε προσωπικές και οικογενειακές σχέσεις παθογόνες για την ίδια και τα παιδιά της, αφού αυτό το ίδιο το κράτος δεν της εξασφαλίζει τους όρους της κοινωνικής και οικονομικής ανεξαρτησίας της.

Και βέβαια, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε ότι ταυτόχρονα

και παράλληλα τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, το σχολείο, ενίοτε και η Εκκλησία μαθαίνουν στη γυναίκα από μικρή ότι πρέπει να υπομένει την ανδρική βιαιότητα για να φθάσει στα σκαλιά της εκκλησίας, παρ' ό,τι πρέπει να σημειώσουμε ότι σήμερα οι άνθρωποι παντρεύονται πιο εύκολα και δεν περιμένουν, όπως παλαιότερα, να γνωριστούν από συνοικέσιο. Σήμερα, προηγείται η συμβίωση και γνωρίζουν καλύτερα ο ένας τον άλλο. Και πάλι, όμως, τα προβλήματα της οικογένειας μέσα στις σημερινές οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες είναι τέτοια που φαίνονται και ο γάμος με τα προβλήματά του βγάζει το πρόβλημα στην επιφάνεια.

Επίσης, δεν εξηγούν ποιοι είναι οι λόγοι που οδηγούν σήμερα έναν άνδρα να έχει βίαιη συμπεριφορά κατά της γυναίκας μέσα ή έξω από την οικογένεια, τι γεννάει την επιθετικότητά του.

Εμείς πιστεύουμε πάλι ότι η ταξική κοινωνία είναι υπεύθυνη για τη βίαιη συμπεριφορά και φυσικά, εάν αυτό δεν το αναλύσουμε, έχουμε στόχο να κρύψουμε την ευθύνη του συστήματος, που «στραγγαλίζει» οικονομικά την εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα.

Όσον αφορά το νομοσχέδιο -όπως έχουμε πει και στην επιτροπή- είναι κατ' αρχήν θετικό το ότι καθιστά για πρώτη φορά στην Ελλάδα ποινικό αδίκημα την ενδοοικογενειακή βία. Βλέπουμε αυτές τις θετικές πλευρές και μάλιστα, στις διακεκριμένες της μορφές, θα έλεγα, τιμωρείται με μεγάλες ποινές. Αυτό υπάρχει.

Επίσης, είναι θετικό το ότι η άσκηση της ενδοοικογενειακής βίας συνιστά μαχητό τεκμήριο κλονισμού του γάμου και άρα της λύσης του. Σίγουρα, χρειάζεται ένας νόμος για την αντιμετώπιση, αλλά χρειάζονται και πολλά άλλα πριν για την πρόληψη του φαινομένου και την κοινωνική του στήριξη, πράγματα τα οποία δεν υπάρχουν ή υπάρχουν πάρα πολύ λίγο. Για παράδειγμα, το νομοσχέδιο δεν θίγει την ουσία του προβλήματος, τις αιτίες που καθιστούν τις γυναίκες κατ' αρχήν, αλλά στη συνέχεια και τα παιδιά, θύματα της βίαιης ανδρικής συμπεριφοράς μέσα στην οικογένεια.

Εξάλλου, η σαφής τοποθέτηση της Κυβέρνησης στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, ότι δεν έχει σκοπό σε καμία περίπτωση να θίξει ήθη, αξίες και αρχές, όπως αυτές διαμορφώνονται στην ελληνική κοινωνία, δείχνει ότι δεν προτίθεται να συγκρουστεί ούτε καν με νοοτροπίες και αντιλήψεις που παραμένουν κυρίαρχες και θέλουν τον άνδρα σωφρονιστή, «διοκτική», θα έλεγα, σύζυγο και παιδιών.

Επίσης, πιστεύουμε ότι μόνο υποκριτική μπορεί κανείς να χαρακτηρίσει τη διαπίστωση της έκθεσης ότι η ενδοοικογενειακή βία είναι η κοινωνική παθογένεια, αφού τόσο ως προς την πρόληψη όσο και ως προς την αντιμετώπιση, προσεγγίζεται κύρια ως ιδιωτική υπόθεση.

Η πρώτη διαπίστωση που κάνουμε εμείς, είναι ότι το θέμα αντιμετωπίζεται μόνο από νομικής πλευράς και το νομοσχέδιο έχει τιμωρητικό, θα έλεγα, χαρακτήρα και όχι χαρακτήρα πρόληψης του φαινομένου και κοινωνικής στήριξης πριν από την εμφάνισή του. Γιατί, βέβαια, εάν δεν εξαλειφθούν οι κοινωνικοί λόγοι της εμφάνισής του, αυτό δεν μπορεί ουσιαστικά να αντιμετωπιστεί.

Είναι εξαιρετικά δύσκολο -και το ξέρουμε όλοι- για μία γυναίκα, εάν δεν υπάρξουν οι κοινωνικοί και οικονομικοί πόροι, αν δεν έχει σταθερή και μόνιμη δουλειά με εισόδημα που θα εξασφαλίζει αξιοπρεπή διαβίωση στην ίδια και τα παιδιά της, δημόσια και δωρεάν κοινωνική ασφάλιση, δωρεάν υγεία και παιδεία, να μπορεί εύκολα, όση και αν είναι η βία που υφίσταται, να διαλύσει ένα γάμο ή να μηνύσει το δράστη. Έτσι το νομοθέτημα, κατά τη άποψή μας, παραμένει κενό γράμμα.

Εξάλλου, μία ειδική διάταξη του Ποινικού Κώδικα με αυστηρότερες ποινές για το δράστη δεν μπορεί να οδηγήσει μια γυναίκα στον εισαγγελέα, εάν δεν υπάρχουν οι ουσιαστικές προϋποθέσεις γι' αυτό. Το ίδιο ισχύει και για την περίπτωση του διαζυγίου.

Παρ' όλα αυτά, η για πρώτη φορά στη χώρα μας αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας ως ιδιαίτερου ποινικού αδικήματος θα αποτελούσε θετική εξέλιξη, αν δεν ακυρώνονταν στην

πράξη αυτό το ίδιο το νομοθέτημα και το σύνολο των διατάξεών του.

Κατ' αρχήν, στο νομοσχέδιο δεν προβλέπονται, παρά και τις σημερινές διορθωτικές προσθήκες, ειδικές διατάξεις γι' αυτό που χαρακτηρίζεται στην έκθεση «ήσσονος βαρύτητας συμπεριφορές». Αναφέρεται μόνο η διορθωτική κίνηση για τις ελαφρές σωματικές βλάβες, ενώ υπάρχουν πάρα πολλές άλλες περιπτώσεις, όπως η λεκτική βία, για την οποία δεν γίνεται καμία αναφορά, που αυτές αποτελούν τις πλέον συνηθισμένες περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας.

Το πιο σοβαρό, όμως, είναι αυτό που υπάρχει στο τέταρτο κεφάλαιο σε σχέση με την ποινική διαμεσολάβηση, όπου ειλικρινά δημιουργούνται πολλά ερωτηματικά τόσο για την πραγματική πρόθεση της Κυβέρνησης όσο και για την τελική έκβαση των υποθέσεων που θα φθάσουν στη δικαιοσύνη με την υποχρεωτική εισαγωγή της διαδικασίας της «ποινικής διαμεσολάβησης», όπως αυτή εισάγεται. Γι' αυτό είπαμε αρκετά κατά τη συζήτηση στην επιτροπή. Θέλω, όμως, να τονίσω πως θεωρούμε ότι όλη αυτή η διαδικασία και όπως αυτή εισάγεται, ακυρώνει σε μεγάλο βαθμό τις θετικές πλευρές του νομοσχεδίου.

Επίσης, θεωρούμε ότι δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε στην πολύ σοβαρή πλευρά του νομοσχεδίου που αφορά το ότι την αγωγή των θυμάτων την αναλαμβάνουν εκτός από το κράτος και οι ιδιώτες. Έτσι, την ευθύνη του κράτους να παράσχει κάθε δυνατή βοήθεια και συμπαράσταση στα θύματα, την αναλαμβάνουν οι ιδιώτες μέσω των μη κυβερνητικών οργανώσεων και άλλων φορέων.

Όπως είναι γνωστό, αυτές οι μη κυβερνητικές οργανώσεις -το ξέρετε όλοι και όλες- θα χρηματοδοτηθούν μόνο το 2006 με περίπου 1,1 εκατομμύρια ευρώ και απ' ό,τι φαίνεται, θα πάρουν το 30% του συνολικού προϋπολογισμού και για τα προηγούμενα χρόνια, περίπου 4.000.000 ευρώ.

Για όλους αυτούς τους λόγους -στα άρθρα θα τοποθετηθούμε σε επόμενη συνεδρίαση- δεν μπορούμε να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο στο σύνολό του, ιδιαίτερα γι' αυτά τα δύο ζητήματα, δηλαδή της ποινικής διαμεσολάβησης και της συμμετοχής των ιδιωτών. Όμως, θα ψηφίσουμε τα άρθρα, με τα οποία συμφωνούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε την κ. Νικολαΐδου.

Εισερχόμαστε στον κατάλογο των ομιλητών Βουλευτών και πρώτη έχει το λόγο η κ. Έλενα Κουντουρά.

ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας είναι έγκλημα εν κρυπτώ. Είναι το φαινόμενο εκείνο κατά το οποίο κάποιο ή κάποια μέλη της οικογένειας ασκούν βία σε κάποια άλλα μέλη. Τις περισσότερες φορές η βία προέρχεται από το σύζυγο στη σύζυγο, από τα ενήλικα μέλη στα ανήλικα και στη χειρότερη περίπτωση, σε κάποια ανυπεράσπιστα τρίτης ηλικίας άτομα. Με άλλα λόγια, μιλάμε για το φαινόμενο της κακοποίησης των γυναικών και για το φαινόμενο της κακοποίησης των παιδιών και των ηλικιωμένων. Βεβαίως, υπάρχουν περιπτώσεις άσκησης βίας από τη σύζυγο προς το σύζυγο. Όμως, θα έλεγα ότι είναι σπάνιες. Φυσικά, είναι καταδικαστέες.

Η ενδοοικογενειακή βία παίρνει διάφορες μορφές: Από τη σωματική επίθεση, τα κτυπήματα, μέχρι την ψυχολογική κακοποίηση, όπως ο εκφοβισμός, η διαρκής υποτίμηση της προσωπικότητας και ο εξευτελισμός που συμπεριλαμβάνουν και συμπεριφορές, όπως είναι η απομόνωση ενός ατόμου από την οικογένεια και τους φίλους του, η παρακολούθηση και ο περιορισμός των κινήσεών του, καθώς και της πρόσβασής του στην πληροφόρηση ή σε βοήθεια. Σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις, οι εξάρσεις βίας ορισμένων ανδρών φθάνουν στο σημείο να ξεσπούν σε γυναίκες που βρίσκονται σε προχωρημένη εγκυμοσύνη, με αποτέλεσμα να απειλείται σοβαρά και η υγεία τους, αλλά και η υγεία των εμβρύων. Μορφή κακοποίησης, επίσης, είναι και ο σεξουαλικός βιασμός, που συμβαίνει πολύ συχνά τα τελευταία χρόνια μέσα, δυστυχώς, στην οικογένεια.

Ας μην ξεχνάμε ότι κάθε χρόνο ένας μεγάλος αριθμός παιδιών, ακόμα και της πιο τρυφερής ηλικίας, πηγαίνουν σε παι-

διατρικά νοσοκομεία με ανεξήγητους σωματικούς τραυματισμούς, που θέτουν σε κίνδυνο τη σωματική και ψυχική υγεία τους και ίσως και την ίδια τους τη ζωή. Πραγματικά -το λέω με πόνο ψυχής- δεν μπορώ να διανοηθώ πώς είναι δυνατόν να βρίσκει κάποιος -και δη γονιός- το θράσος να προκαλεί κακώσεις σ' αυτά τα αγγελούδια.

Όταν συζητάμε το θέμα της ενδοοικογενειακής βίας, μιλάμε για ένα αθέατο έγκλημα, για αθέατη βία, που συμβαίνει συνήθως πίσω από κλειστές πόρτες και κανένας δεν μιλάει. Όμως, οι πόρτες πρέπει να ανοίξουν και το θέμα πρέπει να πάψει να θεωρείται ιδιωτική υπόθεση ή ταμπού. Οι γυναίκες ή τα παιδιά-θύματα έχουν μάθει να κρατούν καλά κρυμμένο το μυστικό αυτό. Όμως, η σιωπή πρέπει να σπάσει και το πρόβλημα πρέπει να αντιμετωπισθεί άμεσα με κάθε τρόπο.

Το πρόβλημα γίνεται ακόμη έντονο, γιατί έχει αποδειχθεί ότι τα παιδιά-θύματα που βιώνουν την ενδοοικογενειακή βία, όταν μεγαλώσουν, αναπτύσσουν -και τα ίδια με τη σειρά τους- συμπεριφορές βίαιες και ξεσπούν στις δικές τους συζύγους ή στα δικά τους παιδιά.

Η γυναίκα που ζει το δικό της Γολγοθά και κακοποιείται, νιώθει απομονωμένη, αποξενωμένη, περιθωριοποιημένη. Στις περισσότερες περιπτώσεις έχει πιστέψει πως ευθύνεται η ίδια γι' αυτήν την κατάσταση, ότι εκείνη είναι η αιτία που δημιουργούνται τα προβλήματα και αυτό, διότι το άτομο που την κακοποιεί, την έχει κάνει να πιστέψει ότι της αξίζει αυτό που παθαίνει.

Τα πράγματα χειροτερεύουν, όταν απευθυνθεί σε κάποιο άλλο άτομο του περιβάλλοντός της, γιατί δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που τα άτομα αυτά την λένε ότι δεν πρέπει να «χαλάσει» την οικογένειά της για κανένα λόγο. Έχουμε ακούσει πάρα πολλές φορές τη φράση: «Μα, μήπως έφταιξες κι εσύ; Μήπως έβαλες κι εσύ το χεράκι σου και έχει δίκιο που σε χτύπησε; Καλά τώρα, για ένα χαστούκι θα χαλάσεις την οικογένειά σου και θα παρατήσει τα παιδιά σου; Τι θα πει ο κόσμος;»

Αγαπητοί συνάδελφοι, κάτι τέτοιες ερωτήσεις επιδεινώνουν το πρόβλημα και δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος από τον οποίο το θύμα δεν μπορεί να ξεφύγει. Όπως προκύπτει από έρευνα του Κ.Ε.Θ.Ι. -Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας-, που συμπεράσματά της δημοσιεύτηκαν, το 39,7% των Ελληνίδων έχει πέσει θύμα βίας μέσα στην οικογένεια. Επίσης, το 33% των γυναικών που έχουν υποστεί ενδοοικογενειακή βία, θεωρούν ότι οι ίδιες είναι υπεύθυνες και νιώθουν απομόνωση, ντροπή, φόβο, αισθήματα ενοχής και αποτυχίας.

Αν και η σωματική βία φαίνεται σοβαρότερη, υπάρχει μία συνέχεια ανάμεσα στις ψυχολογικές και σωματικές βιαιότητες που συμβαίνουν στην οικογενειακή εστία. Το 8% των γυναικών είναι θύματα κάποιας ψυχολογικής καταπίεσης, που εκδηλώνεται με αρνήσεις του συζύγου ή του πατέρα να συνομιλούν μαζί τους, με απειλές, με περιφρόνηση και με αστυνομική συμπεριφορά του τύπου: «Σου είχα απαγορεύσει να βλέπεις αυτό. Γιατί το έκανες; Πού ήσουν, όταν σου τηλεφώνησα;» κ.λπ..

Σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία και κακοποίηση, δόθηκαν στη δημοσιότητα το Μάιο του 2003 στατιστικά στοιχεία που αφορούν τις γυναίκες που απευθύνθηκαν στα συμβουλευτικά κέντρα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας. Σύμφωνα, λοιπόν, μ' αυτά, οι έγγαμες είναι το 67% των γυναικών που έπεσαν θύματα οικογενειακής βίας. Από αυτές, το 56% άρχισε να κακοποιείται αμέσως μετά το γάμο.

Είναι πάρα πολλά τα στοιχεία που έχουμε, καθαρά και ενδεικτικά. Πρέπει να δούμε το πρόβλημα στη διάσταση που αυτήν τη στιγμή έχει. Οι γυναίκες που ζητούν βοήθεια από τα Κέντρα Κακοποιημένων Γυναικών, είναι πολύ λιγότερες σε ποσοστό.

Δυστυχώς, σε πολλές περιπτώσεις και παρ' όλες τις άσχημες συνθήκες που μπορεί να βιώνουν οι γυναίκες, δεν είναι λίγες αυτές που, ενώ εγκατέλειψαν το σύζυγό τους, ξαναγύρισαν λόγω προσωπικών, κοινωνικών, οικονομικών παραγόντων και πόρων. Οι γυναίκες αυτές δεν έχουν δουλειά. Ζουν σε κοινωνικό αποκλεισμό, διότι άφησαν την οικογένειά τους, αναγκάστηκαν να γυρίσουν πίσω και να υποστούν τις συνέπειες από το σύζυγο, που τώρα πλέον πρέπει να τις τιμωρήσει, γιατί τόλμησαν να σηκώσουν κεφάλι!

Για όλους αυτούς τους λόγους πρέπει, λοιπόν, να μπει ένα τέλος. Οι κακοποιημένες γυναίκες, τα κακοποιημένα παιδιά που έχουν ανάγκη από κατανόηση και περίθαλψη πρέπει να πάνε να αντιμετωπίζονται ρατσιστικά και να πάνε να τους δημιουργούνται αισθήματα ντροπής και ενοχής, ιδιαίτερα τα παιδιά που δεν έχουν τη δυνατότητα να απευθυνθούν σε κάποιο, να ομολογήσουν, να βγάλουν από μέσα τους αυτόν τον πόνο που έχουν. Η γυναίκα και τα παιδιά πρέπει να πάνε να γίνουνται έρμαιο στα χέρια κάποιου που έχει αυξημένη μυϊκή δύναμη και έχει την εντύπωση και το δικαίωμα ότι πρέπει να επιβάλλεται μ' αυτόν τον τρόπο.

Υπάρχουν, λοιπόν, μεγάλες ευθύνες και ένα πολύ μεγάλο μερίδιο το έχει και η κοινωνία μας. Όμως, εδώ σήμερα μ' αυτό το νομοσχέδιο έχουμε τη δυνατότητα να βάλουμε κάποια πράγματα σε τάξη. Η κοινωνία οφείλει να συμμετέχει ενεργά στην αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, γιατί έχουμε συνηθίσει να αδιαφορούμε πίσω από τα κλειστά παράθυρα, πράγμα το οποίο δεν μας κάνει πλέον πολύ υπερήφανους.

Αυτό το εν κρυπτώ έγκλημα -δυστυχώς, ο νόμος ήταν ελλιπής μέχρι τώρα, άφηνε ατιμώρητους τους δράστες και η πολιτεία αδυνατούσε να προστατέψει τα θύματα- έρχεται να αντιμετωπιστεί. Σίγουρα, το νομοσχέδιο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας είναι μια πολύ καλή βάση και πρέπει να προχωρήσουμε, έτσι ώστε το νομοθετικό πλαίσιο να βοηθήσει τον εντοπισμό αυτού του φαινομένου, μέχρι ακόμη και την κοινωνική τους επανένταξη.

Χρειάζεται να βοηθήσουμε όλοι. Να είμαστε ενήμεροι όλοι. Γιατί τώρα, μέσα από αυτό το νομοσχέδιο, δάσκαλοι και καθηγητές έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν, να μην αφήνουν τίποτα να περνάει και να ξεχνιέται. Να θυμηθούμε ότι η ενδοοικογενειακή βία δεν έχει να κάνει με ανθρώπους που πιθανότατα είναι χαμηλού ποιοτικού επιπέδου, αλλά και με ανθρώπους που, δυστυχώς, αντιμετωπίζουν μ' αυτόν τον τρόπο τα μέλη της οικογένειάς τους και μπορεί να είναι εξαιρετικά καταξιωμένοι στον επαγγελματικό τους τομέα και χώρο.

Έτσι, λοιπόν, επειδή το θέμα της ενδοοικογενειακής βίας είναι πάντα επίκαιρο και εξελίσσεται σ' ένα κοινωνικό πρόβλημα με μεγάλες διαστάσεις, είμαστε εδώ όλοι, για να στηρίξουμε αυτό το σχέδιο νόμου, γιατί έχει να κάνει με την οικογένειά μας, με τα παιδιά μας, με τη δομή της οικογένειας. Και μην ξεχνάτε ότι η δομή της οικογένειας είναι η δομή της κοινωνίας μας.

Αν θέλουμε ένα καλύτερο αύριο, ένα καλύτερο μέλλον για εμάς και τα παιδιά μας, πρέπει να έχουμε πάνω απ' όλα ισορροπημένους και ευτυχισμένους ανθρώπους, μέλη μιας αγαπημένης, ζεστής, σωστής οικογένειας, που προστατεύεται από την κοινωνία, από το θεσμικό πλαίσιο, από την πολιτεία. Πάνω απ' όλα να μπορούμε όλοι να είμαστε περήφανοι, γιατί κάναμε κάτι, έτσι ώστε αυτό το εν κρυπτώ έγκλημα να βγει μπροστά και να πάψει να είναι πίσω από τις κλειστές πόρτες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε την κ. Έλενα Κουντουρά.

Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Σωκράτης Κοσμίδης.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η βία διακρίνεται για την πολυμορφία και το εύρος της. Στο ένα άκρο υπάρχει η συλλογική βία που ασκείται με πολεμικά μέσα, βία που διαλύει κράτη και έθνη με εκατομμύρια θύματα ή με φαινομενικά ειρηνικά μέσα, όπως η οικονομική αφαίμαξη και η κατάδίκη κρατών ή λαών σε οικονομική εξαθλίωση ή δυσπραγία.

Υπάρχει η βία της τρομοκρατίας. Υπάρχει η υπόκωφη βία των Μαζικών Μέσων Ενημέρωσης και η βία της εκμετάλλευσης ανθρώπων από άνθρωπο. Ενδημεί και η βία που ασκείται μεταξύ ανθρώπων για διαφορούς λόγους.

Παρατηρείται και η βία των ισχυρότερων προς τους ασθενέστερους, η βία των ανδρών στις γυναίκες, η βία των γονέων στα παιδιά. Εξειδικευμένη μορφή βίας ασκείται κατά κόρον πολύ παλαιότερα σε όλες σχεδόν τις κοινωνίες, όντας αποδεκτή ως κανόνας συμπεριφοράς. Πρόκειται για την ενδοοικογενειακή βία, η οποία συνιστά φαινόμενο που έχει θεμέλια σε κοινωνικά στερεότυπα, κατάλοιπα ενός όχι και τόσο μακρινού παρελθόντος,

τουλάχιστον για τη χώρα μας. Η κόρη δεν ήταν σαν τον αδελφό. Η βία του πατέρα προς την κόρη ήταν θεμιτή. Τα κορίτσια δεν είχαν δικαίωμα στον έρωτα. Η παρθενία ήταν η καλύτερη προίκα. Η μόρφωση δεν χρειαζόταν στα θηλυκά. Τα εγκλήματα τιμής στην ημερήσια διάταξη. Βέβαια, ακόμη και σήμερα ο πατέρας παραδίδει την κόρη του στο γαμπρό. Η εργασία των γυναικών, γενικευμένη πια, ήταν περίπου αδιανόητη ή εξαιρετική. Η οικονομική εξάρτηση καθήλωνε τη γυναίκα στην ανεκτικότητα και στην υποταγή.

Δεν είναι τυχαίο που η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, ως εξειδικευμένης μορφής βίας, χρονολογείται εδώ και περίπου τρεις δεκαετίες σε ιδιαίτερα ανεπτυγμένες και ευαισθητοποιημένες κοινωνίες, όπως αυτές των σκανδιναβικών χωρών. Τη σκυτάλη πήραν το Συμβούλιο της Ευρώπης και ο ΟΗΕ αργότερα με συστάσεις προς τα μέλη τους. Πολλές ευρωπαϊκές χώρες συμμορφώθηκαν και ακολουθεί και η Ελλάδα. Και στις ΗΠΑ, μόλις το 1994 ψηφίστηκε ο νόμος «violence against women act», που κατέστησε την επίθεση κατά των γυναικών ομοσπονδιακό έγκλημα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η θέσπιση κανόνων δικαίου για την αντιμετώπιση του υπαρκτού προβλήματος της ενδοοικογενειακής βίας, έχει μεγάλη σημειολογική και συμβολική αξία και δεν παραγνωρίζω και την ουσιαστική σημασία. Ωστόσο, αναρωτιέμαι και προβληματίζομαι: Ως τώρα η ενδοοικογενειακή βία ήταν απλά ηθικά απαξιωτική και νομικά αδιάφορη πράξη, ώστε να χρήζει ειδικής μεταχείρισης και αντιμετώπισης ή ήταν και είναι πράξη εμπεριεχόμενη στις προβλέψεις του Ποινικού και του Αστικού Κώδικα και απλά συνιστά εξειδίκευση;

Κάπου διάβασα ότι το 1993 η διάσκεψη για τα ανθρώπινα δικαιώματα θεώρησε τη βία κατά των γυναικών ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Δεν αντιλαμβάνομαι τη διάκριση. Δηλαδή, κάθε βία έναντι οποιουδήποτε ανθρώπου δεν συνιστά προσβολή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Και πόσο μια πρόβλεψη αυστηρής τιμωρίας της ενδοοικογενειακής βίας μπορεί να περιορίσει το φαινόμενο, όσο οι κοινωνικές ρίζες δεν θίγονται;

Προσωπικά πιστεύω ότι το φαινόμενο ήδη έχει περιοριστεί, όχι τόσο από τις προβλεπόμενες ήδη κυρώσεις, όσο από τις κοινωνικές εξελίξεις. Η γυναίκα είναι ισότιμη σε μόρφωση, σε οικονομική κατάσταση και σε κοινωνική θέση. Αν βιάζεται πίσω από τις οικογενειακές κουρτίνες, παίρνει το βαλτισάκι της και φεύγει, μη διστάζοντας να καταγγείλει, εξ ου και τα πολλά διαζύγια.

Η ενδοοικογενειακή βία ολοένα θα περιορίζεται σε κάταλοιπα της εποχής του άνδρα αφέντη και τιμωρού και σε ψυχοπαθολογικά άτομα. Ομιλώ βέβαια για χώρες ανεπτυγμένες πολιτισμικά και θεωρώ τη χώρα μας μια απ' αυτές. Πιθανώς να σφάλω βλέποντας το ποτήρι μισογεμάτο.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ: Σφάλλετε.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Όσα ανέφερα σχετίζονται βέβαια με την αρχή του νομοσχεδίου. Είμαι διστακτικός σε πρωτοβουλίες όπως η υπό συζήτηση, που θεωρώ εν πολλοίς ότι καλύπτονται από το ισχύον δίκαιο, όπως αυτό ερμηνεύεται και εφαρμόζεται. Το νομοσχέδιο ουσιαστικά συμμορφώνεται σε συστάσεις διεθνών οργανισμών, καθώς και στην απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 15ης Μαρτίου 2001. Αμφισβητώ την ανάγκη ή σκοπιμότητα ιδιαίτερου νομοθετήματος για την αντιμετώπιση της βίας στους κόλπους της οικογένειας. Η βία οπουδήποτε και από οποιουδήποτε και σε βάρος οιαδήποτε ασκούμενη, ήδη αποδοκιμάζεται και τιμωρείται από το δίκαιο με ευρεία δικαιοδοσία του δικαστή στην επιμέτρηση της ποινής, ανάλογα με το βάρος κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης.

Η επιφύλαξή μου στηρίζεται στην άποψη ότι το δίκαιο δεν πρέπει να διασπάται χωρίς ιδιαίτερο λόγο. Και εδώ έχουμε διάσπαση του δικαίου. Η ενδοοικογενειακή βία, ως ιδιαίτερη μορφή βίας, θα έπρεπε να αντιμετωπίζεται με τις κοινές διατάξεις κατά της βίας ως επιβαρυντική περίπτωση με τροποποίηση ή συμπλήρωση των διατάξεων του ποινικού κώδικα και όχι σε ιδιαίτερο νομοθέτημα.

Επιπλέον, μορφή ποινικής διαμεσολάβησης ισχύει εδώ και δεκαετίες. Ο παθών και σήμερα προσφεύγει στον εισαγγελέα,

ο οποίος δικαιούται να ασχοληθεί ο ίδιος, αλλά συνήθως με σημειώματά του εντέλλεται το αρμόδιο αστυνομικό τμήμα να καλέσει καταγγέλλοντα και καταγγελλόμενο, επιχειρώντας, όχι πάντοτε ματαίως, τη συμφιλίωση.

Η πολυδαίδαλη ρύθμιση της ποινικής διαμεσολάβησης στο νομοσχέδιο με βρίσκει αντίθετο. Φοβάμαι ότι δεν πρόκειται να αποδώσει καρπούς, πολύ περισσότερο που το κοινωνικό θέμα αντιμετωπίζεται ως ποινικό φαινόμενο και μόνο. Θα προτιμούσα έναν οικογενειακό δικαστή στη θέση του εισαγγελέα και της αστυνομίας.

Επίσης, η αρωγή θυμάτων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 21 του νομοσχεδίου, ισχύει ήδη εδώ και χρόνια και δεν αντιλαμβάνομαι γιατί νομοθετείτε εκ νέου. Φοβάμαι ότι κάποιες περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας θα καταστούν δημόσιο θέαμα και κάποιες άλλες αντικείμενο εκβιασμού. Εύχομαι να διαψευστώ. Επιφυλάσσομαι να διατυπώσω σχόλια και παρατηρήσεις επί των άρθρων.

Σήμερα περιορίζομαι σ' ένα θέμα και παρακαλώ προσέξτε με. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση κυοφορείται τροποποίηση κανονισμού που ρυθμίζει τη δικαιοδοσία σε διασυνοριακές γαμικές διαφορές. Ο ορισμός της έννοιας των γαμικών διαφορών προϋποθέτει απάντηση στο ερώτημα τι είναι γάμος. Η ερώτηση φαίνεται εκ πρώτης όψεως αφελής ή παράδοξη. Όμως, το ολλανδικό και το βελγικό δίκαιο έχουν εξομοιώσει ήδη για όλες ανεξαιρέτως τις συνέπειες το γάμο μεταξύ ομοφυλοφίλων και ετερόφυλων. Και πώς το έκαναν αυτό; Με μια απλούστατη τροποποίηση του οικείου άρθρου του Αστικού Κώδικα που ορίζει τι είναι γάμος. Στο άρθρο χ' του ολλανδικού ή βελγικού Αστικού Κώδικα αναφέρει ότι «γάμος είναι η ένωση ανδρός και γυναικός που τελείται...», σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπεται στο οικογενειακό δίκαιο της χώρας έβγαλαν από τη διατύπωση αυτή τις λέξεις «ανδρός και γυναικός» και έτσι αναγνωρίστηκε για όλες τις συνέπειες ο γάμος ομοφυλοφίλων...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Και το έλεγαν ένωση αυτό;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Βεβαίως, για όλες τις συνέπειες, είναι οι κανόνες δικαίου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ: Σε λίγο θα είναι υποχρεωτικό.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Σκεφθείτε ένα παράδειγμα. Δυο Έλληνες, ή ένας Έλληνας και ένας Ολλανδός, ζουν μόνιμα στην Ολλανδία ή στο Βέλγιο, τελούν γάμο, ο οποίος βεβαίως αναγνωρίζεται εκεί. Κάποια στιγμή μετακομίζουν, μετεγκαθίστανται στην Ελλάδα, ασκείται ανάμεσά τους ενδοοικογενειακή βία ή κάποιος από τους δύο θέλει διαζύγιο. Θα γίνει δεκτό αυτό το ζευγάρι στην ποινική διαμεσολάβηση; Θα ασχοληθεί ελληνικό δικαστήριο επί αγωγής διαζυγίου; Μη σπεύσετε να απαντήσετε «όχι» και να με θυμηθείτε ότι μια τέτοια δίκη θα προκληθεί από κάποιο ακτιβιστικό τέτοιο ζευγάρι για να τεθεί προ των ευθυνών του κάποιο αρμόδιο δικαστήριο και να δούμε τι θα πει.

Ο γενναίος ή μη δικαστής θα επιληφθεί μιας τέτοιας υπόθεσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ας ελπίσουμε, κύριε Κοσμίδη, ότι δεν θα...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Διότι το μόνο που μπορεί να ειπωθεί είναι ότι αυτή η διάταξη του ολλανδικού δικαίου αντίκειται στην ελληνική δημόσια τάξη. Αλλά είναι ένα θέμα. Περισσότερα στη συζήτηση επί των άρθρων.

Ευχαριστώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ: Θα ιδρύσουμε συνήγορο του ομοφυλόφιλου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ας ελπίσουμε ότι δεν θα προλάβουμε να ζήσουμε τέτοιες ενώσεις και τέτοια ζευγάρια στην Ελλάδα.

Ευχαριστούμε κ. Κοσμίδη.

Η κ. Ξηροτύρη έχει το λόγο.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, η βία στην οικογένεια είναι μια μορφή του φαινομένου που ορίζεται ως βία λόγω φύλου. Η βία λόγω φύλου είναι εκδήλωση των ιστορικά ανισότιμων σχέσεων εξουσίας ανάμεσα στα δυο φύλα. Στη

σχέση αυτή ο άνδρας ασκεί τη βία και η γυναίκα την υφίσταται.

Πρόκειται για κατάφωρη παραβίαση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων του γυναικείου φύλου. Η βία παρεμποδίζει την ανάπτυξη της γυναίκας, την κοινωνική της επιβεβαίωση, τον αυτοπροσδιορισμό της. Δρα επομένως εναντίον της ισότητας και γι' αυτό θεωρείται ως ο υπ' αριθμόν ένας στρατηγικός αντίπαλος της ισότητας. Η βία εκδηλώνεται στο σπίτι, στην εργασία, στην κοινωνία. Είναι σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική. Είναι δομικό στοιχείο του συστήματος, που στηρίζεται στις καπιταλιστικές σχέσεις και στην πατριαρχία.

Η βία, λοιπόν, υπήρχε στο διάβα των αιώνων, όμως μόλις τις τελευταίες δεκαετίες άρχισε να αναγνωρίζεται ως ένα σύνθετο κοινωνικό πρόβλημα με δραματικά αποτελέσματα στη σωματική και ψυχική ακεραιότητα των γυναικών. Η συνυπόθεση της βίας με το στενό οικογενειακό περιβάλλον, όπου φυσιολογικά επικρατούν σχέσεις αγάπης-στοργής-αλληλοϋποστήριξης, μοιάζει αντιφατική και παράταιρη και για τούτο αυξάνει την απαξία του φαινομένου της οικογενειακής βίας.

Πρόκειται για πράξεις βίας, τις οποίες διενεργεί ο άνδρας «σωφρονιστής» εις βάρος της γυναίκας, αλλά και των παιδιών μέσα στο λεγόμενο οικογενειακό «άσυλο». Η συχνότητα και οι κλίμακες των επικίνδυνων κρουσμάτων ενδοοικογενειακής βίας, που άλλοτε επιμελώς καλύπτονταν από το πέπλο της ιδιωτικής ζωής, οδήγησαν την κοινωνία και τους θεσμούς της να παρέμβουν.

Τώρα πλέον όχι μόνο δεν αποθαρρύνεται η πολιτεία να παρέμβει, αλλά ζητείται υιοθέτηση ειδικής πολιτικής. Η πολιτική αυτή πρέπει να περιλαμβάνει νόμο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, που θα προβλέπει αυστηρές κυρώσεις για τους αυτουργούς και αρωγή στα θύματα.

Η πολιτική κατά της οικογενειακής βίας πρέπει να προβλέπει την ίδρυση δικτύου κέντρων για την αποδοχή και φιλοξενία των θυμάτων και των παιδιών τους, την περίθαλψη και την επανένταξη τους στην κοινωνία, καθώς και μέτρα πρόληψης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης με αξιοποίηση του εκπαιδευτικού συστήματος και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Θέλουμε να πούμε ότι η κοινωνία πρέπει ναμπολιάζεται με τις αξίες και τις αρχές της ισότητας και της αξιοπρέπειας της ανθρωπίνης πραγματικότητας. Και στο επίπεδο των ιδεών πρέπει να καταπολεμάται η αντικειμενοποίηση των γυναικών και η εμπορευματοποίηση των κοινωνικών σχέσεων.

Όσο κερδίζει η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, όσο οι σχέσεις των φύλων γίνονται περισσότερο ισόρροπες, τόσο η βία, που προϋποθέτει σχέσεις ιεραρχίας των φύλων, θα συρρικνώνεται. Υπήρχε πάγιο αίτημα του φεμινιστικού κινήματος και της χώρας μας τις τελευταίες δεκαετίες να γίνει νόμος που να τιμωρεί τις πράξεις βίας στην οικογένεια.

Το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα, όπως αναλύσαμε και στην επιτροπή με τον Κοινοβουλευτικό μας Εκπρόσωπο κ. Κουβέλη, δεν ικανοποιεί τις απαιτήσεις του Συνασπισμού, αφού δεν αναφέρεται στην ουσία του φαινομένου. Δεν περιλαμβάνει κοινωνικά μέτρα, δεν ιδρύει νέους θεσμούς, ενώ ενσωματώνει έναν καινοφανή θεσμό, την ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα, ένα θεσμό που είναι αμφίβολης συνταγματικότητας και αποτελεσματικότητας, αν δεν συνιστά κιόλας ένα τρόπο μη τιμωρίας των αυτουργών της βίας.

Με το νομοσχέδιο, λοιπόν, δεν αντιμετωπίζεται το μείζον θέμα που είναι η πρόληψη. Δεν ιδρύονται, όπως είπα, ειδικοί θεσμοί που απαιτούνται για τη λύση του προβλήματος, όπως αυτό ακριβώς εμφανίζεται στη κοινωνία. Αν θα έβλεπε κανείς το νομοσχέδιο, θα μπορούσε να διερωτηθεί το εξής: Εκτός από τη διαμεσολάβηση, τι άλλο έχει αυτό το νομοσχέδιο;

Θα μπορούσε παραδείγματος χάρι να συμπληρωθεί ο προηγούμενος νόμος ή το ποινικό μας οπλοστάσιο. Όμως εμείς, η κοινωνία, δεν ζητάμε αυτό. Ζητάμε πολύ περισσότερα. Δεν ζητάμε με διατάξεις, όπως είναι η ποινική διαμεσολάβηση, να δημιουργήσουμε μια αντίστροφη κατάσταση αντί να λύσουμε το πρόβλημα.

Για το θέμα αυτό, επειδή εμείς έχουμε κάποιες διαφορές σχετικά με το θέμα των αναφορών που γίνονται στον ιδεολογικό χαρακτήρα -στο ότι δεν τονίζεται ότι η γυναίκα είναι το θύμα,

στο ότι δεν υπάρχουν τα θέματα πρόληψης κ.λπ.- θα μπορούσαμε επί της αρχής να συμφωνήσουμε. Όμως το θέμα της ποινικής διαμεσολάβησης είναι το κυρίαρχο για εμάς και γι' αυτό θα προσπαθήσουμε να σας πείσουμε και επί των άρθρων. Επίσης έχουμε προτείνει κάποιες διορθώσεις, από τις οποίες έχετε δεχθεί μερικές, αλλά θα προσπαθήσουμε να γίνουν περισσότερες.

Εκείνο που πρέπει να γίνει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι η μάχη που πρέπει να δώσουμε όλοι στην κοινωνία για να δημιουργηθούν όλοι αυτοί οι θεσμοί, όλα αυτά τα κέντρα υποστήριξης, ούτως ώστε αυτά τα φαινόμενα, που είναι σε βάρος των γυναικών και των μικρών παιδιών, να μπορέσουν να εκλείψουν από την κοινωνία μας, από τη μικρή μας χώρα, την Ελλάδα, που έχει τέτοια φαινόμενα και δεν επιτρέπεται να έχει, στο βαθμό που εμφανίζονται ιδίως τα τελευταία χρόνια.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας): Ευχαριστούμε την κ. Ξηροτύρη.

Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Χρύσης.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΡΥΣΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναμφισβήτητα το παρόν νομοσχέδιο έρχεται να καλύψει ένα μεγάλο νομοθετικό έλλειμμα και να προσαρμόσει αρκετές διατάξεις του αστικού, ποινικού και δικονομικού δικαίου στις σύγχρονες κοινωνικές αντιλήψεις σχετικά με το θεσμό της οικογένειας.

Το νομοσχέδιο αυτό τολμά, με διακριτικό τρόπο, να υπεισέλθει στο οικογενειακό περιβάλλον, χωρίς παραβίαση των συνταγματικών διατάξεων. Ασφαλώς η οικογένεια με κανένα τρόπο δεν μπορεί να μετατραπεί σε κύκλο ασυλίας προσώπων, όπου θα δεσπόζει η ατιμωρησία της καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Προστατεύονται, η γυναίκα, τα παιδιά και τα συνοικούντα με την οικογένεια πρόσωπα. Δεν οδηγούνται οι γυναίκες σε απόγνωση. Τίθεται κάποιος φραγμός στις συμπεριφορές που οδηγούν τα παιδιά σε κατάθλιψη και ενίοτε σε αυτοκτονία. Περιορίζεται η αναπαραγωγή τέτοιων αξιόποινων πράξεων εντός του οικογενειακού περιβάλλοντος, όπου η κοινωνία σταδιακά με την ανοχή της οδηγείτο σε υποβάθμιση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ενδοοικογενειακή βία καλύπτεται πολλές φορές από το νόμο της σιωπής και προσβάλλει ευθέως τις αρχές της ελευθερίας, της αυτοδιάθεσης του ατόμου και της αξιοπρέπειάς του, προκαλώντας τραυματικές ψυχικές καταστάσεις, όχι μόνο στο θύμα, αλλά και στα συνοικούντα με αυτό πρόσωπα. Συνήθως το φαινόμενο αυτό με διάφορες μορφές βίας εκδηλώνεται σε βάρος των γυναικών, κατά παράβαση της αρχής της ισότητας των δύο φύλων, που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του Συντάγματος, χωρίς όμως να αποκλείεται και το αντίθετο.

Με το παρόν νομοσχέδιο διευρύνεται ο κύκλος των προσώπων προστασίας, πέραν των κοινών τέκνων και στα παιδιά του ενός μόνο γονέα και στα εξ υιοθεσίας τέκνα, στους υπερηλίκους, στα άτομα με ειδικές ανάγκες, στους συγγενείς μέχρι τετάρτου βαθμού, εφόσον συνοικούν με την οικογένεια, στους ανήμπορους και σε πρόσωπα τα οποία χρήζουν προστασίας και ιδιαίτερης μέριμνας.

Τοιούτοτρόπως η ενδοοικογενειακή βία δεν αποτελεί πια ιδιωτική υπόθεση, αλλά αγγίζει την κοινωνική ευαισθησία όλων μας, η οποία οφείλει να εκδηλώνεται όπου παρατηρούνται τέτοια νοσηρά φαινόμενα που προσβάλλουν τον πολιτισμό και τις ανθρωπίνες αξίες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το πρώτο κεφάλαιο που αναφέρεται στις γενικές διατάξεις καθορίζεται η ενδοοικογενειακή βία ως η τέλεση αξιόποινων πράξεων σε βάρος μέλους της οικογένειας, σύμφωνα με τα άρθρα 6,7,8, και 9 του νομοσχεδίου, τα οποία αναφέρονται αντίστοιχα στην ενδοοικογενειακή παράνομη βία και απειλή, στο βιασμό και κατάχρηση σε ασέλγεια και στην ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας, καθώς επίσης και στα άρθρα 299 και 311 του Αστικού Κώδικα που αναφέρονται αντίστοιχα στην ανθρωποκτονία και τη βαριά σωματική βλάβη.

Στο δεύτερο κεφάλαιο και ειδικότερα δια του άρθρου 3 του

νομοσχεδίου, προστίθεται ως ισχυρός κλονισμός του γάμου η άσκηση από τον εναγόμενο ενδοοικογενειακής βίας, τροποποιούμενου του άρθρου 1439 του Αστικού Κώδικα.

Στο τρίτο κεφάλαιο του νομοσχεδίου, στα άρθρα 6,7,8 και 9 που προαναφέραμε προβλέπονται και κατά περίπτωση ποινές από φυλάκιση μέχρι κάθειρξη, όταν συντρέχουν ιδιαίτερες επιβαρυντικές περιστάσεις.

Επίσης με φυλάκιση τριών μηνών, μέχρι τριών ετών τιμωρείται, σύμφωνα με το άρθρο 10, όποιος σε υπόθεση ενδοοικογενειακής βίας απειλεί μάρτυρα ή μέλος της οικογένειάς του ή ασκεί βία εναντίον του ή τον δωροδοκεί, με σκοπό την παρακώλυση της απονομής της δικαιοσύνης.

Σημαντική καινοτομία στο κεφάλαιο Δ' εισάγεται με την ποινική διαμεσολάβηση του εισαγγελέα ποινικής δίωξης στα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας. Η εισαγωγή της υπόθεσης στη διαδικασία διαμεσολάβησης προϋποθέτει ανεπιφύλακτη δήλωση του προσώπου στο οποίο αποδίδεται η τέλεση του εγκλήματος, στην οποία δήλωση συμπεριλαμβάνονται τα παρακάτω, σε έκθεση που συντάσσεται κατά τα άρθρα 148 και επόμενα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Ειδικότερα σ' αυτή την έκθεση περιλαμβάνονται:

Πρώτον, η υπόσχεση ότι δεν θα επαναληφθεί στο μέλλον οποιαδήποτε πράξη ενδοοικογενειακής βίας από το δράστη.

Δεύτερον, η παρακολούθηση ειδικού συμβουλευτικού-θεραπευτικού προγράμματος σε δημόσιο φορέα.

Και τρίτον, η αποκατάσταση των συνεπειών που προκλήθηκαν από την πράξη του δράστη, καθώς και η καταβολή εύλογης αποζημίωσης στον παθόντα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να απομακρυνθεί επίσης ο καθ' ου από την οικογενειακή κατοικία, να επιβληθεί η μετοίκησή του, να απαγορευτεί να προσεγγίσει τους χώρους κατοικίας και εργασίας του αιτούντος, καθώς και τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας. Αυτό μπορεί να γίνει τώρα, σύμφωνα με την προσθήκη στο άρθρο 735 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, που έγινε στο Κεφάλαιο Ε με τον τίτλο «Δικονομικές Διατάξεις», με το άρθρο 15 του νομοσχεδίου.

Στο αμέσως επόμενο άρθρο η έναρξη παραγραφής των αξιολογικών πράξεων, που τελέστηκαν σύμφωνα με τα άρθρα 6, 7 και 9 του νομοσχεδίου, αρχίζει από την ημέρα ενηλικίωσης του παιδιού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δείγματα υψηλής κοινωνικής ευαισθησίας είναι τα άρθρα που περιλαμβάνονται στο έκτο Κεφάλαιο που επιγράφεται με τον τίτλο «Αρωγή των θυμάτων». Καθιερώνεται ως υποχρέωση και καθήκον η ηθική και υλική συμπαράσταση των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας από νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Στο νομοσχέδιο υπάρχει ειδική πρόβλεψη, σύμφωνα με την οποία το ευεργέτημα πένιας επεκτείνεται και στα άτομα-θύματα ενδοοικογενειακής βίας που αδυνατούν να καταβάλουν τις απαιτούμενες δικαστικές δαπάνες.

Τέλος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο εκπαιδευτικός, πέραν του παιδαγωγικού και εκπαιδευτικού του έργου, έχει καθήκον να ενημερώνει το διευθυντή της σχολικής μονάδας για οποιοδήποτε έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας πληροφορείται ή διαπιστώνει ότι διεπράχθη εις βάρος μαθητών. Στη συνέχεια, ο διευθυντής αμελλητί το ανακοινώνει στον αρμόδιο Εισαγγελέα ή στην πλησιέστερη Αστυνομική Αρχή για την κίνηση της ποινικής διαδικασίας. Την υποχρέωση αυτή έχουν και οι εκπαιδευτικοί και οι διευθυντές ιδιωτικών σχολείων, καθώς και οι υπεύθυνοι των πάσης φύσεως Μονάδων Προσχολικής Αγωγής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για να μην γίνεται αποσπασματική συμπλήρωση των διαφόρων Κωδίκων με διατάξεις που αφορούν την ενδοοικογενειακή βία κατετέθη το παρόν νομοσχέδιο, το οποίο με ιδιαίτερη δομή και ενιαία ρύθμιση καλύπτει ποικίλα νομοθετικά κενά.

Με την πεποίθηση ότι το νομοσχέδιο προάγει και αναβαθμίζει το δικαίωμά μας σύστημα, υπερψηφίζω επί της αρχής το νομοσχέδιο, το οποίο προστατεύει τον οικογενειακό θεσμό που αποτελεί τον πυρήνα μιας υγιούς κοινωνίας και τον προστατεύει

μάλιστα με διατάξεις που θέτουν φραγμό στην ενδοοικογενειακή βία.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Χρύση.

Το λόγο έχει η συνάδελφος κ. Αγγελική Γκερέκου.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΚΕΡΕΚΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, η σημερινή συζήτηση για το νομοσχέδιο σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία είναι αναμφισβήτητη ιδιαίτερα σημαντική. Και αυτό γιατί το συγκεκριμένο πρόβλημα είναι εξαιρετικά σημαντικό, δύσκολο και πολυεπίπεδο. Είναι ένα νομοσχέδιο που το περιμέναμε. Θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι το 2000, επί κυβερνήσεως ΠΑ.ΣΟ.Κ., είχε συσταθεί διευρυμένη επιτροπή για το θέμα, η οποία το 2002 κατήρτισε σχέδιο νόμου για την πρόβλεψη και την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, ένα νομοθέτημα τριάντα τεσσάρων άρθρων, το οποίο θα πρέπει να πω ότι στη βασική του φιλοσοφία ήταν σε πάρα πολύ σωστή κατεύθυνση. Σήμερα, όμως, είμαστε εδώ για να συζητήσουμε αυτό το σημαντικό νομοσχέδιο και είναι ένα πολύ θετικό βήμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ξεκινώντας από τη λογική που παράγει το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας θα ήθελα εξαρχής να πω ότι, παρά το γεγονός ότι το 80% με 90% των θυμάτων είναι γυναίκες, δεν θεωρώ ότι είναι αποκλειστικά ένα πρόβλημα φύλων και, αν μπορούμε σε μια τέτοια συζήτηση, φοβάμαι ότι θα χάσουμε την ουσία του θέματος. Πιστεύω ότι ο ορισμός του ως «ενδοοικογενειακή βία» και «βία μεταξύ συνοικούντων προσώπων» καλύπτει πληρέστερα το εύρος όλων των πιθανών περιπτώσεων. Έγινε μία προσπάθεια με την προσθήκη που τέθηκε από τον κύριο Υπουργό, όμως νομίζω ότι χρειάζεται μεγαλύτερη σαφήνεια.

Είναι βέβαια αλήθεια, γενικά, ότι ολόκληρο το πρόβλημα της νομοθετικής ρύθμισης του θέματος της ενδοοικογενειακής βίας είναι σε μεγάλο βαθμό ένα πρόβλημα ορίων και ορισμών. Με τον τρόπο όμως, με τον οποίον επιλέγει το συγκεκριμένο νομοσχέδιο να ορίσει την ενδοοικογενειακή βία, δεν ρυθμίζει με επάρκεια και τόλμη, θα έλεγα, κάποιες εξαιρετικά σοβαρές μορφές βίας, όπως η επαναλαμβανόμενη λεκτική βία, η ψυχολογική βία και η επαναλαμβανόμενη ελαφρά σωματική βία. Βέβαια και εδώ υπάρχει μια προσθήκη που είναι προς θετική κατεύθυνση, αλλά και εδώ θα πρέπει να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους και όχι απλά να διευρύνουμε τα όρια.

Αν ο βασικός στόχος του νομοσχεδίου, όπως άλλωστε αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση, είναι το να προστατεύσει το οικογενειακό περιβάλλον, τότε είναι προφανές ότι οι ελλείψεις αυτές είναι κρίσιμης σημασίας, γιατί τα συγκεκριμένα είδη βίας είναι σε θέση να δημιουργήσουν το ίδιο και ίσως ακόμη νοσηρότερο περιβάλλον απ' αυτό που δημιουργούν τα είδη βίας που περιλαμβάνονται στον ορισμό που ήδη έχουμε επιλέξει.

Θεωρώ, όμως, ότι η καρδιά των προβλημάτων του συγκεκριμένου νομοσχεδίου βρίσκεται στην εισαγωγή του θεσμού της ποινικής διαμεσολάβησης. Πρόκειται για μεταφορά ενός θεσμού που εδώ και χρόνια λειτουργεί σχετικά ικανοποιητικά σε περιβάλλοντα αγγλοσαξονικού δικαίου, αν δεν απατώμαι. Έχω όμως την αίσθηση ότι ο τρόπος με τον οποίον επιχειρείται να εισαχθεί εδώ ο συγκεκριμένος θεσμός αποδεικνύει, επιτρέψτε μου να πω, μια εκτός τόπου και χρόνου αίσθηση του νομοθέτη ως προς την ελληνική πραγματικότητα.

Πρώτα απ' όλα, η συγκεκριμένη διάταξη ελέγχεται για τη συνταγματικότητά της. Εξοπλίζει τον εισαγγελέα με ιδιαίτερα κρίσιμες και αποφασιστικές αρμοδιότητες, οι οποίες ανήκουν στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων, δίνοντάς του το δικαίωμα να οδηγήσει σε παραγραφή αδικήματα προτού αυτά εκδικαστούν στο ακροατήριο. Τη λογική του να ισχύει κάτι τέτοιο για τις περιπτώσεις πρώτης ανήλικης παραβατικότητας, όπου είναι θεμιτή απολύτως η δεύτερη ευκαιρία, την κατανοώ απολύτως. Όμως αδυνατώ να καταλάβω τη μεταφορά της λογικής αυτής στο δράστη εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας, ενός εγκλήματος για το οποίο όλες σχεδόν οι έρευνες αποδεικνύουν ότι είναι επαναλαμβανόμενο και σιωπηλό. Για να μην αναφερθούμε βέβαια και στο γεγονός ότι ο δράστης μπορεί ουσιαστικά να

μείνει ατιμώρητος, με βάση το λόγο τιμής που υποχρεούται να δώσει. Και σας ερωτώ πολύ απλά: Ποια γυναίκα θα είναι αυτή που θα βρει το θάρρος να καταγγείλει έναν πραγματικά βίαιο σύζυγο, όταν ξέρει ότι αυτός μπορεί κάλλιστα να επιστρέψει στο σπίτι ατιμώρητος και να συνεχίζει το «έργο» του, έχοντας απλά και μόνο δώσει το λόγο της τιμής του;

Τα περίεργα, όμως, συνεχίζονται και ως προς τη ρύθμιση ότι ο δράστης αντιμετωπίζεται ως ο έχων το πρόβλημα και όχι τόσο το θύμα. Σαφώς και έχει πρόβλημα ο δράστης και σαφώς πρέπει να υποχρεούται σε παρακολούθηση ψυχολογικών συνεδριών. Θα πρέπει όμως να έχουμε όλοι υπόψη μας ότι οι σχετικές συνεδρίες όταν παρακολουθούνται και από τους δυο εμπλεκόμενους και όχι μόνο από τον ένα, δηλαδή από το δράστη, έχουν σαφώς πολύ υψηλότερη αποτελεσματικότητα. Πρέπει να κατανοήσουμε ότι τα συμβάντα ενδοοικογενειακής βίας δεν είναι προσωπικά προβλήματα. Είναι οικογενειακής φύσεως προβλήματα, αφορούν όλη την οικογένεια.

Προσθέτω επιγραμματικά άλλα δύο προβλήματα ως προς το θέμα της ποινικής διαμεσολάβησης. Πρώτον, στο διάστημα της τριετίας που προβλέπεται μέχρι την παραγραφή της πράξης καμία υπηρεσία και κανένας φορέας δεν παρακολουθεί ενδοοικογενειακά την κατάσταση. Επαφίμαστε στο εάν θα βρει το κουράγιο το θύμα να ξανακαταγγείλει το δράστη για δεύτερη φορά και αποδεχόμαστε προφανώς το ρίσκο ή του να είναι αργά ή το να μην υπάρξει δεύτερη φορά, γιατί απλά το θύμα μπορεί ακόμα και να μην ζει.

Δεύτερον, γνωρίζοντας το φόρτο εργασίας και γνωρίζοντας ήδη καλύτερα από μένα, κυρίες Υπουργέ, το πώς οι εισαγγελείς υπερβαίνουν αυτούς για να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, πιστεύετε πραγματικά ότι θα έχουν το χρόνο και τη δυνατότητα να ασχοληθούν με τις συγκεκριμένες υποθέσεις, με την αρμόζουσα προσοχή και επιμέλεια που επιβάλλεται; Για να μην πω ότι επιφορτίζουμε τους ανθρώπους αυτούς με το καθήκον να χειριστούν προβλήματα για τα οποία δεν έχουν τις εξειδικευμένες γνώσεις. Όσο και αν συνεπικουρούνται από ειδικούς, αυτό δεν αρκεί, όταν εκείνοι θα έχουν τον πρώτο και τελικό λόγο. Οφείλω πάντως να πω ότι στο συγκεκριμένο θέμα θα πρέπει να εξεταστεί σοβαρά η πρόταση, η οποία προέκυψε στις ειδικές συνεδριάσεις της Επιτροπής Ισότητας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων της Βουλής, σχετικά με τα δικαιώματα παιδιών και εφήβων: Ενεργοποίηση και παροχή ουσιαστικών και αποκλειστικών αρμοδιοτήτων στους οικογενειακούς δικαστές, οι οποίοι -θεωρητικά τουλάχιστον- υπάρχουν στα Πρωτοδικεία κάθε νομού.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ**)

Ας γίνει πρώτα αυτό και μετά μπορούμε να συζητήσουμε για οτιδήποτε άλλο. Στην παρούσα φάση όμως πιστεύω ότι το θέμα της ποινικής διαμεσολάβησης πρέπει να αφαιρεθεί από το συγκεκριμένο νομοσχέδιο γιατί τα προβλήματα που συνδέονται με τη διάταξη αυτή εμφανίζονται να είναι τόσα πολλά που, αν θέλετε, αφαιρούν και αδικούν εν τέλει το σύνολο της προσπάθειας της συγκεκριμένης νομοθετικής πρωτοβουλίας.

Τέλος, θεωρώ απολύτως απαραίτητο να αναφερθώ σ' ένα θέμα που κατά τη γνώμη μου είναι πολύ κρίσιμο. Δυστυχώς πολλές φορές με τον ένα ή με τον άλλον τρόπο οι εμπλεκόμενοι σ' αυτά τα τόσο δραματικά θέματα είναι παιδιά και κατά συνέπεια η μαρτυρία τους είναι κρίσιμη στη δικαστική διαδικασία. Πιστεύω ότι πρέπει να υπάρχει ρητή πρόβλεψη και όχι κατά βούληση, αν θέλετε, του δικαστή για δυνατότητα κατάθεσης ανηλικών μαρτύρων εκτός δικαστικής αίθουσας και με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων. Το έχει προτείνει άλλωστε και ο Συνήγορος του Παιδιού, πολλά κράτη στην Ευρώπη το εφαρμόζουν και αν δεν κάνω λάθος, όπως έχω πληροφορηθεί, παρόμοιο μέτρο πρόσφατα εισήγαγε και η Κύπρος.

Κλείνοντας, αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να κάνω την εξής παρατήρηση: Ενώ το συγκεκριμένο νομοσχέδιο παρέχει σχετικά πλήρεις διατάξεις για το θέμα της καταστολής της ενδοοικογενειακής βίας, για το θέμα της πρόληψης αλλά και της προστασίας των θυμάτων παρουσιάζει μεγάλα κενά. Αυτά τα δύο θέματα, δηλαδή το πριν και το μετά, στην πράξη μοιά-

ζουν σχεδόν σαν να μην αφορούν το συγκεκριμένο νομοθέτη και τα αναφέρει με τόσο επιφανειακό τρόπο που θα έλεγε κανείς ότι θέλει να βγάλει την υποχρέωση.

Εκεί όμως πραγματικά νομίζω ότι βρίσκεται το «κλειδί» της όλης υπόθεσης. Ευαισθητοποίηση, εντατική ενημέρωση και ένταξη σχετικών θεμάτων στην εκπαιδευτική διαδικασία με στόχο να αλλάξουμε τη συλλογική νοοτροπία στο μέλλον και κατάλληλες υποδομές τόσο από θεσμούς και φορείς όσο και από στελέχη, ώστε να δημιουργήσουμε το απαραίτητο «δίκτυο» ασφαλείας για τα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας. Αυτά δεν είναι θέματα δευτερεύουσας σημασίας, αλλά θέματα απόλυτης ουσίας κι εκεί πιστεύω ότι υπάρχει ακόμα πολύ μεγάλο και σοβαρό κενό.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε την κυρία συνάδελφο.

Το λόγο έχει ο κ. Ιωαννίδης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε ένα σπουδαίο νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης το οποίο έχει σαν στόχο –και νομίζω πως όλοι συμφωνούμε σ' αυτό– την αυστηρή αντιμετώπιση φαινομένων βίας, που τελούνται εντός των οικογενειακών τειχών και που για πολλούς και διαφορετικούς λόγους έμεναν όχι μόνο ατιμώρητα και ανομολόγητα, αλλά γίνονταν ανεκτά και από τα ίδια τα θύματα.

Ευτυχώς το παρόν σχέδιο νόμου έρχεται να καταπολεμήσει με σαφήνεια και αυστηρότητα τη βία μέσα στην οικογένεια, αντιμετωπίζοντας το φαινόμενο αυτό σαν μία κοινωνική παθολογία όπως ακριβώς είναι και όχι σαν μία ιδιωτική υπόθεση όπου δικαιούμαστε να κωφεύουμε ή να κλείνουμε τα μάτια, ιδιαίτερα όταν έρευνες δείχνουν πως σχεδόν μία στις τρεις ελληνικές οικογένειες έχει κλονιστεί από βίαιη συμπεριφορά κατά συστηματικό τρόπο σε βάρος κυρίως και συνήθως γυναικών, παιδιών, αλλά και ανήλικων ηλικιωμένων.

Άρα, λοιπόν, η πολιτεία οφείλει να θωρακίσει περαιτέρω το θεσμό της οικογένειας οριοθετώντας ένα ασφαλές και υγιές περιβάλλον για τα παιδιά και διασφαλίζοντας τα ατομικά δικαιώματα και την προσωπική αξιοπρέπεια των μελών της. Πρόκειται για ένα νομοθέτημα που προχωρά σε κρίσιμες μεταρρυθμιστικές τομές επιφέροντας αυστηρότερες ποινές, ενώ ταυτόχρονα θέτει και προβλέπει συγκεκριμένες διαδικασίες για την προστασία, τη στήριξη και τη συμπαράσταση στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας.

Θα ήθελα να αναφερθώ εν τάξει σε ορισμένες απ' αυτές τις πρωτοποριακές, θα έλεγα, προβλέψεις. Είναι σημαντικό ότι μία αξιόποινη πράξη ενώπιον ανηλίκου για πρώτη φορά αντιμετωπίζεται ως αξιόποινη πράξη ενδοοικογενειακής βίας που τελείται ενώπιον ανηλίκου σε βάρος άλλου μέλους της οικογένειάς του, άρα πράξη που δεν αφορά άμεσα τον ίδιο τον ανήλικο, δεδομένου πως είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο ότι τέτοιες πράξεις, τέτοια βιώματα και τέτοιες σκληρές επηρεάζουν αρνητικά τα παιδιά στην ψυχοκοινωνική τους εξέλιξη, ενώ υπάρχει πάντα ο κίνδυνος της αναπαραγωγής αντίστοιχων φαινομένων.

Ομοίως, με αυστηρό τρόπο αντιμετωπίζονται και πράξεις ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος μελών οικογένειας που δεν είναι σε θέση να υπερασπιστούν τον εαυτό τους, όπως υπερήλικες, ασθενείς, ανάπηροι, ενώ παρέχεται και αυξημένη προστασία στην έγκυο.

Εδώ θέλω να τονίσω –γιατί πραγματικά θεωρώ πως είναι πολύ σημαντικό– ότι αυτές οι προβλέψεις ισχύουν και όταν ο δράστης εργάζεται σε φορέα παροχής κοινωνικής φροντίδας και προστασίας ανεξαρτήτως νομικού καθεστώτος και προβαίνει σε πράξεις βίας σε βάρος ατόμων που διαμένουν σε τέτοιους φορείς. Δεν χρειάζεται βέβαια να θυμίσω πόσες τέτοιες υποθέσεις που αφορούν οίκους ευγηρίας και άλλα παρεμφερή ιδρύματα έχουν κατά καιρούς δει το φως της δημοσιότητας με θύματα ανήλικα άτομα, τα οποία πρέπει να ταυχάνουν ιδιαίτερης και αυξημένης στοργής, προστασίας και μέριμνας.

Επίσης, μία άλλη μεταρρυθμιστική τομή που εισάγεται είναι ο θεσμός της ποινικής διαμεσολάβησης. Αφορά εγκλήματα ενδο-

οικογενειακής βίας που έχουν πλημμεληματικό και όχι κακουρηγματογόνο χαρακτήρα, όπου τα δύο μέρη –δράστης και θύμα– έχουν τη δυνατότητα ενώπιον του αρμόδιου εισαγγελέα και με τη βοήθεια ειδικών να ερευνήσουν τα περιθώρια αποκατάστασης της οικογενειακής ηρεμίας.

Ομοίως για πρώτη φορά απαγορεύεται ρητά η σωματική βία σε βάρος ανηλίκων ως μέσο σωφρονισμού. Εδώ η χώρα μας εναρμονίζεται με τις συστάσεις της Επιτροπής για τα δικαιώματα του παιδιού του Ο.Η.Ε. προς την Ελλάδα, αλλά και του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και με τη δημόσια θέση του Συνηγόρου του Πολίτη για τα δικαιώματα του παιδιού. Είναι απαραίτητο να καταλάβουμε όλοι μας ότι στο πλαίσιο της ανατροφής και τις διαπαιδαγώγησης των παιδιών μας η σωματική τιμωρία είναι απορριπτέα, ότι μπορεί να οδηγήσει σε άλλοι είδους συμπεριφορές και αποτελέσματα και άρα πρέπει να επιλέγονται άλλα, μη βίαια μέτρα διαπαιδαγώγησης.

Πριν κλείσω, θα ήθελα να αναφερθώ και στην τροπολογία που κατέθεσε ο Υπουργός. Φαντάζομαι ότι θα γίνει εκτενής αναφορά κατά τη συζήτηση επί των άρθρων. Αυτή η τροπολογία αφορά την παιδοφιλία και κάθε κατάχρηση της γενετήσιας ζωής του ανηλίκου προς ικανοποίηση ηδονιστικών σκοπών. Πρόκειται για μία ρύθμιση, κατά την άποψή μου σωστή, που λαμβάνει υπόψη την πραγματικότητα και τα δεδομένα όπως διαμορφώνονται, αφενός λόγω της έκθεσης και της ένταξης του ανηλίκου σε πολλά διαφορετικά κοινωνικά περιβάλλοντα και αφετέρου την ευρύτατη χρήση του διαδικτύου με τους κινδύνους που η μη ορθή χρήση του συνεπάγεται.

Έχω τονίσει και στο παρελθόν από το Βήμα της Βουλής ότι όσο η τεχνολογία κάνει προόδους, δυστυχώς το νομοθετικό μας «οπλοστάσιο» καθίσταται ανεπαρκές να παρακολουθεί τις μορφές που λαμβάνουν αυτού του είδους τα εγκλήματα σε βάρος των παιδιών, δεδομένης κιόλας της αρρωστημένης φαντασίας όλων όσοι εμπλέκονται σε τέτοιες δραστηριότητες. Είναι σημαντικό, λοιπόν, να λαμβάνουμε όλα εκείνα τα μέτρα, ώστε όπου μπορούμε να προλαμβάνουμε τέτοια φαινόμενα και να τα κόβουμε στη ρίζα τους.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ**.)

Με την ευκαιρία αυτής της τροπολογίας θέλω να τονίσω πόσο κρίσιμη είναι στην κατεύθυνση αυτή η εκπαίδευση και των ιδίων των γονιών, των εκπαιδευτικών, των παιδιών της ίδιας της κοινωνίας τελικά, ώστε να είμαστε σε εγρήγορση, αλλά και τα ίδια τα παιδιά να αποκτήσουν τα αντανάκλαστικά, ώστε να μπορούν να ξεχωρίζουν παρεκκλίσεις συμπεριφορές που μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τη ζωή τους.

Ψηφίζω το παρόν σχέδιο νόμου και τάσσομαι υπέρ οποιασδήποτε ρύθμισης που θα κινείται στην κατεύθυνση της «αυστηροποίησης» του νομοθετικού πλαισίου για την παιδοφιλία. Ας μην ξεχνάμε ότι στην Ολλανδία δημιουργήθηκε κόμμα που επιτρέπει τις σεξουαλικές σχέσεις από τα δώδεκα χρόνια και δυστυχώς οι απόψεις του προέδρου του κόμματος αυτού προβάλλονται και στην Ελλάδα από διάφορα μέσα ενημέρωσης.

Τελειώνοντας, κύριε Υπουργέ, θέλω να πω ότι στην Επιτροπή Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για το θέμα της ενδοοικογενειακής βίας είχα προτείνει η γυναίκα ή ο οιοσδήποτε –πιο πολύ όμως είναι για τους ενήλικες– να μπορεί να πηγαίνει σε θεσμοθετημένο ψυχίατρο ή ψυχολογική και να καταγγέλλει το γεγονός την πρώτη φορά –υπάρχει το επαγγελματικό απόρρητο και στη συνέχεια να ενημερώνεται ο άντρας. Είναι πολύ βασικό το να έχει ενημερωθεί θεσμικά κάποιος. Τη δεύτερη φορά, όταν επαναληφθεί πλέον το φαινόμενο της βίας, από και πέρα θα γίνει δημόσιο και θα ακολουθήσει το δρόμο της δικαιοσύνης, γιατί οι περισσότεροι πιστεύουν ότι δεν θα καταγγελλεί, ότι οι γυναίκες ντρέπονται. Γι' αυτόν το λόγο είναι πολύ σοβαρό να υπάρχει κάποιος όπου θα μπορούν να το πουν, χωρίς να δημοσιοποιηθεί και από και πέρα να ενημερωθεί και ο θύτης ότι πλέον δεν είναι μυστικό της οικογένειας.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνε-

δρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, δέκα μαθητές και μαθήτριες από την πόλη Ζάγκρενχάουζεν της Γερμανίας και πέντε συνοδοί καθηγητές. Στη χώρα μας φιλοξενούνται από το Γ' γυμνάσιο Χαϊδαρίου Αττικής.

Η Βουλή τους καλωσορίζει!

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει η Βουλευτής κ. Χρυσή Καρύδη.

ΧΡΥΣΗ ΚΑΡΥΔΗ: Κυρίες και κύριοι, η ενδοοικογενειακή βία, η βία κατά των γυναικών και των παιδιών είναι ένα ευρύτατα διαδεδομένο φαινόμενο σε όλες τις κοινωνίες. Αποτελεί μια από τις πιο ακοήθεις καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων επειδή διαπράττεται, όχι από ξένους, αλλά από μέλη της ίδιας της οικογένειας και έχει επιπτώσεις στη φυσική και συναισθηματική υγεία γυναικών και παιδιών γιατί υπονομεύει την αυτοεκτίμηση και τη δυνατότητά τους για ομαλή ανάπτυξη.

Πολλοί άνθρωποι υποτιμούν το πρόβλημα ή το θεωρούν κάτι προσωπικό που δεν μπορεί να ενταχθεί στη δικαιοδοσία ενός νομικού συστήματος. Η βία, ωστόσο, δημιουργεί συνθήκες καθήλωσης της ανάπτυξης του ατόμου, αλλά και ολόκληρων κοινωνιών και απειλεί τον κοινωνικό ιστό. Άρα, είναι πολιτικό θέμα που πρέπει να αντιμετωπίζεται. Η αποσιώπηση αυτού του ανομολόγητου εγκλήματος πλήττει τη ζωή, την αξιοπρέπεια και την ελευθερία γυναικών και παιδιών και υποβαθμίζει κάθε κοινωνία ηθικά, πολιτισμικά, οικονομικά και πολιτικά.

Τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία δεν αφήνουν πολλά περιθώρια για αδράνεια. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση τουλάχιστον η μία στις πέντε γυναίκες έχει εμπειρία βίαιης συμπεριφοράς. Στην Ελλάδα το ποσοστό των γυναικών που μοιρολογούν πως έχουν υποστεί κάποιο είδους κακοποίηση είναι μικρότερο, αλλά αυτό πιθανόν οφείλεται στην έλλειψη αξιοπιστίας ερευνών και στη μη καταγγελία των θυμάτων. Όσο καν αν ακούγεται παράδοξο, ο μεγαλύτερος εχθρός μιας γυναίκας που κακοποιείται με οποιονδήποτε τρόπο δεν είναι ο σύντροφός της και θύτης, αλλά η ντροπή και ο φόβος για τις αντιδράσεις του κοινωνικού περίγυρου. Επιπρόσθετα το γεγονός ότι στη χώρα μας οι αρχές βλέπουν την ενδοοικογενειακή βία σαν μια ιδιωτική υπόθεση, έχει παίξει καθοριστικό ρόλο για το μεγάλο ποσοστό ατιμωρησίας που απολαμβάνουν οι δράστες τέτοιων πράξεων.

Ένα επίσης ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι η βία κατά των γυναικών αφορά εν δυνάμει όλες τις γυναίκες. Αντίθετα, με ό,τι πιστεύαμε μέχρι σήμερα, αποτελεί ένα φαινόμενο διαδεδομένο σε όλες τις κοινωνίες και σε όλες τις κοινωνικές τάξεις, ανεξάρτητα από το επίπεδο ανάπτυξης, το βαθμό πολιτικής σταθερότητας, τον πολιτισμό, ή τη θρησκεία. Η διεθνής κοινότητα έχει αναγνωρίσει ότι η βία κατά των γυναικών συνιστά παραβίαση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ήδη, από το 1995, η Παγκόσμια Διάσκεψη για τις γυναίκες στο Πεκίνο καλούσε τα κράτη-μέλη να διασφαλίσουν ειδικότερα το δικαίωμα στην ψυχική, σωματική και σεξουαλική ακεραιότητα όλων των ατόμων, λαμβάνοντας μέτρα πρόληψης, τιμωρίας και εξάλειψης όλων των μορφών βίας. Δέκα χρόνια μετά, σύμφωνα με όλα τα στοιχεία, η βία κατά των γυναικών βρίσκεται σε ανοδική πορεία. Παρά τις συστάσεις διεθνών οργανισμών και παρά την έκταση του φαινομένου, νόμος για την ενδοοικογενειακή βία και η βία λόγω φύλου δεν υπήρχε μέχρι σήμερα στην Ελλάδα. Στοιχείο σοκ αποκαλύπτει επίσης σε έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την έκταση του φαινομένου της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών σε όλες τις χώρες μέλη: Το 10%-20% των παιδιών που ζουν σήμερα στην Ευρώπη, έχουν κακοποιηθεί. Τα στοιχεία για τη χώρα μας είναι ανησυχητικά: Το 16% των κοριτσιών και το 6% των αγοριών έχουν κακοποιηθεί σωματικά ή σεξουαλικά. Έρευνα του Παντείου Πανεπιστημίου δείχνει ακόμη ότι τρεις στους τέσσερις ανθρώπους που γνώριζαν τέτοια περιστατικά αδιαφόρησαν, ενώ οι περισσότεροι δεν έδειξαν ότι εμπιστεύονται την Αστυνομία.

Κυρίες και κύριοι, το σχέδιο νόμου που συζητάμε σήμερα εισάγει πέντε κρίσιμες μεταρρυθμιστικές τομές. Για πρώτη φορά καθιερώνεται ο θεσμός της δικαστικής διαμεσολάβησης προκειμένου για εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας πλημμεληματικού χαρακτήρα. Για πρώτη φορά αντιμετωπίζεται πια ως

έγκλημα οικογενειακής βίας ο εξαναγκασμός σε ερωτική πράξη χωρίς την ελεύθερη βούληση και των δύο συμβίων. Για πρώτη φορά απαγορεύεται ρητά η σωματική βία σε βάρος ανηλίκων ως μέσον σωφρονισμού στο πλαίσιο της ανατροφής τους. Για πρώτη φορά όλο το πλέγμα των μέτρων εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις σταθερής συμβίωσης μεταξύ ανδρός και γυναικός εκτός γάμου. Και τέλος, για πρώτη φορά η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας συνιστά πλέον τεκμήριο κλωνισμού του γάμου.

Η εξαίρεση του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών και των παιδιών είναι ζήτημα υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ζήτημα δικαίου και ζήτημα πολιτισμού. Η κατάθεση του σχεδίου νόμου για τη θεσμική αντιμετώπιση της βίας, ιδιαίτερα κατά των γυναικών στο εσωτερικό της οικογένειας, συνιστά σταθμό σε μια υπόθεση που εκκρεμούσε εδώ και καιρό. Σαν γυναίκα Βουλευτής δεν μπορώ παρά να νιώθω βαθιά ικανοποίηση να εισηγούμαι σήμερα την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επισημάνω τη σημασία της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης των φορέων που θα εμπλέκουν με την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, ώστε τα θύματα να νιώθουν στην ουσιαστική προστασία των αρχών και να περιβάλλονται με απόλυτο σεβασμό, διακριτικότητα και εχεμύθεια. Από την άλλη πλευρά, οι ίδιες οι γυναίκες πρέπει να μάθουν να διεκδικούν τα δικαιώματά τους, να μάθουν ότι μπορούν να καταφεύγουν σε ενέργειες που προβλέπονται από το νόμο που τις προστατεύει.

Είμαι αισιόδοξη ότι στο μέλλον, το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας θα αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά και θα περιοριστεί δραστηρίως.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Υπουργός Δικαιοσύνης, κ. Αναστάσης Παπαληγοπούρας.

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η νομοθετική μας πρωτοβουλία για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας θέτει τον δάκτυλον επί τον τύπον των ήλων ενός προβλήματος που αποτελεί, ουσιαστικά, ακόμη κοινωνικό ταμπού, ενός προβλήματος, του οποίου γνωρίζα την ύπαρξη, αλλά ομολογώ, δεν υποψιαζόμουν την έκτασή. Με συγκλόνισε η συνειδητοποίηση ότι φαινόμενα συστηματικής βάνανσης συμπεριφοράς ταλανίζουν μία στις τρεις οικογένειες και τούτο –πρέπει να υπογραμμίσω– ανεξάρτητα από την οικονομική κατάσταση, από το μορφωτικό επίπεδο των μελών της. Μία στις τρεις οικογενειακές εστίες αποτελεί πεδίο μαρτυρίου με θύματα –ας το πούμε ευθέως– κυρίως γυναίκες, αλλά και ανυπεράσπιστα παιδιά ή ανήμπορους υπερήλικες, άρρωστους μέσα στο σπίτι.

Αυτό μας λένε οι μαρτυρίες, τα στοιχεία, οι έρευνες, που έχουμε στη διάθεσή μας. Είναι η απεχθής πραγματικότητα, είναι ένα από τα πιο σοβαρά και σκοτεινά πρόσωπα της βίας. Πρόκειται για συμπεριφορές που εκδηλώνονται με πολλούς τρόπους και πλήττουν πολλά έννομα αγαθά του προσώπου, από τη ζωή και τη σωματική ακεραιότητα και την υγεία, μέχρι την γενετήσια και την προσωπική ελευθερία.

Όπως έδειξε πρόσφατη έρευνα στην Ευρώπη, βασικό θύμα των μορφών αυτών βίαιης συμπεριφοράς είναι οι γυναίκες και μάλιστα σε ποσοστό 98%!

Αναφέρεται ότι μία στις τέσσερις γυναίκες έχει πέσει θύμα ξυλοδαρμού από το σύζυγο ή το σύντροφό της τουλάχιστον μία φορά στην οικογενειακή ζωή της.

Πρόκειται, λοιπόν, για το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα της λεγόμενης έμφυλης –από το φύλο– εγκληματικότητας. Στη μορφή που μας ενδιαφέρει, η βία αυτή εκδηλώνεται επειδή δράστης και θύμα έχουν συγκεκριμένο φύλο: δράστης ο άνδρας, θύμα η γυναίκα. Το κοινωνικά προκλητικό και απαράδεκτο στη συμπεριφορά του δράστη έγκειται στο γεγονός ότι ο άνδρας που ασκεί τη βία δεν περιορίζεται σ' αυτήν, αλλά τη χρησιμοποιεί ακριβώς για να δημιουργήσει ένα περιβάλλον ελέγχου των πεποιθήσεων και των πράξεων της γυναίκας. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον βίας ο άνδρας-δράστης επιβάλλεται στο θύμα και επιβεβαιώνει την ταυτότητα του φύλου του και τον κυρίαρχο κοινωνικό του ρόλο, αναγκάζοντας τη γυναίκα να

μένει σε υποδεέστερη θέση συγκριτικά με αυτόν.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα της βίας αυτής είναι ότι, όπως αναφέρεται, τα δύο τρίτα των δραστών που κακοποιούν τη γυναίκα τους, κακοποιούν συνήθως και το παιδί τους. Τα δε παιδιά που ζουν σκηνές οικογενειακής βίας έχουν περισσότερες πιθανότητες να καταφύγουν αργότερα και τα ίδια στη βία με πρότυπο ακριβώς αυτό που έχουν βιώσει. Πράγματι, από έρευνα του Τομέα Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών, που διεξήχθη μεταξύ ανηλίκων κρατουμένων στα σωφρονιστικά καταστήματα της χώρας, προκύπτει ότι περίπου ένας στους τρεις ανήλικους που βιαιοπραγεί έχει ο ίδιος υποστεί κακομεταχείριση στο σπίτι του. Είναι σαφές, λοιπόν, ότι απέναντι στην εγκληματικότητα αυτή δεν έχουμε το δικαίωμα να σιωπούμε. Η βία μέσα στην οικογένεια δεν αποτελεί –ας το πούμε ευθέως– ιδιωτική υπόθεση, αλλά σοβαρή κοινωνική παθολογία, γιατί παραβιάζονται τα ατομικά δικαιώματα, βιάζεται η ανθρώπινη αξιοπρέπεια μεγάλου αριθμού γυναικών, παιδιών, ασθενών, ανήμπορων και υπερήλικων μέσα στην ίδια την οικογενειακή τους καθημερινότητα, μέσα στο ίδιο τους το σπίτι. Και αυτό είναι κάτι που μια πολιτισμένη, μια σύγχρονη πολιτεία, δεν μπορεί να ανεχθεί. Είναι κάτι που μια σύγχρονη, δημοκρατική κοινωνία δεν μπορεί να δεχθεί.

Όπως είναι γνωστό, τα τελευταία χρόνια σημειώνεται διεθνώς μια στροφή σε σχέση με την επέμβαση του ποινικού νομοθέτη στα θέματα της οικογενειακής ζωής. Αναγνωρίζεται, δηλαδή, ότι η προσπάθεια των ανθρώπινων δικαιωμάτων βαρύνει σε σημαντικά μεγαλύτερο βαθμό της προστασίας οποιασδήποτε άλλης κατεστημένης κοινωνικής νοοτροπίας ή πρακτικής. Με το νομοσχέδιό μας αυτό επέρχεται, λοιπόν, μία τομή στη μέχρι σήμερα ακολουθούμενη αντεγκληματική πολιτική στο συγκεκριμένο νομοθετικό πεδίο, καθώς οι διατάξεις του νομοσχεδίου μας αυτού εμφορούνται από μία εντελώς διαφορετική φιλοσοφία: εκείνη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Πράγματι, το νομοσχέδιό μας συστρατεύει όλους τους φορείς της πολιτείας σε μια προσπάθεια να αντιμετωπιστούν αυστηρά και αποφασιστικά τα ακραία φαινόμενα αυταρχισμού και αυθαιρεσίας μέσα στην ελληνική οικογένεια, σε μια προσπάθεια να προστατευθούν αποτελεσματικά τα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας, να ακουστούν καθαρά οι μέχρι σήμερα σιωπηλοί μάρτυρες μιας, σε ορισμένες περιπτώσεις μόνο κατ' όνομα, οικογενειακής ζωής.

Στόχος μας είναι πρώτον, η περιφρούρηση της σωματικής ακεραιότητας, της ελευθερίας, της αξιοπρέπειας και της αυτοδιάθεσης του ατόμου μέσα στα οικογενειακά τείχη. Δεύτερον, η προστασία ιδιαίτερα της γυναίκας, σε βάρος της οποίας συνήθως εκδηλώνεται –όπως είπα– η ενδοοικογενειακή βία, με αποτέλεσμα την παραβίαση της συνταγματικής αρχής της ισότητας των δύο φύλων και την παρεμπόδιση της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας της γυναίκας. Τρίτον, η προστασία της σωματικής, αλλά και της ψυχικής υγείας του παιδιού. Και τέλος τέταρτον, η οριοθέτηση ενός υγιούς οικογενειακού περιβάλλοντος.

Δεν επιθυμούμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να περιοριστεί το νομοθέτημα αυτό σε κατασταλτικά μέτρα. Αντίθετα, έχουμε την πίστη ότι θα λειτουργήσει τόσο συμβολικά, απαξιωνοντας δηλαδή κάθε μορφή βίας που ασκείται μέσα στην οικογένεια, όσο και παιδαγωγικά. Θέλουμε να στείλουμε το μήνυμα ότι τα ατομικά δικαιώματα δεν σταματούν στην πόρτα, στο κατώφλι της οικογένειας. Η οικογένεια δεν μπορεί να είναι ο τόπος, στον οποίο μπορεί κανείς ελεύθερα, ακώλυτα, ατιμώρητα να καταπατά την ανθρώπινη ελευθερία, η οποία –κακά τα ψέματα– είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη.

Από την άλλη πλευρά, δεν πρέπει να δοθεί η εντύπωση ότι τα προβλήματα της οικογένειας, που σχετίζονται με την ενδοοικογενειακή βία, επιλύονται ως διά μαγείας με την ψήφιση ενός νόμου. Η Κυβέρνηση δεν χρησιμοποιεί το νομοθετικό ακτιβισμό για να δώσει την εντύπωση ότι τάχα σύνθετα κοινωνικά φαινόμενα επιλύονται με τον τρόπο αυτό. Αντίθετα, αποβλέπουμε να αντιμετωπίσουμε το διαπιστωμένο σήμερα νομοθετικό κενό σε δύο ειδικότερα κατευθύνσεις: πρώτον, να εκσυγχρονίσουμε το κατασταλτικό οπλοστάσιο της πολιτείας και δεύτερον, να τονώ-

σουμε την πρόληψη στο συγκεκριμένο πεδίο, ενισχύοντας τη νομική θέση, τα δικαιώματα των θυμάτων και δι' αυτών την κοινωνική συνοχή της οικογένειας. Στο πλαίσιο αυτό το νομοθέτημά μας εισάγει έξι κρίσιμες μεταρρυθμιστικές τομές, στις οποίες θέλω να σταθώ ιδιαίτερα:

Τομή πρώτη: Για πρώτη φορά αντιμετωπίζεται πλέον ως έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας ο εξαναγκασμός σε ερωτική συνεύρεση, χωρίς την ελεύθερη βούληση και των δύο συζύγων, σύμφωνα με αυτά που ισχύουν σε όλη την Ευρώπη. Είναι σαφές ότι καμιά κοινωνική αντίληψη δεν μπορεί σήμερα πλέον να δικαιολογήσει το συζυγικό βιασμό. Και το απαράδεκτο είναι ότι για την απεχθή πράγματι αυτή πράξη υπήρχε σοβαρό κενό στην ποινική μας νομοθεσία, αφού μέχρι σήμερα δεν εδιώκετο ποινικά, αλλά σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούσε να αντιμετωπιστεί είτε ως παράνομη βία είτε ως σωματική βλάβη.

Τομή δεύτερη: Για πρώτη φορά αποδοκιμάζεται ρητά η σωματική βία σε βάρος ανηλίκων ως μέσο σωφρονισμού, τάχα στο πλαίσιο της ανατροφής τους. Στο νομοσχέδιό μας ορίζεται ρητά ότι η άσκηση της βίας αυτής μπορεί πλέον να οδηγήσει στην ολική ή μερική αφαίρεση από τον βιαιοπραγούντα γονέα της γονικής μέριμνας. Η χώρα μας εναρμονίζεται έτσι με τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Επιτροπής του Ο.Η.Ε. για τα δικαιώματα του παιδιού, καθώς επίσης και με τη δημόσια πια θέση του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη.

Τομή τρίτη: Για πρώτη φορά, τα πλημμελήματα της απλής και της επαναλαμβανόμενης όλως ελαφράς σωματικής βλάβης, της απειλής και της προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας, που τελούνται μέσα στην οικογένεια, τιμωρούνται ως αυτεπαγγέλτως διωκόμενα εγκλήματα. Για την αποτελεσματικότερη προστασία των θυμάτων ορίζεται επιπλέον ότι στα εγκλήματα αυτά θα εφαρμόζεται εφεξής υποχρεωτικά η διαδικασία των επ' αυτοφώρω καταλαμβάνομένων εγκλημάτων. Θυμίζω ότι μέχρι σήμερα διώκονταν μόνο κατ' έγκληση τα αδικήματα αυτά.

Τομή τέταρτη: Για πρώτη φορά διευρύνεται η έννοια του θύματος -και αντίστοιχα η έννοια του κατά το Αστικό Δίκαιο παθόντος- αφού αναγνωρίζεται ευθέως ότι θύμα δεν είναι μόνο ο καθ' ου άμεσα ασκείται η ενδοοικογενειακή βία, αλλά ότι η συμπεριφορά αυτή έχει σοβαρές επιπτώσεις και στον ψυχικό κόσμο του ανήλικου που γίνεται μάρτυρας της βίας. Ως θύμα, λοιπόν, της ενδοοικογενειακής βίας αναγνωρίζεται και ο ανήλικος ενώπιον του οποίου τελείται η πράξη της βίας.

Τομή Πέμπτη: Για πρώτη φορά όλο το πλέγμα των μέτρων προστασίας που προβλέπεται από το νομοσχέδιο αυτό, δεν εφαρμόζεται μόνο στην τυπική μετά από γάμο οικογένεια, αλλά επεκτείνεται και στη λεγόμενη μονογονεϊκή οικογένεια, ενώ περιλαμβάνει επίσης και τις περιπτώσεις σταθερής συμβίωσης μεταξύ ανδρός και γυναικός εκτός γάμου.

Τομή έκτη: Για πρώτη φορά καθιερώνεται ο πρωτοπόρος θεσμός της ποινικής διαμεσολάβησης προκειμένου για εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας πλημμεληματικού χαρακτήρα, όχι βέβαια για βαριά εγκλήματα, για κακουργήματα δηλαδή.

Με την ποινική διαμεσολάβηση, δράστης και θύμα καλούνται από τον αρμόδιο εισαγγελέα προκειμένου να ερευνηθούν όλες οι δυνατότητες για την αποκατάσταση αρμονικής συμβίωσης και οικογενειακής ειρήνης. Εφόσον το θύμα δώσει τη συγκατάθεσή του στη διαδικασία αυτή -διότι αν δεν τη δώσει η δίκη διεξάγεται κανονικά- τότε συμβαίνουν σωρευτικά δύο πολύ σημαντικά πράγματα: αφενός μεν το θύμα ικανοποιείται αμέσως οικονομικά, χρηματικά, δηλαδή χωρίς τις χρονοβόρες αστικές διαδικασίες αφετέρου δε ο δράστης υπάγεται σε ειδικό συμβουλευτικό θεραπευτικό πρόγραμμα που παρέχει δημόσιος φορέας. Με τον τρόπο αυτό ο δράστης αντιλαμβάνεται ότι η συμπεριφορά του δεν είναι απλώς κοινωνικά απαράδεκτη, αλλά και ψυχολογικά, ψυχιατρικά προβληματική.

Με το νομοσχέδιό μας, λοιπόν, το ενδοοικογενειακό πρόβλημα δεν αντιμετωπίζεται μόνο κατασταλτικά, αλλά και προληπτικά, αφού η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι περίπου οι μισοί από τους δράστες που παρακολουθούν θεραπευτικά προγράμματα στο πλαίσιο ποινικής διαμεσολάβησης, δεν υποτροπιάζουν.

Πέραν αυτού, ελπίζουμε ότι ο θεσμός αυτός της ποινικής διαμεσολάβησης θα λειτουργήσει στην πράξη και ως αντίβαρο

στο αυτεπάγγελτο της δίωξης των πλημμελημάτων ενδοοικογενειακής βίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρά τις αυστηρές ποινές που προβλέπει το νομοσχέδιό μας, σημείωσα ότι μέλημά του δεν είναι μόνο η καταστολή. Πράγματι, ως βασικός στόχος του είναι και η ενεργή κοινωνική προστασία, η στήριξη, η συμπαράσταση στα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας. Και γι' αυτό προβλέπεται η υποχρέωση της Αστυνομίας να ενημερώνει το θύμα για τις δυνατότητες παροχής σ' αυτό πλήρους ειδικής, αλλά κυρίως της αναγκαίας υλικής συμπαράστασης από τους υφιστάμενους προνοιακούς και κοινωνικούς φορείς της πολιτείας και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η κοινωνική στήριξη των κακοποιηθέντων μέσα στην οικογένεια επιχειρείται με τηλεφωνική γραμμή άμεσης κοινωνικής βοήθειας -ο αριθμός τηλεφώνου 197- με τα υπάρχοντα σήμερα Κέντρα Κοινωνικής Στήριξης, με τους Συμβουλευτικούς Σταθμούς, με τους Ξενώνες Φιλοξενίας, με τις Υπηρεσίες Διαχείρισης Κρίσεων. (όπως ενδεικτικά το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας -το Ε.Κ.Α.Κ.Β.- οι δύο Συμβουλευτικοί Σταθμοί Κακοποιημένων Γυναικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, τα έξι νέα Κέντρα Συμβουλευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών του Κέντρου Ισότητας σε Κομοτηνή, Βόλο, Πρέβεζα, Άμφισσα, Καλαμάτα και Ηράκλειο, το Γραφείο Ισότητας του Δήμου Αθηναίων, το Κέντρο Στήριξης Οικογένειας της Αρχιεπισκοπής, ο Ξενώνας του Δήμου Αθηναίων, ο Ξενώνας της Αρχιεπισκοπής, οι Ιατροπαιδαγωγικοί Σταθμοί, η Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων, οι κατά τόπους εισαγγελείς ανηλίκων, το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, διάφορα άλλα σωματεία, εστίες κ.λπ.)

Υποχρεούνται επίσης οι δάσκαλοι και οι καθηγητές των δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων, καθώς και οι υπεύθυνοι των ομάδων προσχολικής αγωγής να ενημερώνουν αμέσως τις εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές, όταν διαπιστώνουν σωματική κακοποίηση μαθητή τους από μέλος της οικογένειάς του.

Προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής από το δικαστήριο συγκεκριμένων περιοριστικών όρων, όπως παραδείγματος χάρη η απομάκρυνση του υπαίτιου από την οικογενειακή κατοικία, η απαγόρευση προσέγγισής του στο χώρο της κατοικίας ή και της εργασίας του θύματος και άλλα ανάλογα, με σκοπό την άμεση προστασία, την αποτελεσματική προστασία του θύματος και των άλλων μελών της οικογένειας από τον δράστη που βιαιοπραγεί.

Προβλέπεται ακόμη η αναστολή της έναρξης του χρόνου παραγραφής των αδικημάτων ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος ανήλικου ώστε να αποτρέπεται το ενδεχόμενο ατιμωρησίας του δράστη. Με τον τρόπο αυτό, ο χρόνος παραγραφής θα αρχίσει να τρέχει από την ενηλικίωση του θύματος.

Επιτρέπεται η υπέρ του ανήλικου μη αυτοπρόσωπη κατάθεσή του ως μάρτυρα στο ακροατήριο. Επίσης, θεσπίζεται η ανωμοτί εξέταση των μελών της οικογένειας ως μαρτύρων σε ποινική δίκη.

Τέλος, παρέχεται απαλλαγή του θύματος ενδοοικογενειακής βίας από τα δικαστικά έξοδα για τις άμεσα απαιτούμενες νομικές διαδικασίες, εφόσον το θύμα βρίσκεται σε αποδεδειγμένη αδυναμία να κινήσει τις προβλεπόμενες διαδικασίες για την προστασία του.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μολονότι δεν πρόκειται για αμιγώς ενδοοικογενειακή πράξη, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, η Κυβέρνηση αισθάνθηκε την ανάγκη μιας επείγουσας ρύθμισης και του ειδικού εγκλήματος της παιδοφιλίας, της παιδεραστίας που φαίνεται ότι τον τελευταίο καιρό βρίσκεται και στη χώρα μας σε έξαρση.

Το φαινόμενο αυτό αποτελεί δυστυχώς μία πραγματικότητα απέναντι στην οποία δεν μπορούμε και δεν θέλουμε να στρουθοκαμηλίζουμε. Όταν το κακό χτυπά την πόρτα μας, η σιωπή, η αδράνεια ισοδυναμούν με συνενοχή.

Τα ανήλικα παιδιά μας είναι σήμερα πιο ευάλωτα, είναι πιο ανυπεράσπιστα παρά ποτέ. Τα προστατευτικά τείχη της οικογένειας δεν είναι πια τόσο ισχυρά έναντι των εξωτερικών επιρροών στις οποίες εκτίθεται το παιδί. Στην έξαρση του φαινομένου αυτού έχουν συμβάλει περισσότεροι παράγοντες, όπως είναι

αφενός μεν η μεγαλύτερη κοινωνική κινητικότητα των μελών της οικογένειας και συνακόλουθα η ένταξη του ανήλικου σε περισσότερα κοινωνικά περιβάλλοντα και αφετέρου η εξοικείωση του ανήλικου με τον τρόπο χρήσης του διαδικτύου και η έκθεσή του στους κινδύνους που πηγάζουν από μια εύκολα προσπελάσιμη πλανητική, ανώνυμη, ιδεατή κοινωνία του κυβερνοχώρου.

Το διαδίκτυο, όπως όλοι γνωρίζουμε, χρησιμοποιείται συστηματικά από τους παιδόφιλους ως μέσο διαστροφής του παιδικού ψυχισμού, αλλά και ως μέσο αποπλάνησης ευθές.

Σύμφωνα με διεθνείς επιστημονικές μελέτες, η μία στις πέντε γυναίκες και ο ένας στους δέκα άνδρες υπήρξαν ως ανήλικοι θύματα σεξουαλικής κατάχρησης, θύματα σεξουαλικής ασέλγειας. Μία στις πέντε γυναίκες, ένας στους δέκα άνδρες. Και το πιο ανατριχιαστικό είναι ότι στα οκτώ από τα δέκα καταγγελλόμενα περιστατικά το θύμα γνώριζε το δράστη. Η αύξηση στις μέρες μας του κύκλου των προσώπων εμπιστοσύνης, του κύκλου των προσώπων αναφοράς στα οποία απευθύνεται ο ανήλικος είναι δεδομένη. Και αυτήν την ιδιαιτερότητα των σχέσεων πίστης, αφοσίωσης, αγάπης, αν θέλετε, του ανήλικου οφείλει ως εκ τούτου η πολιτεία να θωρακίσει θεσμικά και να προστατεύσει αποτελεσματικά από καταχρήσεις την αγνότητά του.

Με τη σχετική, λοιπόν, διάταξη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μεταρρυθμίζουμε κατά προτεραιότητα το άρθρο 342 του Ποινικού Νόμου για την κατάχρηση ανηλίκων σε ασέλγεια, ώστε να τεθεί φραγμός σε τέτοια φαινόμενα απαξίωσης της ζωής του ανηλίκου από πρόσωπα που έχουν αναλάβει να τον επιβλέπουν ή να τον φυλάγουν ή να έχουν πάντως μία ιδιαίτερη σχέση εμπιστοσύνης μαζί του. Έτσι, η βασική αξιόποινη πράξη αντιμετωπίζεται πλέον, όχι ως πλημμέλημα, όπως συνέβαινε μέχρι σήμερα, αλλά ως κακούργημα και επιπλέον ως επιβαρυντική περίπτωση του κακούργηματος αυτού αξιολογείται και η τέλεση της πράξης από πρόσωπα του στενότερου κύκλου εμπιστοσύνης ή αναφοράς του ανήλικου. Ως βαρύ πλημμέλημα αντιμετωπίζεται, τέλος, η σύγχρονη διαδικτυακή ή τηλεπικοινωνιακή παιδοφιλία, δηλαδή η μέσω του διαδικτύου ή του κινητού τηλεφώνου ή του εικονοτηλεφώνου -που έρχεται και αυτό- προσπάθεια προσέγγισης ανηλίκων με σκοπό την αποπλάνησή τους σε γενετήσιες πράξεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Τρία λεπτά ακόμα, κύριε Πρόεδρε, αν μπορώ να έχω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης):

Χρέος της πολιτείας είναι να αντιμετωπίσει κατάματα και αποφασιστικά τη σύγχρονη αυτή μάστιγα της παιδοφιλίας πριν αυτή προλάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Είμαστε αποφασισμένοι να κερδίσουμε τον πόλεμο κατά της μάστιγας αυτής εν ονόματι της κοινωνίας. Οδηγός μας είναι η αγωνία, οδηγός μας είναι η οργή των γονιών. Και είμαστε όλοι μας γονείς.

Το νομοσχέδιο, όπως εκπονήθηκε από ειδική επιτροπή που είχε συσταθεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, δόθηκε πριν από μήνες σε όλους τους δημόσιους φορείς, μη κυβερνητικές οργανώσεις κ.λπ. για δημόσια διαβούλευση. Βασικές παρατηρήσεις που προέκυψαν από το διάλογο αυτό ενσωματώθηκαν, όπως ενσωματώθηκαν και κάποιες από τις παρατηρήσεις που ακούστηκαν στη διαρκή επιτροπή από εκλεκτούς συναδέλφους.

Έχουμε την πεποίθηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι με το νομοσχέδιο αυτό η χώρα μας πρωτοπορεί διεθνώς στο πρόβλημα της αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας, όπου μέχρι σήμερα παρατηρούνταν σημαντικά νομοθετικά κενά. Επιχειρούμε, με όλα τα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας, να διασφαλίσουμε σχέσεις βασισμένες στην ατομική αξιοπρέπεια, την προσωπική αυτοδιάθεση και την αυτοεκτίμηση μέσα στην ελληνική οικογένεια και άρα στην ελληνική κοινωνία γενικότερα. Αφουγκραστήκαμε με την καρδιά και το νου τις χιλιάδες γυναίκες, τα πολλά παιδιά, τους ανήλικους ηλικιωμένους που βιώνουν την οικογενειακή τους ζωή σ' ένα ανείπωτο μέχρι σήμερα δράμα.

Θέτουμε, λοιπόν, στην κρίση του Κοινοβουλίου ένα από κάθε άποψη ισορροπημένο και σύγχρονο νομοθέτημα και πιστεύω ότι όλες οι πολιτικές δυνάμεις, όπως φάνηκε ακόμα και από την ακρόασή τους στη Βουλή, όπως και όλοι οι κοινωνικοί φορείς, αλλά και οι πολίτες, θα στηρίξουν αυτήν την προσπάθεια, προκειμένου να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά αυτό το απαράδεκτο φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας, προκειμένου να δώσουμε στα θύματα της ενδοοικογενειακής βαναυσότητας φωνή, προκειμένου να τους δώσουμε δικαιώματα, προκειμένου να τους δώσουμε κρατική αρωγή.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Χαράλαμπος Καστανίδης.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ενδοοικογενειακή βία προφανώς είναι ένα υπαρκτό κοινωνικό φαινόμενο που χρήζει αντιμετώπισης. Το θέμα είναι πώς; Με βάση την κοινωνική μας εμπειρία γνωρίζουμε ότι η ενδοοικογενειακή βία αφορά κυρίως τα ανήμπορα άτομα στο εσωτερικό της οικογένειας, δηλαδή τις γυναίκες, τους γέροντες, τα ανήλικα παιδιά, όπως επίσης και τους ανήμπορους, αυτούς που έχουν παραδείγματος χάριν κινητικές αναπηρίες. Αυτά είναι κυρίως τα άτομα που στο εσωτερικό της οικογένειας χρήζουν της μεγαλύτερης δυνατής υπερασπίσεως και η βία προφανώς αφορά κυρίως αυτά τα πρόσωπα, τα συγκεκριμένα πρόσωπα. Όπως άλλωστε αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, προστατεύεται ένα ευρύτερο φάσμα προσώπων, όπως οι γυναίκες και φυσικά άλλα πρόσωπα, όπως είναι αυτά που πριν κατονόμασα, παιδιά, υπερήλικες, ανήμποροι. Άρα και στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου εξηγείται ότι η προστασία από φαινόμενα ενδοοικογενειακής βίας αφορά τα συγκεκριμένα άτομα που -επαναλαμβάνω- έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη.

Αυτό που υποτίθεται ότι επιδιώκεται από το συζητούμενο νομοσχέδιο επιτυγχάνεται με τις ρυθμίσεις που εισηγείται η Κυβέρνηση και ο κύριος Υπουργός Δικαιοσύνης; Φοβάμαι ότι οδηγούμαστε σε εξαιρετικές αντινομίες, κύριε Υπουργέ, σε επέκταση των ποινών επί δικαίων και αδικών και σε εξυπηρέτηση στόχων που υπερβαίνουν αυτούς που αναγγείλατε λίγο πριν από το Βήμα αυτό, αλλά και με την αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου.

Θα σας δώσω μερικά παραδείγματα, για να είναι σαφές τι ακριβώς ισχυρίζομαι. Στην έννοια της οικογένειας σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 1 περιλαμβάνονται οι σύζυγοι ή οι γονείς και συγγενείς α' βαθμού μέχρι και τα εξ υιοθεσίας τέκνα τους. Ας πάρουμε, λοιπόν, ένα παράδειγμα. Ένας μεσήλικας γονέας πατέρα, ας πούμε πενήντα ή πενήντα πέντε ετών, ασκεί βία στον ενήλικα γιό του τριάντα περίπου ετών και του προκαλεί σωματική βλάβη. Όπως γνωρίζετε, ο υιός ανήκει στην οικογένεια όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1 περίπτωση α' του συζητούμενου νομοσχεδίου.

Ο πενήνταπεντάχρονος λοιπόν, ο μεσήλικας γονέας προκαλεί σωματική βλάβη στον 30χρονο γιο του που έχει δική του οικογένεια, δεν συνοικεί, ζει δηλαδή σε άλλο σπίτι και έχει την ανεξαρτησία του. Σύμφωνα με τις προβλέψεις σας, δεν θα τιμωρηθεί με ποινή φυλακίσεως μέχρι τρία χρόνια, όπως μέχρι τώρα προβλεπόταν, αλλά με ποινή φυλακίσεως μέχρι πέντε χρόνια.

Σας ερωτώ: ο τριαντάχρονος γιος που έχει ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, δεν συνοικεί με τον γονέα που του προκάλεσε σωματική βλάβη ανήκει στην κατηγορία των συγκεκριμένων και ανήμπορων ατόμων που θέλετε να προστατέψετε σε περίπτωση ενδοοικογενειακής βίας; Σ' αυτήν την κατηγορία ανήκει; Εάν ανήκει σ' αυτήν την κατηγορία δεν υπάρχει καμία συμβατή περιγραφή με όσα προηγούμενους εσείς είπατε, με όσα υποστηρίζετε στο νομοσχέδιό σας.

Θα δώσω ένα δεύτερο παράδειγμα. Ένας ενήλικας υιός που σπουδάζει στο πανεπιστήμιο, βάλετε είκοσι-εικοσιδύο χρονών, εκνευρίζεται -έχω δανειστεί και εγώ το παράδειγμα- από τη συνεχή πίεση του γονέα του να πάει καλά στις σπουδές του. Ο εκνευρισμός αυτός τον οδηγεί σε προσβολή του γονέα, με ταπεινωτικά λόγια που ανάγονται στη γενετήσια ζωή του. Μια

μικρή παρένθεση: η περιγραφή «με ιδιαίτερα ταπεινωτικά λόγια που ανάγονται στην γενετήσια ζωή του» είναι ασαφής περιγραφή, ποινικά αδόκιμη, αξιολογήσιμη με τρόπο που δεν γνωρίζουμε από τη δικαιοσύνη. Δηλαδή η αξιολόγηση θα διαμορφωθεί από τη δικαιοσύνη. Δεν είναι ένας συνήθης όρος και περιγραφή στο ποινικό μας σύστημα. Όμως επανέρχομαι στον αρχικό μου συλλογισμό. Με βάσεις τις προτεινόμενες διατάξεις ο εκνευρισμένος νεαρός φοιτητής, που προσέβαλε με τον τρόπο που περιέγραψα το γονέα του, θα τιμωρηθεί με μεγαλύτερη ποινή φυλάκισης, απ' ό,τι μέχρι τώρα με τη διάταξη περί εξυβρίσεως που επιβάλλει φυλάκιση το πολύ ενός έτους. Θα υποστεί δηλαδή τώρα φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

Στο μυαλό σας είχατε, κύριε Υπουργέ, εσείς και οι συνεργάτες σας ότι χρήζει ειδικής προστασίας, πέραν των ισχυουσών διατάξεων του Ποινικού Κώδικα, ο υιός που σπουδάζει έναντι του πατρός τον οποίο προσβάλλει με τον τρόπο αυτό; Αυτό είχατε στο μυαλό σας; Χρήζει δηλαδή περαιτέρω προστασίας;

Θα έδινα και ένα ακόμα παράδειγμα από την ακριβώς αντίστροφη οπτική γωνία. Η οικογένεια σύμφωνα με τα όσα ορίζετε και πάλι στη περίπτωση 2 α' περιλαμβάνει και τα εξ υιοθεσίας τέκνα. Δηλαδή ορίζετε ότι η οικογένεια αποτελείται από τους γονείς και τα εξ υιοθεσίας τέκνα. Προφανώς υπονοείτε ότι δεν αποτελούν οικογένεια μεταξύ τους τα εξ υιοθεσίας τέκνα, γιατί αλλιώς η διατύπωση της είναι λάθος. Να μην συλλαμβάνετε ως οικογένεια τον γονέα, πατέρα ή μητέρα και τα εξ υιοθεσίας τέκνα, αλλά δεν συλλαμβάνετε ως οικογένεια μεταξύ τους τα εξ υιοθεσίας τέκνα. Αυτό σας οδηγεί στο εξής παράδοξο: Ένα εξαρτημένο παιδί που υιοθετήθηκε σε βρεφική ηλικία και είναι ανάπηρο έστω ότι κακοποιείται από τον αδελφό του. Πρέπει να σας πω ότι αυτός που κακοποιεί τον ανάπηρο ενήλικο εξ υιοθεσίας αδελφό του δεν εμπίπτει στις διατάξεις του νομοσχεδίου σας, ενώ εμπίπτει η κακή και βάνουση συμπεριφορά του γονέα προς το εξ υιοθεσίας τέκνο.

Σας θέτω και πάλι το ερώτημα, ποιον θέλετε να προστατεύσετε; Εάν επαναλαμβάνω κακοποιηθεί το εξ υιοθεσίας τέκνο από τον πατέρα ή την μητέρα, τότε προστατεύεται, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που εισηγήσθε. Αν όμως ο αδελφός κακοποιήσει, εξαρτώμενο από αυτόν, ένα ανάπηρο παιδί που είναι εξ υιοθεσίας αδελφός, τον παραπέμπετε σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις.

Θα μπορούσα να αναφέρω και άλλα παραδείγματα. Όμως θα επαναλάβω για μια ακόμα φορά ότι οι επιδιώξεις σας, οι στόχοι σας δεν υπηρετούνται. Τους υπερβαίνετε κατά πολύ και καταλήγουμε σε ένα σύστημα αντινομιών.

Ο στόχος σας και κοινός μας στόχος είναι να υπερασπιστούμε τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας που όντως έχουν ανάγκη. Τα συγκεκριμένα, όμως, άτομα, τα ανήμπορα άτομα, τις γυναίκες, τα ανήλικα παιδιά, τους υπερόλικες. Εσείς όχι μόνο δεν προστατεύετε σε κάποιες περιπτώσεις αυτούς που πράγματι έχουν ανάγκη αλλά, αντιθέτως, επιβάλετε προστασία σε εκείνους που δεν χρήζουν προστασίας.

Η επαύξηση των ποινών –ο' αυτό θα επανέλθω μετά- δεν είναι η καλύτερη επωδός μιας πολιτικής. Μια από τις χειρότερες παρεμβάσεις που κάνετε είναι ότι για τις περιπτώσεις των άρθρων 6,7,9 και 10 προβλέπετε αυτεπάγγελτη δίωξη και όχι έγκληση όπως ισχύει μέχρι τώρα.

Για να χρησιμοποιήσω ένα ακόμα παράδειγμα, αν κάποιος τελέσει το αδίκημα της απειλής σε βάρος του ενήλικα αδελφού του, με τον οποίον συνοικεί, αυτός πλέον θα αντιμετωπίζει φυλάκιση μέχρι πέντε ετών, ενώ τώρα θα αντιμετώπιζε ποινή φυλάκισης όπως ορίζει το άρθρο 333, μέχρι ένα έτος.

Προσέξτε, δεν δίνεται στον απειληθέντα η δυνατότητα αξιολόγησης, να δει μήπως λάθος τρόμαξε ή απειλήθηκε ώστε να προχωρήσει μετά, κατόπιν δεύτερης σκέψης σε έγκληση. Ένας τρίτος γείτονας μπορεί να το πει σε στιγμή οικογενειακής όξυνσης και να λειτουργήσει αυτεπαγγέλτως ο εισαγγελέας. Ποιο είναι το στοιχείο που επιβάλλει τέτοια ρύθμιση, για να φτάσουμε στην ειδική περίπτωση; Το ότι συνοικούν; Αν ένας αδελφός τρομάξει τον αδελφό του ή τον απειλήσει, τελέσει δηλαδή το αδίκημα της απειλής και δεν συνοικούν τα αδέρφια, πάμε στις κανονικές διατάξεις;!

Το στοιχείο της συνοικήσεως, κύριε Υπουργέ, τι ρόλο παίζει στην κρίση σας ή στην κρίση όσων συνέταξαν το νομοσχέδιο; Είναι ο αποφασιστικός παράγων ώστε τη μια φορά, επειδή έχουμε συνοίκηση, να προβλέπεται αυτεπάγγελτη δίωξη και όταν δεν υφίσταται συνοίκηση να απαιτείται έγκληση; Στη μια περίπτωση, με μόνο το στοιχείο της συνοικήσεως διαφορά, να έχουμε ποινή φυλάκισης μέχρι ένα έτος, αλλά στην άλλη περίπτωση να έχουμε μέχρι πέντε χρόνια; Τι ακριβώς ρυθμίζετε; Πού τα βρήκατε αυτά;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι προφανές ότι εδώ, παρά το σωστό χαρακτήρα της ποινικής διαμεσολαβήσεως, τον οποίο επαινώ, σε ό,τι αφορά την αυτεπάγγελτη δίωξη, κάνετε ολέθριο λάθος.

Κύριε Υπουργέ, επειδή είναι και έγκριτοι άνθρωποι γύρω σας θα σας διαβάσω κάτι που θα το κατανοήσουν όλοι.

Άρθρο 6 «Το μέλος της οικογένειας το οποίο προξενεί σε άλλο μέλος αυτής σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του... τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους». Δηλαδή αν η μητέρα προκαλέσει σωματική βλάβη στο ανήλικο παιδί της τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους. Πάτε στην παράγραφο 3. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου τελέστηκε ενώπιον ανήλικου, η ποινή είναι τουλάχιστον δυο ετών. Δηλαδή θεωρείτε ότι ένα έγκλημα που τελείται και βλέπεται από το ανήλικο πρέπει να τιμωρείται περισσότερο απ' ό,τι αν τη βία την υφίσταται το ίδιο το ανήλικο παιδί; Αυτό θέλετε; Επαναλαμβάνω άρθρο 6 παράγραφος 1: «το μέλος της οικογένειας το οποίο προξενεί σε άλλο μέλος αυτής σωματική κάκωση ή βλάβη», σε ένα ανήλικο παιδί, «τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους». Το άρθρο 6, παράγραφος 3: λέει ότι αν η πράξη της πρώτης παραγράφου τελέστηκε σε βάρος εγκύου ή ενώπιον ανήλικου μέλους της οικογένειας, τότε τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών.

Δηλαδή, ένα ανήλικο παιδί που βλέπει πρέπει να προστατευθεί περισσότερο από ένα ανήλικο παιδί που υφίσταται την πράξη της βίας. Σας αρέσει αυτή η αντινομία; Είναι κάτι που σας είναι αποδεκτό; Ας τη νομοθετήσουμε!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μου επιτρέψετε να κάνω μερικές γενικές παρατηρήσεις. Η Κυβέρνηση έχει μία τάση να αντιμετωπίζει τα εγκληματικά φαινόμενα με διαρκή επαύξηση των ποινών. Αυτή η αντιμετώπιση δεν είναι σωστή. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να χρειάζεται, αλλά ως γενικευμένη τάση του ποινικού νομοθέτη, είναι λάθος.

Για παράδειγμα, η αντιμετώπιση του τρομοκρατικού φαινομένου δεν γίνεται με τις διαρκώς επαυξανόμενες ποινές. Η αντιμετώπιση της διαφθοράς δεν γίνεται με το να αυξάνεις τις ποινές, αλλά με την εξεύρεση εκείνων των πραγματικών θεσμών ή την οργάνωση εκείνων των μηχανισμών που επεμβαίνουν στην πηγή παραγωγής της διαφθοράς.

Το πρόβλημά μας δεν είναι να αυξήσουμε τις ποινές, μιλώντας παραδείγματος χάριν για τη διαφθορά, αλλά να επέμβουμε στις σχέσεις εκείνες πολιτικής και οικονομικής εξουσίας, που έχουν ως αποτέλεσμα να παράγονται φαινόμενα διαφθοράς. Να επέμβουμε στο σημείο επαφής της πολιτικής και οικονομικής εξουσίας με συγκεκριμένους μηχανισμούς και θεσμούς που μπορούν να αποτρέπουν την παραγωγή φαινομένων διαφθοράς. Σε κάθε κοινωνία η αύξηση των ποινών σημαίνει ότι η κοινωνία και η πολιτική συνακόλουθα, είναι αδύναμες να βρουν τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κάθε αύξηση των ποινών σημαίνει ότι βρισκόμαστε ενώπιον μιας αδυναμίας αντιμετώπισης του φαινομένου, προφανώς επειδή πολλαπλασιάζεται. Άρα, η αύξηση των ποινών δεν συνιστά αντιμετώπιση κοινωνικών φαινομένων όπως των εγκληματικών δραστηριοτήτων. Η προσπάθειά μας πρέπει να κατατείνει στο να βρούμε τους θεσμοποιημένους οικονομικούς και κοινωνικούς μηχανισμούς που μπορούν να επέμβουν στην παραγωγή των προβλημάτων.

Ένα νομοσχέδιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για την ενδοοικογενειακή βία θα έπρεπε να ήταν κυρίως –για να καταλήξω και σύμφωνα με αυτά που είπα προηγουμένως- ένα νομοσχέδιο

για τη δημιουργία προληπτικών και αποτρεπτικών μηχανισμών για την ενδοοικογενειακή βία, για να μην κακοποιούνται τα ανήλικα παιδιά και οι γυναίκες, για να υπάρχουν δίκτυα σταθμών που παρέχουν συμβουλή και ψυχολογική υποστήριξη. Αυτό θα έπρεπε να είναι το κύριο μέλημα της πολιτείας -όλων μας, δεν εξαιρώ κανέναν- και όχι η ανάγνωση του προβλήματος σε δεύτερο βαθμό και η επέμβαση σε δεύτερο βαθμό, δηλαδή στο επίπεδο της ποινικής ρύθμισης.

Θα τελειώσω με μία φράση. Πιστεύω ότι συζητάμε με λανθασμένο τρόπο τα θέματα της ενδοοικογενειακής βίας. Προβλέπω ότι πολύ σύντομα ίσως χρειαστεί να συζητήσουμε και ένα νομοσχέδιο για την ενδοκυβερνητική βία, προκειμένου να προστατεύσουμε τα θύματά της!

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Τασούλας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ: Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. νομίζω ότι αδίκησε το σκοπό της αγορεύσεώς του, διότι προσπάθησε κατά τη διάρκεια του 99% του χρόνου της αγορεύσεώς του να βρει με το ζόρι εξαιρετικά τραβηγμένες έως ασύστατες περιπτώσεις αντινομίας, οι οποίες κατά την άποψή του, δήθεν, συνιστούν λόγους νομοτεχνικής υπονομεύσεως του ίδιου του κειμένου του νομοθετήματος.

Ήταν αξιόλογη η προσπάθειά του, αλλά μόνο ως άσκηση «σώνει και καλά» ευρέσεως προβληματικών στοιχείων ενός νομοσχεδίου, που υπό συνθήκες επιβαλλόμενης συναινεσεως και ελλείψεως κοινοβουλευτικής ανασφάλειας, θα έπρεπε να επαινέσει και να συμβάλει στην υπερψήφισή του.

Συνεπώς, αξίζει προσοχής αυτή η προσπάθεια μόνο ως δεινή ρητορική άσκηση «να βγάλουμε από τη μύγα ξύγκι», όπως λέγεται και να καταδείξουμε ότι δήθεν έχει προβλήματα ένα νομοσχέδιο που είναι καινοτομία κοινωνική και νομοθετική. Προβλήματα υπάρχουν μόνο με τρόπο ώστε να επιβάλλεται να έρθει και να ψηφιστεί αυτό το νομοσχέδιο. Έτσι αντιλαμβάνεται κανείς καλόπιστα τα προβλήματα και έτσι αντιλαμβάνεται κανείς το λόγο θεσπίσεως και υπερψηφίσεως αυτού του νομοσχεδίου.

Είναι χαρακτηριστικό ότι και η νομοτεχνική μορφή αυτού του νομοσχεδίου που δεν έρχεται να συμπληρώσει διάφορες διατάξεις σε διάφορους κώδικες, αλλά που έρχεται σαν μία ενότητα, σαν ένα σύνολο άρθρων που θεραπεύουν μία πραγματική ανάγκη, δείχνει τη μεγάλη μέριμνα, τη μεγάλη φροντίδα που προϋπήρξε της ελεύσεως αυτού του νομοσχεδίου εδώ στη Βουλή.

Επίσης, το νομοσχέδιο αυτό δείχνει, ως προς τις αλλαγές που επιφέρει και στο ουσιαστικό και στο δικονομικό δίκαιο, αλλά και στον τομέα της προστασίας δικαιωμάτων μέσω της αναθέσεως στους μηχανισμούς πρόνοιας των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας, ότι συνοδοιπορεί με την κοινωνική πραγματικότητα και διευκολύνει πραγματικές κοινωνικές ανάγκες, χωρίς να είναι ούτε δήθεν μοντέρνο, αλλά και χωρίς να είναι εξαιρετικά καθυστερημένο. Δεν έχει, δηλαδή, την τύχη νομοθετημάτων, τα οποία δεν έχουν την ικανότητα να συνοδοιπορούν, να συμβαδίζουν με την κοινωνική πραγματικότητα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ.)

Η έννοια της καταχρήσεως της γονικής μέριμνας μέσω της ασκήσεως ενδοοικογενειακής βίας ή η έννοια της καταχρήσεως της σχέσης αμοιβαίου σεβασμού που υπάρχει στις συζυγικές σχέσεις, δεν είναι αυτονόητη και δεν υπήρχε πριν από λίγα χρόνια στο θεσμικό μας οικοδόμημα.

Εάν κανείς, κύριε Υπουργέ, ανατρέξει στο οικογενειακό δίκαιο του συμπατριώτη σας εκ Δερβενίου Κορινθίας αιμνήστου Γεωργίου Μπαλή, θα δει ότι περιγράφοντας ο Μπαλής στο Οικογενειακό Δίκαιο του 1956 την έννοια και το περιεχόμενο της «πατρικής εξουσίας», η οποία υπήρχε πριν από την έλευση της γονικής μέριμνας, εξηγούσε ότι και ο σωματικός σφραγισμός δεν είναι κάτι το οποίο αφίσταται της νομιμότητας, αλλά και ότι στην έννοια της επιβλέψεως του γονέα στο παιδί -στην έννοια της επιβλέψεως- περιλαμβάνεται ο έλεγχος και των

συναναστροφών, αλλά και της αλληλογραφίας του. Τότε, αυτά τα πράγματα δεν ήταν τόσο παράξενα όσο ηχούν σήμερα.

Σήμερα, αυτά που θεσπίζετε, κύριε Υπουργέ, είναι απολύτως συμβατά με την κοινωνική πραγματικότητα και δεν περιέχουν τις αντινομίες που «σώνει και καλά» θέλησε να σας προσάψει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Το νομοθέτημα αυτό κατοχυρώνει και ενδυναμώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα ως ένα στοιχείο κατακτημένο, το οποίο δεν είναι δυνατόν να σταματάει μπροστά στο άβατο της οικογένειας. Η οικογένεια δεν είναι πια άβατο για ορισμένα δικαιώματα, τα οποία χρειάζονται προστασία και δεν θίγεται η προστασία της οικογένειας με το να θεσπίσουμε την ισχύ αυτών των δικαιωμάτων εις βάρος ακόμη και της δήθεν συνοχής της οικογένειας.

Δεν υπάρχει δηλαδή κανείς λόγος να αισθάνεται κανείς ότι υπονομεύεται η οικογενειακή συνοχή ή ότι μπορεί να οδηγηθούμε σε καταχρήσεις με το να καθιερώσουμε την άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σαν μια μορφή παράνομης συμπεριφοράς, η οποία πρέπει να τιμωρηθεί. Όπως επίσης και οι δικονομικές διευκολύνσεις, οι επιταχύνσεις των διαδικασιών, όπως επίσης και στο τρίτο κεφάλαιο η προστασία των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας από τους προνοιακούς μηχανισμούς της πολιτείας. Όλα αυτά προστατεύουν πολύ υπέρτερα δικαιώματα από το να είμαστε υποκριτικά αρωγοί μιας οικογένειας η οποία παράγει πόνο, δυστυχία, έγκλημα. Είναι συνεπώς μια σύγχρονη, απαραίτητη, πλήρης νομοθετική πρωτοβουλία, που επαναφέρει το οικογενειακό μας δίκαιο, το ποινικό μας δίκαιο, την προνοιακή μας πολιτική στην πρώτη γραμμή προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μας εξαιρεί από το να βραδυπορούμε σ' αυτά τα θέματα, μας βγάζει από το κατάντημα να βραδυπορούμε σε τέτοια θέματα.

Έχει επίσης εξαιρετική σημασία να επισημανθεί ότι η πρόβλεψη για τη μεταχείριση πριν από το δικαστήριο των καταγγελλών για άσκηση ενδοοικογενειακής βίας από την Εισαγγελική Αρχή και από ειδικούς επιστήμονες, οι οποίοι θα κληθούν να προσφέρουν βοήθεια στους ανθρώπους, οι οποίοι εμπλέκονται στην ενδοοικογενειακή βία, είναι μια διάταξη, μια διαδικασία, ένα νομοθετικό κεφάλαιο το οποίο επίσης προστατεύει την οικογένεια και την προστατεύει κυρίως και από την άρση οποιοδήποτε δισταγμού να καταγγείλει ένα τέτοιο φαινόμενο, χωρίς τις επιπτώσεις της εμπλοκής με δικαστήρια, αλλά και επίσης προστατεύει και τα θύματα αυτής της βίας από το να υποστούν στα δικαστήρια μια δεύτερη μορφή μετατροπής τους σε θύματα, ενώ με τη διαδικασία της Εισαγγελικής παρεμβάσεως -της διαδικασίας που προβλέπει ο νόμος- κατοχυρώνεται πλήρως το δικαίωμά τους στη διακριτικότητα και στην επιστημονική αντιμετώπιση ενός προβλήματος που με έκπληξη μάθαμε από το στόμα σας ότι δεν είναι ένα περιορισμένο φαινόμενο, αλλά όπως προκύπτει από έρευνες, από μετρήσεις, από εμπειρίες αρμόδιων φορέων, είναι δυστυχώς εκτεταμένο και είναι και οριζόντιο. Δεν έχει να κάνει με αυτό που εκ πρώτης όψεως νομίζει κανείς, με την οικονομική δυσχέρεια ή με την κοινωνική αθλιότητα, αλλά έχει να κάνει με όλες τις τάξεις και με όλα τα οικονομικά στρώματα της κοινωνίας.

Το νομοσχέδιο συνεπώς είναι πρωτοποριακό, είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο δεν μοντερνίζει χωρίς λόγο και δεν είναι συντηρητικό, χωρίς επίσης κανένα λόγο. Είναι όσο πρέπει ισορροπημένο. Νομίζω ότι και από την εισηγητική έκθεση και από το περιεχόμενο των άρθρων του και από τον διάλογο ο οποίος έγινε πριν έρθει στη Βουλή, αλλά και από τον διάλογο που έγινε στην επιτροπή με τους φορείς της κοινωνίας που εμπλέκονται στα οικογενειακά θέματα, απέκτησε μια πληρότητα η οποία πραγματικά το κάνει ένα απαραίτητο βοήθημα και στον αγώνα για να αποτραπούν κοινωνικά οι αιτίες που οδηγούν στην ενδοοικογενειακή βία. Δεν είναι εύκολο να νομοθετήσει κανείς και εγγίζει τα όρια του συναισθηματισμού ή του μεγάλου ρομαντισμού, να πιστεύει κανείς ότι μπορεί να νομοθετήσει το κράτος και δια μαγείας να αρθούν οι λόγοι που οδηγούν στην ενδοοικογενειακή βία.

Οι άρσεις των λόγων που οδηγούν στην ενδοοικογενειακή βία, αλλά και των λόγων που συγκαλύπτουν την ενδοοικογενει-

ακή βία, δεν ανάγονται σε καμιά νομοθετική πρωτοβουλία, αλλά απαιτούν τη συνδρομή πλείστων όσων παραμέτρων της κοινωνικής ζωής, της ευθύνης της πολιτείας, της ευθύνης της κοινωνίας, της εκπαίδευσης, της Εκκλησίας και θα ήταν πολύ ευπρόσδεκτο να μπορούσε να απαγορευτεί δια νόμου η ενδοοικογενειακή βία.

Όμως δεν παύει το νομοσχέδιο με τη δημοσιότητα που παίρνει, με τη γνώση των κοινωνικών εταίρων ότι υφίσταται πλέον νομοθετική ρύθμιση αυτής της κοινωνικής γάγγραινας, να επιτελεί, εκτός από τον ειδικό και γενικό προληπτικό του ρόλο και τον παιδευτικό του ρόλο, ο οποίος διδάσκει την κοινωνία ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα, η γενετήσια αξιοπρέπεια και ελευθερία, το δικαίωμα να μην τυγχάνεις σωματικής βίας μέσα στην οικογένεια εν ονόματι ενός παρωχημένου προτύπου, του «πατέρα-αφέντη». Όλα αυτά η πολιτεία τα έχει υιοθετήσει, τα προστατεύει με αξιοπρέπεια για σένα, δεν σε διασύρει η προστασία αυτών των δικαιωμάτων χάρη στο νομοσχέδιο και αυτή η αίσθηση, αυτή η γνώση, αυτή η πληροφορία συμβάλλει και παιδευτικά στη μεγαλύτερη από τη νομοθετική προσπάθεια που η κοινωνία πρέπει να καταβάλει για να πληγεί αυτό το κακό στη ρίζα του και όχι αφού συμβεί.

Έχει συνεπώς και τομές και λύσεις και πρόνοιες και βελτιώσεις αυτό το νομοσχέδιο, κύριε Υπουργέ. Νομίζω ότι η Εθνική Αντιπροσωπεία, όπως ακούστηκε από πολλούς και πολλές συναδέλφους που μίλησαν, καλώς θα κληθεί να το υποστηρίξει. Το να ολοκληρώνει κανείς την ομιλία του με προτροπές οι οποίες δημιουργούν παρηχήσεις του τύπου ότι θα πρέπει να καταργήσουμε εκτός από την ενδοοικογενειακή βία και την ενδοκυβερνητική βία, νομίζω ότι εκφράζει το γεγονός ότι έπρεπε σώνει και καλά να βρεθεί ένα ευφυολόγημα ή ένα οιονεί ευφυολόγημα για να διασκεδαστεί το γεγονός ότι όλα τα προηγούμενα λεπτά σπαταλήθηκαν σε άκαρπη προσπάθεια ευρέσεως προβλημάτων του νομοσχεδίου.

Για να μπορέσω να κλείσω την ομιλία μου όπως έκανε ο κ. Καστανίδης, με μια κορώνα, η οποία δόθηκε άπτεται της πραγματικότητας, λέω ότι το θέμα δεν είναι οι κορώνες που δόθηκαν της πραγματικότητας, αλλά ότι η Κυβέρνηση χωρίς καμιά βία είτε εξωτερική είτε εσωτερική, συνοδοιπορεί με τις κοινωνικές ανάγκες. Η ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου το αποδεικνύει, η ψήφιση αυστηρότερων ποινών για το επίσης αποκρουστικό αδίκημα της παιδοφιλίας αποδεικνύει ότι η Κυβέρνηση ακούει την κοινωνία και συμβαδίζει με αυτές τις ανάγκες.

Όσον αφορά, τέλος, την προσπάθεια γενικότερα να μην οδηγούμαστε σε αυτά τα προβλήματα, τα οποία μας κάνουν να ψηφίζουμε νόμους ενίοτε αυστηρούς, αυτό οφείλω να πω ότι θα ευχόταν ο καθένας να είναι απλώς θέμα νομοθετικής πρωτοβουλίας. Αυτό είναι θέμα μιας γενικότερης άσκησης υπευθυνότητας βάσει της οποίας κρινόμαστε όλοι από τον ελληνικό λαό.

Έχω τη βεβαιότητα ότι σ' αυτή την άσκηση υπευθυνότητας και όχι στην άσκηση ευφυολογημάτων η Κυβέρνηση περνά με πολύ καλό βαθμό!

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Το λόγο έχει η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Νικολαΐδου για μια σύντομη παρέμβαση.

ΒΕΡΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Θα είμαι πολύ σύντομη.

Είναι κάτι που δεν ανέφερα στην πρωτολογία μου και το θεωρούμε πολύ βασικό. Άλλωστε το έχουμε προτείνει και από την πρώτη συνεδρίαση. Είναι ότι για την αντιμετώπιση του φαινομένου που συζητάμε χρειάζεται το οικογενειακό δικαστήριο. Χρειάζονται εξειδικευμένοι δικαστές. Ξέρω την απάντηση του Υπουργού. Πιστεύουμε, όμως, ότι είναι απαραίτητη αυτή η εξειδίκευση δίπλα, φυσικά, σε όλα τα άλλα μέτρα που θεωρούμε ότι πρέπει να εξασφαλιστούν για την πρόληψη και την κοινωνική στήριξη του φαινομένου, πριν αυτό εκδηλωθεί.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε, κυρία Νικολαΐδου.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Καστανίδης.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν ζήτησα το λόγο για να απαντήσω στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας. Δεν έχω την ανάγκη να αξιολογήσω την ομιλία του. Έκαστος ό,τι κατανοεί.

Όμως, ζήτησα το λόγο, για να κάνω μια πρόταση στον κύριο Υπουργό. Προφανώς το να σας ζητήσω να αποσυρθεί το σύνολο του νομοσχεδίου δεν θα έχει κανένα αποτέλεσμα. Όμως, θα σας πρότεινα, κύριε Υπουργέ, να ακολουθήσετε την εξής παραίνεσή μου:

Κατά την εκτίμησή μου, τουλάχιστον τα άρθρα 6, 7, 9 και 10 πρέπει να καταργηθούν. Δεν χρειαζόμαστε ειδικές ποινικές διατάξεις για την απειλή, την παράνομη βία και τα υπόλοιπα εγκλήματα που συμπεριλαμβάνονται στο νομοσχέδιό σας. Δεν χρειαζόμαστε ειδικές ποινικές διατάξεις. Χρειάζεται να προστατεύσουμε, όπως σας είπα, τους ανήμπορους. Η άποψή μου είναι ότι πρέπει να γίνει ειδική αναφορά στα συγκεκριμένα άτομα με επαύξηση των ποινών στα βασικά εγκλήματα.

Παραδείγματος χάριν στο άρθρο 312, που αφορά τη σωματική βλάβη, η ορθή λύση θα ήταν να προβλέψουμε επιβαρυντική περίπτωση με ειδική αναφορά σε συγκεκριμένα πρόσωπα δηλαδή γυναίκες, ανήμποροι, υπερήλικες, ανήλικα παιδιά, με επαύξηση των ποινών. Όχι, όμως, αυτό το οποίο κάνετε!

Άρα, συνοψίζω και με αυτό τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Ελπίζω και προτείνω την κατάργηση τουλάχιστον των άρθρων 6, 7, 9 και 10 και την πρόβλεψη μεγαλύτερων ποινών στα βασικά εγκλήματα με ρητή ειδική αναφορά σε συγκεκριμένα πρόσωπα. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε, κύριε Καστανίδη.

Επανερχόμαστε στον κατάλογο των ομιλητών.

Το λόγο έχει ο κ. Καραόγλου.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ: Στην ανεπτυγμένη και πολιτισμένη Ευρώπη του 21ου αιώνα όλο και περισσότερα είναι τα κρούσματα ενδοοικογενειακής κακοποίησης που σημειώνονται και καταγράφονται από αρμόδιους φορείς. Δυστυχώς, σε καμιά περίπτωση οι σχετικές έρευνες που διεξάγονται αναφορικά με το θέμα της ενδοοικογενειακής βίας δεν είναι αισιόδοξες.

Στις δυτικές κοινωνίες την αρνητική πρωτιά έχουν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, κάθε δεκαπέντε δευτερόλεπτα μια γυναίκα κακοποιείται. Στη Γαλλία είναι αποδεδειγμένο με στατιστικά στοιχεία ότι μία στις δέκα γυναίκες βιώνει την ενδοοικογενειακή βία, ενώ σύμφωνα με στοιχεία της Διεθνούς Αμνηστίας στη Μεγάλη Βρετανία κάθε δυο μέρες μια γυναίκα δολοφονείται, έχοντας πέσει θύμα πρώην ή νυν συντρόφου της.

Στη χώρα μας, επίσημα στοιχεία συστηματικών ερευνών που να καταγράφουν το φαινόμενο και την εξέλιξή του σε βάθος χρόνου, δυστυχώς, δεν υπάρχουν. Αυτό, βέβαια, δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει πρόβλημα, αλλά αντίθετα υπογραμμίζει πόσο επιτακτική ανάγκη είναι η πολιτεία και η κοινωνία να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να δραστηριοποιηθούν.

Το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας είναι ένα πρόβλημα που έχει κοινωνικές, αλλά και πολιτικές διαστάσεις. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με αυτό εδώ το νομοσχέδιο αναλαμβάνει τις δικές της πολιτικές ευθύνες και βάζει τις βάσεις για την καλύτερη στήριξη των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας, με στόχο την αντιμετώπιση και τη μείωση τέτοιων κρουσμάτων.

Οι αριθμοί και τα στοιχεία που αναδεικνύονται από διεθνείς οργανισμούς ανά τον κόσμο είναι πολλά και τρομακτικά. Είναι οι αριθμοί που υπογραμμίζουν το δράμα που ζουν εκατοντάδες γυναίκες, παιδιά, υπερήλικες και που καταδεικνύουν ίσως το πιο αποσιωπημένο έγκλημα που σημειώνεται, δυστυχώς, κατ'επανάληψη και συχνά αποκαλύπτεται μόνο όταν βρεθούμε μπροστά σε μια τραγωδία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ενδοοικογενειακή βία δεν κάνει διακρίσεις. Δεν κάνει φυλετικές, κοινωνικές, οικονομικές, διακρίσεις. Δεν γνωρίζει μορφωτικό ή βιολογικό επίπεδο, ηλικία ή γειτονιά. Η φτώχεια, η ανεργία, το ποτό δεν αποτελούν καμιά

δικαιολογία. Άνθρωποι όλων των κοινωνικών στρωμάτων, ανεξαρτήτως πανεπιστημιακής ή βασικής εκπαίδευσης. Η μόνη ίσως, αν θέλετε, διαφορά είναι ότι στα υψηλότερα κοινωνικά στρώματα η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας καλύπτεται και αποσιωπάται πιο εύκολα.

Αρμόδιοι κοινωνικοί λειτουργοί και ψυχολόγοι που εργάζονται σε κέντρα στήριξης γυναικών και παιδιών που έχουν πέσει θύματα ενδοοικογενειακής βίας υπογραμμίζουν το γεγονός ότι συνήθως αυτά τα θύματα έχουν υποστεί όλες τις μορφές βίας: ψυχολογική, σωματική, σεξουαλική, οικονομική βία. Ως αποτέλεσμα βιώνουν και την κοινωνική απομόνωση.

Συνήθως τα θύματα αισθάνονται εγκλωβισμένα και παγιδευμένα σε έναν φαύλο κύκλο που επαναλαμβάνεται, σε μια τραγική ιστορία που πολλές φορές μεταδίδεται από γενιά σε γενιά, όταν πρόκειται για περιπτώσεις άσκησης βίας μπροστά σε ανήλικα παιδιά.

Έρευνες αποδεικνύουν ότι το 80% περίπου των ανδρών που ασκούν οποιασδήποτε μορφής βία πάνω στη σύντροφο ή σύζυγό τους έχουν μεγαλώσει σε περιβάλλον που έχουν βιώσει κάποια μορφή ενδοοικογενειακής βίας. Σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους αρμόδιοι επιστήμονες από τις μαρτυρίες των ίδιων των θυμάτων, τα άτομα πάνω στα οποία ασκείται οποιασδήποτε μορφής βία στο οικογενειακό περιβάλλον καταλήγουν να θεωρούν τον εαυτό τους υπεύθυνο για την κατάσταση την οποία βιώνουν και σιωπούν.

Η σιωπή και η συγκάλυψη είναι ίσως το μεγαλύτερο πρόβλημα στην αντιμετώπιση και την απόδοση ποινικών κυρώσεων στις περιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας. Αν οι αντίστοιχες πράξεις άσκησης σωματικής βίας σημειώνονταν σε δημόσιο χώρο εκτός της οικογενειακής εστίας, ο νόμος θα επενέβαινε και ο θύτης θα τιμωρείτο.

Η προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας, η παραβίαση της αρχής της ισότητας των δυο φύλων είναι μια υπόθεση που μας αφορά όλους, καθώς παραβιάζονται οι ατομικές ελευθερίες συνανθρώπων μας. Το έργο που επιτελούν τα αρμόδια κέντρα για τη στήριξη και τη βοήθεια των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, για τη σωστή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση δεν είναι αρκετό, αν δεν υπάρξουν οι αντίστοιχες υποδομές στήριξης σε νομοθετικό πλαίσιο. Η ενδοοικογενειακή βία είναι ένα έγκλημα που σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να μείνει ατιμώρητο.

Η προώθηση, λοιπόν, ενός τέτοιου νέου νομοθετικού πλαισίου με την ψήφιση του παρόντος νομοσχεδίου, αποτελεί ένα πάρα πολύ σημαντικό βήμα για τη συστηματική και αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας.

Το παρόν νομοσχέδιο έχει ως στόχο να αποσαφηνίσει και να δώσει λύση σε κάποια νομικά κενά που ίσως μέχρι τώρα να λειτουργούσαν ως ανασταλτικοί παράγοντες στην καταγγελία περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας.

Κατ' αρχήν, εισαγάγει το θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης, ενός θεσμού που θα λειτουργήσει ως κινητήριο μοχλός, προκειμένου τα θύματα να καταγγείλουν τα φαινόμενα βίας που σημειώνονται σε βάρος τους μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον. Θα διευκολύνει τις διαδικασίες, όσο εφικτό μπορεί να είναι αυτό, ώστε το θύμα να απελευθερωθεί από την κατάσταση αυτή με τη βοήθεια ενός τρίτου.

Σημαντική, επίσης, είναι η συμβολή του εν λόγω νομοσχεδίου όσον αφορά τις περιπτώσεις μόνιμων συντρόφων εκτός γάμου. Και σε αυτές τις περιπτώσεις η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας προς κάποιον από τους συντρόφους ή τα τέκνα αντιμετωπίζεται όμοια με τις περιπτώσεις που ασκείται εντός γάμου.

Επιπλέον και επιγραμματικά, με το άρθρο 3 για πρώτη φορά η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας μπορεί να αποτελέσει λόγο διαζυγίου όμοιο με αυτόν της μοιχείας ή της διαγαμίας.

Με το άρθρο 4 του υπό ψήφιση νομοσχεδίου αποσαφηνίζεται πως η άσκηση σωματικής βίας σε βάρος ανήλικων ως μέσο σφραγισμού μπορεί να αποτελέσει ουσιαστικό λόγο παρέμβασης της δικαιοσύνης.

Παράλληλα, με το άρθρο 8 γίνεται σαφές πως η ασέλγεια σε βάρος της συζύγου και ο εξαναγκασμός σε ερωτική πράξη αντιμετωπίζεται, επίσης, ως έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας.

Στο σημείο αυτό θέλω να συγχαρώ τον Υπουργό Δικαιοσύνης για την άμεση ανταπόκρισή του στις προτάσεις-παρατηρήσεις του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας. Πριν από μερικές ημέρες πήραμε κάποιες έγγραφες προτάσεις-παρατηρήσεις του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας και με πολύ χαρά βλέπω την άμεση ανταπόκριση του Υπουργού στις προτάσεις αυτές του Συνδέσμου, που για μια ακόμη φορά αποδεικνύουν ότι ο Υπουργός αφουγκράζεται την κοινωνία και τους φορείς της, ενώ ταυτόχρονα διακρίνεται για τη δημοκρατική του ευαισθησία.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε καμία περίπτωση κανείς από μας δεν μπορεί να γνωρίζει τι βιώνει ο συνάνθρωπός μας και τι συμβαίνει πίσω από την πόρτα του διπλανού σπιτιού. Είναι όμως χρέος όλων μας να συμβάλουμε, στο βαθμό που ο καθένας μπορεί, στην πάταξη φαινομένων άσκησης ενδοοικογενειακής βίας.

Με το παρόν νομοσχέδιο τίθενται οι βάσεις σε νομικό πλαίσιο στήριξης και προστασίας θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, έτσι ώστε τέτοιου είδους κρούσματα να καταγγέλλονται και να αποδίδονται οι ποινικές κυρώσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι είναι ένα σημαντικό νομοσχέδιο προς τη θετική κατεύθυνση και αντιμετωπίζει ένα πολύ-πολύ σημαντικό πρόβλημα και γι' αυτό το λόγο σας καλώ να το υπερψηφίσουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Καραόγλου.

Η κ. Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, για ολόκληρους αιώνες οι κοινωνίες εξελίσσονταν βάσει ενός πατριαρχικού συστήματος αξιών, όπου οι ανθρωπίνες σχέσεις αναπτύσσονταν σύμφωνα με τις επιταγές της ανδροκρατίας, ενώ η θέση των γυναικών και των ανήλικων εθεωρείτο υποδεέστερη απ' αυτή των ανδρών. Οι ενήλικοι άνδρες ήταν αυτοί οι οποίοι θέσπιζαν τους κανόνες συμπεριφοράς και ήταν επίσης αυτοί που καθίσταντο υπεύθυνοι για την τήρησή τους, γεγονός που τους έδινε ένα αυθαίρετο, αλλά και κοινωνικά νομιμοποιημένο δικαίωμα εξουσίας και επιβολής πάνω στις γυναίκες και στα παιδιά τους. Κατά συνέπεια, η χρήση της βίας προς τις γυναίκες και τα παιδιά εκλαμβάνετο απλά ως άσκηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας και ελέγχου της οικογένειάς τους προς τα απροστάτευτα δήθεν μέλη της οικογένειας και ως μια σφραγιστική μέθοδος που αποσκοπούσε στη συμμόρφωση των ασθενών μελών, σύμφωνα με τις επικρατούσες κοινωνικές νόρμες.

Η συγκεκριμένη κατάσταση διαιωνιζόταν, καθώς η έλλειψη νομικού πλαισίου κατά της ενδοοικογενειακής βίας ενίσχυε περαιτέρω τον κοινωνικό αποκλεισμό των γυναικών, ενώ ταυτόχρονα δυσχέραινε την ανάπτυξη της γυναικείας προσωπικότητας. Η ενασχόληση με τα εν οίκω εθεωρείτο ως κοινωνικό ταμπού, με αποτέλεσμα οι πράξεις ενδοοικογενειακής βίας να αποτελούν μια πλήρως ιδιωτική υπόθεση στο πλαίσιο της οικογένειας.

Μέσα από συνεχείς διεκδικήσεις και αδιάκοπους αγώνες που έλαβαν χώρα στο πλαίσιο του φεμινιστικού κινήματος, οι γυναίκες κατόρθωσαν να εξασφαλίσουν μια σειρά βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενδυναμώνοντας έτσι τον ίδιο το θεσμό της δημοκρατίας, αφού καμία κοινωνία δεν μπορεί να θεωρηθεί δημοκρατική, αν δεν απολαμβάνουν αδιακρίτως όλα τα μέλη της θεμελιώδη δικαιώματα, όπως είναι το δικαίωμα της ελευθερίας, της αυτοδιάθεσης και της αξιοπρέπειας του ατόμου.

Παρ' όλα αυτά, αν και στις μέρες μας η θέση της γυναίκας έχει αισθητά αναβαθμιστεί, οι περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας με θύματα, όχι αποκλειστικά, κυρίως τις γυναίκες, εξακολουθούν να είναι πολυάριθμες. Η κατάσταση παίρνει μεγαλύτερες διαστάσεις αν αναλογιστεί κανείς ότι στις περισσότερες περιπτώσεις το θύμα διστάζει να λύσει τη σιωπή του και δεν καταφεύγει στις αρμόδιες αρχές. Για το λόγο αυτό οποιαδήποτε αναφορά σε στατιστικά στοιχεία θα ήταν ενδεικτική και δεν θα έδειχνε με ακρίβεια το μέγεθος και την έκταση του προβλή-

ματος.

Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι η ενδοοικογενειακή βία δεν αναφέρεται, όπως και άλλοι συνάδελφοι τόνισαν, μόνο στη σωματική βία, αλλά μπορεί να είναι σεξουαλική, ψυχολογική και οικονομική. Οποιαδήποτε μορφή οικογενειακής βίας όμως είναι πράξη εξίσου αξιόποινη και καταδικαστέα και αποτελεί σοβαρό πλήγμα για την κοινωνία μας.

Πρέπει να διευκρινισθεί ότι η ενδοοικογενειακή βία δεν εκδηλώνεται μόνο σε οικογένειες με χαμηλό μορφωτικό ή βιοτικό επίπεδο, το αντίθετο μάλιστα, αλλά πλήττει γυναίκες και παιδιά ανεξάρτητα από την κοινωνική θέση που κατέχουν. Η ενδοοικογενειακή βία δεν παρουσιάζεται μόνο στην Ελλάδα, είναι ένα φαινόμενο διεθνές που συναντάται τόσο στις αναπτυγμένες, όσο και στις υποανάπτυκτες χώρες.

Πολλοί διεθνείς οργανισμοί για την προστασία των γυναικών και των παιδιών έχουν καταγγείλει την ενδοοικογενειακή βία και καλούν για τη λήψη μέτρων και για την εξάλειψή της και αυτών των εγκλημάτων. Η δραστηριοποίηση προς αυτή την κατεύθυνση είναι σύμφωνη με τους στόχους της πλατφόρμας του Πεκίνου και της πολιτικής ισότητας ανδρών, γυναικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου γίνεται προσπάθεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας στη βάση των αρχών της ελευθερίας, της αυτοδιάθεσης και της αξιοπρέπειας του ατόμου, ώστε να ενισχυθεί η αρμονική συμβίωση των προσώπων μέσα στην οικογένεια.

Το νομοσχέδιο έχει σκοπό να προστατεύσει, εκτός από τις γυναίκες και τα παιδιά, τους υπερήλικες, τους ανήμπορους, τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη. Ταυτόχρονα αναγνωρίζεται ότι η ενδοοικογενειακή βία δεν είναι ιδιωτική υπόθεση, αλλά σοβαρή κοινωνική παθολογία που παραβιάζει ατομικές ελευθερίες, ατομικά δικαιώματα.

Με το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου αντιμετωπίζονται ως αξιόποινες ειδικότερα συμπεριφορές που προσβάλλουν τη σωματική ακεραιότητα σε έγκυο, σε ανήλικο μέλος της οικογένειας, το οποίο αδυνατεί να αντισταθεί στην οικογενειακή βία. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 6 επεκτείνεται η εφαρμογή των διατάξεων αυτού του άρθρου και σε περιπτώσεις που ο δράστης εργάζεται σε φορέα κοινωνικής μέριμνας, η δε πράξη του στρέφεται σε βάρος προσώπου, το οποίο δέχεται τις υπηρεσίες του φορέα αυτού. Θεωρώ, λοιπόν, ότι αυτό είναι μια πολύ επιτυχημένη διάταξη.

Το σχέδιο νόμου τροποποιεί επίσης διατάξεις σχετικές του ποινικού μας νόμου, του Ποινικού Κώδικα βγάζοντας τον όρο «εξώγαμοι», ώστε ο βιασμός και η κατάχρηση σε ασέλγεια να καθίστανται αξιόποινες πράξεις όταν τελούνται εντός του γάμου.

Πρωτοποριακή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι είναι η εφαρμογή στο ποινικό σύστημα της χώρας μας της ποινικής διαμεσολάβησης, όσο και αν αυτό κατακρίθηκε από τους συναδέλφους της Αντιπολίτευσης, όταν δίνεται με αυτή τη διαδικασία η δυνατότητα στο θύμα πολύ απλά να μιλήσει σε τρίτο πρόσωπο, το οποίο οπωσδήποτε του δίνει τα εχέγγυα της μυστικότητας και της προστασίας. Εκτός του γεγονότος αυτού, το Συμβούλιο της Ευρώπης ορίζει ότι έπρεπε μέχρι το Μάρτιο του 2006 η διαδικασία της διαμεσολάβησης να εφαρμόζεται στα κράτη-μέλη.

Πρέπει επίσης να τονίσω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι για την καλύτερη διεκπεραίωση και αποδοτικότερη λειτουργία της διαδικασίας διαμεσολάβησης είναι απολύτως αναγκαία η ίδρυση, αλλά και η ενίσχυση, εκεί που υπάρχουν, των υποστηρικτικών δομών και η σύσταση ειδικού σώματος κατάλληλα εκπαιδευμένων οικογενειακών λειτουργών που να μπορούν να συνδράμουν τον Εισαγγελέα Διαμεσολάβησης ή αυτούς στους οποίους θα έχουν τη δυνατότητα να προσφύγουν τα θύματα.

Για την εφαρμογή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, του υπό ψήφιση σχεδίου νόμου θεωρώ πολύ σημαντική τη συμβολή της Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία πρέπει να στελεχωθεί ακόμη περισσότερο με ειδικευμένους και εξειδικευμένους και συνεχώς μετεκπαιδευμένους αστυνομικούς -και άνδρες και γυναίκες

βεβαίως- που θα είναι οι πρώτοι που θα συνδράμουν τα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας. Θεωρώ λοιπόν ότι πρέπει να στελεχωθούν τάχιστα, όπως επίσης και οι φορείς υποστήριξης.

Θεωρώ επίσης ότι είναι πολύ σημαντικά τα μέτρα που έχει εξαγγείλει ο Υπουργός Εσωτερικών στην κυβερνητική επιτροπή, που έχουν να κάνουν με την αύξηση των συμβουλευτικών κέντρων του ΚΕΘΥ, την παροχή αρμοδιότητας στους δήμους και στις κοινότητες, στις τοπικές δηλαδή κοινωνίες που πραγματικά μπορούν πιο άμεσα να αντιμετωπίζουν και να υποστηρίξουν τα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρ' όλα αυτά, παρ' όλο το νομοσχέδιο το οποίο συζητούμε σήμερα και ψηφίζουμε -και είναι πραγματικά μια τομή στο δίκαιο μας- πρέπει να παραδεχθούμε ότι όσο σημαντικό και αν είναι αυτό, όσο σημαντική και αν είναι η θέσπιση αυτού του νομικού πλαισίου αντιμετώπισης του φαινομένου, δεν μπορεί να επιφέρει την πλήρη προστασία των αδυνάμων μελών της οικογένειας. Η ριζική αντιμετώπιση αυτού του τραγικού φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας απαιτεί την αναζήτηση βαθύτερων αιτιών και αιτιών που οδηγούν στην ενδοοικογενειακή βία και την καταπολέμησή τους, καθώς και την προώθηση μιας οργανωμένης και συντονισμένης εκστρατείας που θα έχει ως πρωταρχικό στόχο να μην παρουσιάζονται μελλοντικά τέτοιου είδους περιστατικά. Με άλλα λόγια, η ενδοοικογενειακή βία πρέπει να καταστεί καταδικαστέο φαινόμενο στις συνειδήσεις των ανθρώπων και σ' αυτό θα συμβάλλουν και οι εκπαιδευτικοί μας και η Εκκλησία και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αλλά και ως Βουλευτής και ως γυναίκα θα ήθελα με την εισήγησή μου αυτή, θεωρώντας το υποχρέωσή μου απέναντι στις κακοποιημένες γυναίκες, να υπερψηφίσω και να υποστηρίξω το υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε την κ. Κόλλια-Τσαρουχά.

Το λόγο έχει η συνάδελφος κ. Περλεπέ-Σηφουνάκη.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΕΡΛΕΠΕ-ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατά τη διάρκεια της θητείας μου ως ιατρού περίπου είκοσι χρόνια σε δημόσια νοσοκομεία, αντιμετώπισα πάρα πολλές περιπτώσεις ανθρώπων, κυρίως όμως γυναικών και παιδιών, που είχαν πέσει θύματα βίας μέσα στην ίδια την οικογένειά τους, χωρίς όμως πάντα να ομολογούν τον υπαίτιο και προβάλλοντας συχνά πρόχειρες δικαιολογίες για να αποφύγουν το σκάνδαλο ή τον κοινωνικό διασυρμό.

Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, μεγαλύτερες και από τα σωματικά τραύματα ήταν οι πληγές της ψυχής τους, ο φόβος και η απόγνωση για το επόμενο περιστατικό που τους περίμενε από το «σύζυγο-αφέντη» ή τον «πατέρα-τέρας». Όμως σχεδόν πάντα υπήρχε μία ιδιότυπη σωπή που έδινε μία ακόμα πιο τραγική διάσταση στην εικόνα που παρουσίαζαν τα θύματα αυτού του εκφυλιστικού κοινωνικού φαινομένου προς «δόξα» και διαιώνιση μιας νοστορπίας, καταδικαστέας μεν και επιλήψιμης, ανθεκτικής όμως και ισχυρής, δυστυχώς, μέσα στην Ελληνική κοινωνία.

Καθημερινά τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης προβάλλουν από διαφορετικές οπτικές και με διαφορετικούς τρόπους φαινόμενα ενδοοικογενειακής βίας που προκαλούν την οργή και την αγανάκτηση όλων μας, ενώ αναρωτιόμαστε πόσες άλλες τέτοιες περιπτώσεις υπάρχουν γύρω μας που δεν βγαίνουν ποτέ στην επιφάνεια, αλλά παραμένουν οικογενειακά μυστικά, ερμητικά κλεισμένα στους τοίχους των σπιτιών και πόσο άνθρωποι ζουν ένα διαρκές έγκλημα χωρίς τιμωρία του δράστη, χωρίς βοήθεια του θύματος, χωρίς την αρωγή και τη στήριξη από το κράτος και τις υπηρεσίες του.

Κυρίως γι' αυτές τις τελευταίες διαπιστώσεις πρέπει σήμερα να συζητήσουμε, ώστε να θεσπιστούν μέτρα όχι μόνο καταστολής και τιμωρίας για όσους ασκούν βία μέσα στην οικογένεια, αλλά κυρίως και πρωτίστως για να οργανώσουμε ως πολιτεία

την πρόληψη για τον περιορισμό του φαινομένου και τη στήριξη των θυμάτων.

Δυστυχώς, το παρόν σχέδιο νόμου δεν δίνει πολλές ελπίδες για καλύτερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του φαινομένου της βαρβαρότητας, αλλά αντίθετα μπορεί να οδηγήσει αντικειμενικά στο να στρογγυλέψουν τα πράγματα, να μη θιγεί η όλη διάσταση του προβλήματος, να κρατηθούν οι ισορροπίες στο όνομα της δήθεν προστασίας της οικογένειας και κάποιων «ηθών» και απαράδεκτων αξιών όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί και διατηρούνται ακόμα και σήμερα.

Αυτό που προκύπτει από τις διατάξεις του και τη διατύπωση των άρθρων είναι ο συντηρητισμός στην αντιμετώπιση του προβλήματος, καθώς και η αποσπασματικότητα των μέτρων που προτείνονται οδηγώντας σε νέα αδιέξοδα τη ριζική αντιμετώπιση του προβλήματος.

Η εισηγήτριά μας η κ. Τζάκρη, με πολύ αναλυτικό και τεκμηριωμένο τρόπο, κατέδειξε τόσο τις ιδεολογικές πλευρές που προσεγγίζουμε εμείς το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας, όσο και τις νομικού τύπου ενστάσεις και παρατηρήσεις που έχουμε για τις ρυθμίσεις που προτείνονται.

Στα άρθρα του και στην αιτιολογική του έκθεση το νομοσχέδιο αναδεικνύει για μια ακόμα φορά την ατομία της Κυβέρνησης να θίξει τα κακώς κείμενα και σε σχέση με την ενδοοικογενειακή βία και να λάβει μέτρα, που θα προστατεύσουν και θα βοηθήσουν ουσιαστικά τα θύματα από αυτήν τη βία, σε όλα τα επίπεδα και σε κάθε έκφρασή της.

Εμείς έχουμε μια άλλη αντίληψη για το ζήτημα και προβήκαμε, όταν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ήταν στην κυβέρνηση, σε μία σειρά πρωτοβουλιών για να παταχθεί η βία στην οικογένεια, καθιερώνοντας νομοθετικά την ισότητα των δύο φύλων, παίρνοντας συγκεκριμένα μέτρα για τη στήριξη των πραγματικών αναγκών της οικογένειας, ενισχύοντας την παιδεία, τον πολιτισμό και το κράτος πρόνοιας.

Δημιουργήσαμε δομές και υπηρεσίες, που βεβαίως χρειάζονται περαιτέρω στήριξη και επέκταση. Τα προγράμματα της «Βοήθειας στο Σπίτι», για παράδειγμα, μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στις οικογένειες που εμφανίζονται φαινόμενα βίας.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, στις αρχές του 2000 συστήθηκε διυπουργική επιτροπή και κατήρτισε σχέδιο νόμου για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας. Η προσέγγισή μας εκείνη απέχει πολύ από το κείμενο που συζητάμε σήμερα, τόσο στη φιλοσοφική του αφετηρία όσο και στα μέτρα που προτείνονται στα άρθρα του.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αναφερθώ μόνο σε ορισμένα ζητήματα, που είτε απουσιάζουν, παντελώς, από τη δική σας πρόταση είτε παρεισφρευούν επιδερμικά και χωρίς επεξεργασία που να εγγυάται πρακτικά και άμεσα αποτελέσματα για τους πολίτες. Οι δομές και οι υποστηρικτικές υπηρεσίες για τα θύματα της βίας μέσα στην οικογένεια δεν αναφέρονται καθόλου στα συζητούμενα άρθρα, παρά μόνο πλαγίως στο κεφάλαιο για το θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης, το οποίο εμείς βέβαια ζητήσαμε να αποσυρθεί από το παρόν σχέδιο νόμου ή να τροποποιηθεί.

Θα έπρεπε στο σχέδιο νόμου να περιλαμβάνονται σαφείς και συγκεκριμένοι στόχοι για την επέκταση, ενδυνάμωση και στελέχωση αυτών των υπηρεσιών. Σε όλες τις περιφέρειες πρέπει να δημιουργηθούν και να λειτουργήσουν κέντρα αναφοράς, όπου ο κάθε πολίτης-θύμα ενδοοικογενειακής βίας να μπορεί να βοηθηθεί και να υπαχθεί. Τουλάχιστον ένα τέτοιο κέντρο χρειάζεται να λειτουργήσει σε κάθε νομό, αλλά και στους δήμους πρέπει να υπάρχει σε πρώτη φάση κάποιος εξειδικευμένος επιστήμονας που να ασχολείται με αυτά τα ζητήματα και να καθοδηγεί όσους ζητούν προστασία.

Από την πείρα άλλων προηγμένων κρατών προκύπτει πως η λειτουργία τηλεφωνικής γραμμής σε εικοσιτετράωρη βάση, έχει σώσει ανθρώπους από τα χειρότερα με την άμεση ψυχολογική υποστήριξη που παρέχει στα θύματα της βίας αυτού του τύπου.

Πέρα από την έμφαση που πρέπει να δίνεται μέσα από εκπαιδευτική διαδικασία, για να οπιάσουν αυτά τα απαράδεκτα στε-

ρεότυπα που υπάρχουν όσον αφορά το ισχυρό και ασθενές φύλο -με ό,τι αυτό συνεπάγεται- χρειάζεται να καταρτιστούν επαρκώς όσοι ασχολούνται στις διάφορες υπηρεσίες του δημοσίου. Θα πρέπει να έχουν μία ειδική κατάρτιση όσον αφορά αυτά τα ζητήματα και ιδιαίτερα πρέπει να έχουν αυτήν την κατάρτιση οι υπάλληλοι της Αστυνομίας, του δικαστικού συστήματος, της υγειονομικής περίθαλψης, της Κοινωνικής Μέριμνας, ώστε έτσι και καλύτερα να αντιμετωπίζεται το πρόβλημα και τα θύματα βίας να μπορούν να δείξουν εμπιστοσύνη στο σύστημα.

Για την επιτυχία της όλης προσπάθειας αποφασιστικός είναι και ο ρόλος των μη κυβερνητικών οργανώσεων, αλλά και κάθε πολίτη που πρέπει να νοιάζεται για το δίπλανό του στον τόπο που ζει, αλλά και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Κύριοι συνάδελφοι, ο βασικότερος ίσως λόγος που οι γυναίκες θύματα βίας στην οικογένεια δεν γνωστοποιούν το πρόβλημά τους και υφίστανται όλη τους τη ζωή ένα συνεχές μαρτύριο είναι η οικονομική τους εξάρτηση από το θύτη. Εμείς προβλέπαμε την ίδρυση και λειτουργία ειδικού ταμείου που θα επιχορηγείται γενναία από τον κρατικό προϋπολογισμό, με σκοπό να βοηθούνται τα θύματα να ορθοποδήσουν και να αισθανθούν ασφάλεια, τουλάχιστον οικονομική.

Μέτρα όπως και αυτά απουσιάζουν παντελώς από το παρόν σχέδιο νόμου. Οι ρυθμίσεις που προβλέπονται κινούνται σχεδόν μονοδιάστατα στο επίπεδο της εκ των υστέρων επιβολής ποινών στους θύτες. Το μείζον ζητούμενο, που είναι η πρόληψη, δεν προσεγγίζεται και δεν συγκεκριμενοποιείται στο παρόν σχέδιο νόμου.

Κύριε Υπουργέ, φοβάμαι ότι ο νόμος αυτός αντί να δικαιώσει τον τίτλο του, θα περιπλέξει σε πολλές περιπτώσεις τα πράγματα και μπορεί να οδηγήσει αντικειμενικά σε νέα αδιέξοδα. Τελικά πρόκειται για μία νομοθετική πράξη που είναι πολύ κατώτερη και των αναγκών και των προσδοκιών των πολιτών. Δυστυχώς είναι ένα νομοθέτημα συντηρητικό και επικίνδυνο όσον αφορά το θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης.

Ξέρετε, κύριε Υπουργέ, με ευχές δεν γίνεται ούτε πρόληψη ούτε δημιουργούνται δομές για τη στήριξη των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας. Βέβαια καταψηφίζω το νομοσχέδιο επί της αρχής.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε την κ. Περλεπέ.

Το λόγο έχει η κ. Μπερνιδάκη-Αλντους, που θα μιλήσει στη θέση του κ. Μπούγα, ο οποίος ευγενώς προσεφέρθη να γίνει αυτή η αλλαγή. Βεβαίως είναι η τελευταία ομιλήτρια, με την οποία κλείνει η σημερινή μας συνεδρίαση.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΜΠΕΡΝΙΔΑΚΗ-ΑΛΝΤΟΥΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι έχουμε συνδέσει την οικογένεια με στιγμές αγάπης, συντροφικότητας, αλληλεγγύης. Αυτές οι οικογενειακές στιγμές τα τελευταία χρόνια επισκιάζονται όλο και πιο συχνά από κρούσματα βίας.

Τα στοιχεία της Γραμματείας Ισότητας και πολλών μη κυβερνητικών οργανώσεων αποκαλύπτουν ότι η ενδοοικογενειακή βία δεν είναι πια ένα σπάνιο φαινόμενο στη χώρα μας. Είναι ένα σοβαρότατο κοινωνικό πρόβλημα με αυξητικές τάσεις.

Δυστυχώς η Ελλάδα είναι μια από τις ελάχιστες ευρωπαϊκές χώρες που δεν αναγνωρίζει ακόμα αυτή την απαραίτητη μορφή βίας ως ιδιαίτερο έγκλημα, παρά την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία. Αυτή η νομοθετική παράλειψη είναι τουλάχιστον αδικαιολόγητη και αυτή τη νομοθετική παράλειψη θα συμπληρώσει το παρόν, υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

Έστω και καθυστερημένα χρειάζονται άμεσα μέτρα. Έχουμε υποχρέωση να διαλύσουμε τις προκαταλήψεις που έχουν κάνει αυτό το μεγάλο πρόβλημα ένα θέμα ταμπού για την Ελληνική κοινωνία. Έχουμε υποχρέωση να καταστήσουμε σαφές ότι η ενδοοικογενειακή βία είναι έγκλημα και ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπίζεται. Πρέπει να σταθούμε με κάθε τρόπο δίπλα στα θύματα, να τα βοηθήσουμε να αντιμετωπίσουν με θάρρος τέτοια φαινόμενα βίας κάθε μορφής -και θα αναφερθώ σ' αυτό

σε λίγο- χωρίς ενοχές και χωρίς φόβο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις διαστάσεις του φαινομένου αλλά και τις σχετικές εμπειρίες άλλων κρατών, καθορίζει για πρώτη φορά συγκεκριμένα μέτρα ολοκληρωμένης προστασίας με στόχο την πρόληψη, την παραδειγματική τιμωρία των δραστών αλλά –και αυτό είναι το σημαντικότερο- και τη στήριξη και προστασία των θυμάτων. Μέτρα όπως η αναγνώριση της άσκησης βίας ως τεκμήριο κλονισμού του γάμου στο άρθρο 3, η αναγνώριση της ενδοοικογενειακής βίας και σε περιπτώσεις σταθερής συμβίωσης χωρίς γάμο στο άρθρο 1, η απαγόρευση της σωματικής βίας εις βάρος των ανηλίκων ως μέσο σωφρονισμού στο άρθρο 4, η αναγνώριση του βιασμού εντός γάμου στο άρθρο 8 είναι μερικά από τα μέτρα-τομές. Είναι μέτρα που δεν έχουν στόχο να αστυνομεύσουν την οικογενειακή ζωή, ούτε να διαιωνίζουν τα κακώς κείμενα της Ελληνικής κοινωνίας και οικογένειας, που πραγματικά ταμπουρώνεται πίσω από ταμπό, είτε αυτό αφορά τους αναπήρους μέλη των οικογενειών είτε την ενδοοικογενειακή βία. Στόχος του νομοσχεδίου είναι να επαναφέρει το αίσθημα ασφάλειας στην Ελληνική οικογένεια, να εξασφαλίσει στοιχειώδεις συνθήκες αξιοπρέπειας και σεβασμού για όλα τα μέλη της.

Θα ήθελα να σταθώ ιδιαίτερα στον τρόπο που αντιμετωπίζει το νομοσχέδιο τις περιπτώσεις των ανηλίκων θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας. Θεωρώ πολύ σημαντική στο άρθρο 1 την πρόβλεψη τιμωρίας όχι μόνο στις περιπτώσεις που ο ίδιος ο ανήλικος αποτελεί θύμα βίας, αλλά και στις περιπτώσεις που οι σχετικές πράξεις δεν στρέφονται άμεσα εναντίον του, αλλά διαδραματίζονται μπροστά του. Όπως επίσης, ιδιαίτερα σημαντική είναι και η πρόνοια παραγραφής του σχετικού εγκλήματος μετά το χρόνο ενηλικίωσης των ανηλίκων θυμάτων στο άρθρο 16.

Τα παιδιά που είναι θύματα βίας κατά κανόνα διαιωνίζουν την ίδια βίαιη συμπεριφορά και μετατρέπονται σε θύτες οι ίδιοι στις δικές τους οικογένειες στο μέλλον. Αυτός ο φαύλος κύκλος μπορεί να σπάσει μόνο με την ύπαρξη ασφαλούς και υγιούς οικογενειακού περιβάλλοντος. Έχουμε ελάχιστη υποχρέωση απέναντι στα παιδιά μας, τους αυριανούς Έλληνες πολίτες, να προστατεύσουμε το περιβάλλον που θα μεγαλώσουν και θα περάσουν τα πιο ευαίσθητα χρόνια της ζωής τους.

Αγαπητοί συνάδελφοι, κανείς δεν τρέφει αυταπάτες. Το οποιοδήποτε νομοθετικό πλαίσιο, όσο πλήρες και αν είναι, από μόνο του δεν μπορεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα και ιδιαίτερα ένα πρόβλημα που είναι ριζωμένο σε χιλιετίες παράδοσης των ταμπό. Θεωρώ ότι χρειάζονται πολλές και παράλληλες υποστηρικτικές δράσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή του νομοσχεδίου. Απαιτείται συνεχής παρακολούθηση του φαινομένου με αξιόπιστες και συγκρίσιμες στατιστικές. Απαιτείται ανάπτυξη περισσότερων δομών κοινωνικής φροντίδας για την ουσιαστική στήριξη των θυμάτων και από μη κυβερνητικές και εθελοντικές οργανώσεις, γιατί όχι; Το κράτος δεν μπορεί και δεν πρέπει να τα κάνει όλα μόνο του. Η συμμετοχή των ενεργών πολιτών σε μια δημοκρατία είναι απολύτως απαραίτητη.

Απαιτείται επίσης ευαισθητοποίηση και ενημέρωση της Ελληνικής κοινωνίας. Πρέπει ιδιαίτερα κάθε Ελληνίδα να ενημερωθεί για τα δικαιώματά της. Πρέπει να γίνει συνείδηση σε κάθε γυναίκα αυτής της χώρας ότι δεν είναι μόνη απέναντι στη βία. Η Πολιτεία είναι αποφασισμένη να σταθεί δίπλα της, τιμωρώντας αυστηρά όποιον καταπατά τα δικαιώματά της. Συγχαίρω το Υπουργείο Δικαιοσύνης που επιτέλους φέρνει ένα τέτοιο νομοσχέδιο στον 21ο αιώνα, που έπρεπε να έχει έρθει εδώ και πάρα πολλά χρόνια στη Βουλή των Ελλήνων.

Αγαπητοί συνάδελφοι, θεωρώ ότι το υπό συζήτηση νομοσχέδιο μπορεί να διαλύσει τη σιωπή και το φόβο που περιβάλλουν κάθε περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας. Μπορεί να ενισχύσει το αίσθημα ασφάλειας και αλληλοσεβασμού στην ελληνική οικογένεια, στηρίζοντας έτσι τη μεγάλη κοινωνική αποστολή της. Γι' αυτό και φυσικά το υπερψηφίζω και καλώ κι εσάς απ' όλα τα κόμματα του Κοινοβουλίου να το υπερψηφίσετε.

Τελειώνοντας θέλω να σημειώσω κάτι που νομίζω ότι απαντά σε κάποιες πρώτες αντιρρήσεις των εισηγητών από τα άλλα κοινοβουλευτικά κόμματα και που είναι πολύ σημαντικό, γιατί

μπορώ να δώσω και μια προσωπική μαρτυρία. Ασφαλώς δεν αφορά μόνο τις γυναίκες. Όλοι οι πολίτες είναι ισότιμοι μπροστά στο νόμο. Και αν το θύμα κάποτε είναι και άνδρας, ασφαλώς και η γυναίκα πρέπει και θα τιμωρηθεί για τη βία που θα εξασκήσει σε κάποιον άρρενα που είναι αδύναμος κρίκος της οικογένειας. Ιδιαίτερα στους ηλικιωμένους και στους ανήμπορους λόγω αναπηρίας πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση, αλλά πολλές φορές η βία ή η σχετική βία κατά αδύναμων μελών μιας οικογένειας, που ασκείται από άλλο μέλος σε κατάσταση εξαθλίωσης και απόγνωσης πράγματι χρειάζεται μια διαμεσολάβηση από την Πολιτεία και μια στήριξη από κοινωνικούς φορείς που θα επαναφέρουν αυτή την οικογένεια σε υγιείς σχέσεις. Όταν πρόκειται όμως για βία κατά των ανηλίκων, ιδιαίτερα για σεξουαλική παρενόχληση, εκεί, όπως η διεθνής βιβλιογραφία δείχνει και η εμπειρία μας πρόσφατα, ποτέ δεν πρέπει το παιδί-θύμα σεξουαλικής παρενόχλησης από μέλη της οικογένειάς του να επανέρχεται στο ίδιο περιβάλλον. Σίγουρα πρέπει ο θύτης να απομακρύνεται πάραυτα. Και θα παρακαλούσα, κύριε Υπουργέ, να αλλάξει το κομμάτι που αναφέρει ότι η σεξουαλική παρενόχληση μέσω μέσων επικοινωνίας, όπως διαδίκτυο και τηλέφωνα, να είναι μόνο βαρύ πλημμέλημα. Να είναι και αυτό έγκλημα, γιατί οδηγεί πολλά παιδιά στην καταστροφή.

Και το τελευταίο που θέλω να τονίσω είναι ότι όλα αυτά πρέπει να ξεκινήσουν από το μάθημα «Αγωγής του Πολίτη» από τα σχολεία και για την αποδοχή της διαφορετικότητας και για την ενημέρωση για το τι θα πει αναπηρία και πώς θα δεχόμαστε και θα φερόμαστε στους αναπήρους συμπολίτες μας, αλλά και για τους κινδύνους του διαδικτύου, των ναρκωτικών, της σεξουαλικής παρενόχλησης και της σωστής σεξουαλικής αγωγής.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας): Ευχαριστούμε την κυρία Μπερινδάκη.

Κύριοι συνάδελφοι, θα δώσουμε το λόγο και στο Βουλευτή κ. Μπούγα που λόγω απουσίας του στο εξωτερικό δεν θα είναι εφικτή η παρουσία του στην επόμενη συνεδρίαση. Ορίστε, κύριε Μπούγα, έχετε το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΓΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το συζητούμενο σχέδιο νόμου η Κυβέρνηση αντιμετωπίζει με ευθύνη, ευαισθησία αλλά και αποφασιστικότητα ένα από τα σοβαρότερα ζητήματα που απασχολούν τις σύγχρονες κοινωνίες. Αυτό της ενδοοικογενειακής βίας.

Το ζήτημα αυτό απασχολεί έντονα και την Ελληνική κοινωνία που αρνείται να σιωπά, να αδιαφορεί ή και να συγκαλύπτει ηθικά και κοινωνικά αποδοκιμαστέες πράξεις, πράξεις βίας οι οποίες τελούνται εντός της οικογένειας. Οι πράξεις αυτές ασφαλώς διαταράσσουν τον ομαλό οικογενειακό βίο και υπονομεύουν την λειτουργία των οικογενειών. Δεν αποτελούν όμως, ούτε πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ιδιωτικές υποθέσεις που αφορούν μόνο τα μέλη της δοκιμαζόμενης οικογένειας. Πρόκειται για περιπτώσεις που πρώτιστα ενδιαφέρουν την κοινωνία, αφού θύματα στην συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων είναι τα ασθενέστερα και ανυπεράσπιστα μέλη της, δηλαδή οι γυναίκες, τα ανήλικα παιδιά, τα άτομα μεγάλης ηλικίας, τα σωματικώς και πνευματικώς μειονεκτούντα άτομα.

Είναι αληθές ότι οι περιγραφόμενες στο υπό συζήτηση σχέδιο νόμου εγκληματικές πράξεις, τελούμενες εντός της οικογένειας, θα μπορούσαν να αναχθούν σε επιβαρυντική περίπτωση των εγκλημάτων της απλής και επικίνδυνης βλάβης, της παράνομης βίας και της απειλής του Ποινικού Κώδικα και οι άλλες διατάξεις του νομοσχεδίου να συμπληρώσουν ή τροποποιήσουν ανάλογα τα οικεία άρθρα του Αστικού Κώδικα και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ορθώς όμως το Υπουργείο Δικαιοσύνης επέλεξε την οδό της συντάξεως ειδικού κι ενιαίου νομοθετήματος που αφενός μεν αντιμετωπίζει νομικά, κατά τρόπο πλήρη και ομοιογενή, τα φαινόμενα της ενδοοικογενειακής βίας ως ιδιώνυμο κοινωνικό φαινόμενο, αφετέρου δε δηλώνει, κατά τον πλέον σαφή και εναργή τρόπο, τη βούληση της Ελληνικής πολιτείας να αντιμετωπίσει και καταδικάσει τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν σχέδιο νόμου προβλέπει αυξημένες ποινές για αξιόποινες συμπεριφορές που εκδηλώνονται εντός της οικογένειας και προσβάλλουν τη σωματική ακεραιότητα, την προσωπική ελευθερία, τη γενετήσια ελευθερία και τη γενετήσια αξιοπρέπεια των μελών της. Λαμβάνει πρόνοια για την ταχεία περαίωση των υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας με την πρόβλεψη εφαρμογής της αυτόφωρης διαδικασίας, ώστε να αποφεύγεται η διαιώνιση των εντάσεων μεταξύ των μελών της οικογένειας. Μεριμνά για την ικανοποίηση των αστικών αξιώσεων των παθόντων και ορίζει ότι η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπάγγελα, θέτοντας έτσι την πολιτεία, αλλά και τον κάθε πολίτη ενώπιον της κοινωνικής του ευθύνης που επιβάλλει να μην σιωπά, να μην ανέχεται και πολύ περισσότερο να μην συγκαλύπτει εγκλήματα που συμβαίνουν εντός της οικογένειας.

Ως ιδιαίτερως εύστοχος πρέπει να αναφερθούν οι ρυθμίσεις του συζητούμενου σχεδίου νόμου με τις οποίες δίδεται ευρύς ορισμός της έννοιας της οικογένειας σε συνδυασμό με το κριτήριο της συνοίκησης. Η οικογενειακή βία ανάγεται σε τεκμήριο ισχυρού κλονισμού του γάμου. Απαγορεύεται η σωματική βία σε βάρος ανηλίκων ως μέσο σωφρονισμού. Προσδιορίζεται ελάχιστο ποσό χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης σε περίπτωση ενδοοικογενειακής βίας. Προβλέπεται η αυστηρή τιμωρία με τις ποινές που αναφέρονται στο νομοσχέδιο για τα αναφερόμενα σ' αυτό εγκλήματα και σε βάρος όσων εργαζομένων φορέων κοινωνικής μέριμνας διαπράττουν τα αδικήματα αυτά κατά των προσώπων που δέχονται τις υπηρεσίες τους. Τιμωρείται ο συζυγικός βιασμός. Τιμωρείται αυστηρότερα η κατάχρηση ανηλίκων σε ασέλγεια και διευρύνεται ο κύκλος των προσώπων σε σχέση εμπιστοσύνης με τον ανήλικο, η εκ μέρους των οποίων τέλεση του εγκλήματος συνιστά επιβαρυντική περίπτωση. Τέλος, αξιολογείται ποινικά για πρώτη φορά η προσβολή της αιδούς ανηλίκου, η οποία μπορεί να τελεστεί και μέσω διαδικτύου ή τηλεφώνου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου ρυθμίζει με πληρότητα τις περιπτώσεις άσκησης ενδοοικογενειακής βίας και τιμωρεί αυστηρά τους δράστες με στόχο την προάσπιση των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των αδύναμων μελών της οικογένειας. Η προστασία όμως αυτή δεν είναι πάντα βέβαιο ότι θα επιτευχθεί με την περιαγωγή του δράστη στο ακροατήριο και την καταδίκη του. Πολλές φορές μάλιστα η εξέλιξη αυτή δημιουργεί πρόσθετα προβλήματα στα θύματα που είναι κυρίως παιδιά, λόγω της ψυχικής ταλαιπωρίας και του κοινωνικού στιγματισμού όχι μόνο αυτών, αλλά και όλων των μελών της οικογένειας.

Για την αποφυγή ή τον περιορισμό όλων αυτών των δυσάρεστων συνεπειών που συνεπάγεται η έναρξη της ποινικής διαδικασίας σε βάρος των δραστήων-μελών της οικογένειας, το παρόν σχέδιο νόμου υιοθετεί έναν καινοτόμο θεσμό στο σύστημα απονομής της ποινικής δικαιοσύνης, την ποινική διαμεσολάβηση, που είναι άλλωστε υποχρέωση της Ελληνικής πολιτείας, όπως επιώθηκε.

Στο πλαίσιο της ευχέρειας για ποινική διαμεσολάβηση, που θα διενεργείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα, θα επιδιώκεται να συνειδητοποιήσει ο δράστης την ευθύνη του και να υποβληθεί σε κατάλληλη θεραπευτική μεταχείριση, ώστε να καταστεί ικανός να ανταποκριθεί στα καθήκοντά του προς την οικογένεια. Του παρέχεται μία νέα ευκαιρία να λειτουργήσει φυσιολογικά. Η ποινική διαμεσολάβηση δεν είναι οδός διαφυγής από την τιμωρία, αφού η εισαγγελική αρχή δύναται οποτεδήποτε να επανακινήσει την ποινική διαδικασία, εφόσον ο δράστης δεν

συμμορφωθεί προς τους όρους που του υποβλήθηκαν.

Θα κάνω μία σύντομη αναφορά στις ενστάσεις που ακούστηκαν από τη μεριά της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης για το θεσμό αυτό. Μέχρι σήμερα τα διωκόμενα αυτεπάγγελως εγκλήματα που περιγράφονται στο παρόν σχέδιο νόμου διώκονται κατ'έγκληση. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γνωρίζετε τι αφόρητες πιέσεις ασκούσαν σε βάρος των παθόντων για να ανακαλέσουν την έγκλησή τους. Εάν δεν προβλεπόταν ο θεσμός της ποινικής διαμεσολάβησης, οι ίδιες πιέσεις θα ασκούσαν στα θύματα προκειμένου να ανακαλέσουν ή να ανασκευάσουν τις καταθέσεις τους. Όλα αυτά λοιπόν θα οδηγούσαν κατ'ουσία στο ίδιο αποτέλεσμα, το πρόβλημα να υπάρχει και για να αποφευχθεί ο κοινωνικός στιγματισμός, να μην το παραδέχεται η οικογένεια, ενώ και οι δράστες τις περισσότερες φορές άρρωστοι άνθρωποι, να επιστρέφουν στην οικογένειά τους χωρίς να έχουν υποβληθεί σε καμία θεραπευτική αγωγή. Μ' αυτές τις ρυθμίσεις όμως αποφεύγεται η επιστροφή του δράστη στην οικογένειά του χωρίς να έχει υποβληθεί σε μία κατάλληλη θεραπευτική μεταχείριση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το συζητούμενο σχέδιο νόμου αποδεικνύει την ευαισθησία της ελληνικής πολιτείας, αλλά και του Υπουργείου Δικαιοσύνης έναντι της οικογένειας, η προστασία και η προαγωγή της οποίας συνιστούν και συνταγματική μας υποχρέωση.

Η επιτυχής αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, ωστόσο, ανατίθεται και στο αίσθημα αλληλεγγύης των πολιτών, στην κοινωνική ευαισθησία κάθε ατόμου που οφείλει να μη σιωπά, να μην αδιαφορεί όταν υποπίπτουν στην αντίληψή του τέτοια κρούσματα, αλλά αντίθετα να ευαισθητοποιείται και να συντρέχει όσους χρειάζονται τη βοήθειά του.

Μ' αυτές τις σκέψεις προφανώς υπερψηφίζω το παρόν σχέδιο νόμου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κύριο Μπούγα.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης: «Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο επί της αρχής;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας» έγινε δεκτό επί της αρχής κατά πλειοψηφία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 14.35', λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Πέμπτη 28 Σεπτεμβρίου 2006 και ώρα 10.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση αναφορών και ερωτήσεων σύμφωνα με το άρθρο 130, παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής και β) συζήτηση επίκαιρης επερώτησης Βουλευτών του ΠΑ.ΣΟ.Κ. προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Προκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σχετικά με τις πυρκαγιές στη Χαλκιδική, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

